

č. 4 - 2015

MESÁČNÍK O FILMOVOM DIANÍ NA SLOVENSKU

WWW.FILMSK.SK

film.sk

CENA 1 €

ROZHOVOR

▶ Marek Leščák

TÉMA

▶ Európska podpora slovenských projektov

NOVINKY

▶ Malý pán

▶ Milan Čorba

▶ Tak ďaleko, tak blízko

PODPORENÉ A NEPODPORENÉ
PROJEKTY V AVF V ROKU 2014

svieži!

týždeň slovenského filmu

divácke a festivalové hity 2008 – 2013

1. – 12. apríl 2015

1. bilančná prehliadka slovenskej kinematografie 2014

13. – 19. apríl 2015

Kino Lumière – Bratislava
tyzdenfilmu.sk

organizátor

SLOVENSKÁ
FILMOVÁ &
TELEVÍZNA
AKADÉMIA

spoluorganizátori

rtv:
SLOVENSKÝ
ROZVOJ

podujatie finančne
podporil

podujatie finančne
podporilo

partneri

mediálni partneri

Aprílové číslo *Film.sk* prináša rozhovor so scenáristom Markom Leščákam, ktorý hovorí, že slovenská kinematografia po roku 1993 „odišla“, čo znamená, že vznikalo veľmi málo filmov a medzi divákmi sa rozšírila averzia k nim. V posledných rokoch sa situácia zmenila, filmov je viac a sú rozmanitejšie, hoci pestrosť kinematografie je podľa Leščáka stále obmedzená.

To všetko sú dobré námety na diskusiu a diváci nemusia zostať mimo nej. Slovenské filmy v týchto týždňoch „nesedia v kúte“, v marci na ne upozorňoval MFF Febiofest v Bratislave (ktorý ešte pokračuje v regiónoch) a tento mesiac štartuje bilančná prehliadka Týždeň slovenského filmu, ktorej bude predchádzať séria projekcií pod hlavičkou Divácke a festivalové hity 2008 – 2013.

Keď bola reč o rozmanitosti tunajšej kinematografie, tak v apríli ju podporí premiéra bábkovej rozprávky *Malý pán*, hoci Slovensko sa na nej podieľalo len menšinovým vkladom. To isté platí o snímke *Mirage*, ktorá sa označuje za moderný western, no autor našej recenzie na nej oceňuje čosi iné. V aktuálnom *Film.sk* nájdete aj recenziu slovenského dokumentu *5. pluk – Misia Afganistan* a okrem *Malého pána* ohlasuje rubrika Novinky aj distribučný príchod dokumentov *Milan Čorba* a *Tak ďaleko, tak blízko*.

Téma čísla objasňuje, ako sa darí slovenským žiadateľom pri hľadaní podpory v programe Európskej komisie Kreatívna Európa – podprogram MEDIA a v kinematografickom fonde Rady Európy Eurimages. Jeden z projektov, ktoré Eurimages vlani podporil, bude mať už čoskoro premiéru – ide o slovensko-českú hranú rozprávku *Sedem zhavraných bratov*. Môže to byť ďalší príspevok k rozmanitosti domácej filmovej tvorby. Tá má podľa Leščáka zatiaľ charakter vlň s prevládajúcimi prúdmi a chvíľu potrvá, kým sa „*situácia utrasie v širokom spektre*“. Je to však oveľa lepšie ako kinematografia bez náznakov pohybu.

► Daniel Bernát

MOJE OBĽÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

▲ **Henrieta Moravčíková,**
teoretička architektúry, vedecká pracovníčka
a vedúca oddelenia architektúry Ústavu
stavebníctva a architektúry SAV

Pokoj v duši, Môj pes Killer, Všetky moje deti. Keď sa pozerám na výber, ktorý mi spontánne prišiel na um, vyzerá to, že na slovenskom filme mám rada najmä našu nepektnú slovenskú realitu. *Pokoj v duši* je pritom možno trochu kliše: nádherná príroda, príbeh, ktorý nájdeme takmer v každej klasickej predlohe, slovanský sklon k tragicky veľkým gestám a podmanivý hudobný motív. Asi ho mám rada preto, lebo je taký náš. *Môj pes Killer* sa ma dotkol tak ako málokto film – drsný a pravdivý, až mrazí v chrbte. Príbeh, ktorý vymyslí len život, exteriéry, aké existujú len v postsocialistickej realite strednej a východnej Európy. Mira Fornay je vynikajúca pozorovateľka a ešte lepšia rozprávačka. Majstrovské je aj obsadenie hlavných rolí. Výkony nehercov sú bolestne pravdivé. *Všetky moje deti* nakrútil režisér Laco Kaboš, s ktorým sme kedysi pripravili prvý celovečerný dokument o slovenskej architektúre. Tak ako sa dokázal nezaujato, ale s obrovským záujmom pozeráť na architektúru, pozerá sa aj na realitu rímskej menšiny a dnes už trochu mýtizovanú postavu farára Kuffu. ▲

20

16

26

Tomáš Hudák,

autor spolupracuje s MFF Cinematik, MFF Bratislava a s Kinom inak

Možno som najväčší hypokrit roku 2015, no neviem si pomôcť. Mám pocit, že program slovenských festivalov je príliš konformný a premieta sa na nich takmer výlučne festivalový mainstream – bez ohľadu na to, či sa označujú za avantgardné.

Distribúcia sa v posledných rokoch citeľne zmenila a som úprimne rád, že v relatívne krátkom čase môžem vidieť „veľké“ filmy z „veľkých“ festivalov. No zároveň som zvedavý, či premeny budú pokračovať a priestor dostanú aj niche filmy. Som zvedavý, ako zareagujú slovenské festivaly, ktoré by sa už nemali spoliehať na to, že ich tahákom bude víťaz z Cannes, keď o mesiac neskôr príde do distribúcie. Som zvedavý, či potom dostanú šancu filmy napríklad z CPH:DOX.

Svetová kinematografia totiž nie je iba to, čo sa premieta v Berlíne, Cannes a Benátkach. Nič proti nim, no nezabúda sa trochu, že sú aj iné festivaly? Stačí si prelistovať katalógy väčších slovenských festivalov a vidíme, že filmov z Berlína, Cannes a Benátok je výrazne viac ako z iných podujatí. Chceme sa vyhnúť hodnoteniu, či sú filmy z Rotterdamu, z Locarna, zo Cinéma du réel alebo z DOK Leipzig (keď ostanem pri tých najväčších) lepšie ako tie z Berlinale – veď aj na Berlinale sú rôzne sekcie a rôzne snímky. Nechcem sa zaoberať osobným vkusom, ale šírkou a rôznorodosťou ponuky, ktorá môže provokovať a stimulovať.

V decembri som bol na „hudobnom festivale pre pokročilých“ Next. V A4 bolo asi 150 ľudí a ja som rozmýšľal, či by toľko ľudí prišlo aj na obdobnú filmovú akciu. Nie na pár odvážnejších filmov v rámci festivalu (v zásade od overených tvorcov, ako Tsai Ming-liang, český výnimkám), ale na celý takto nastavený festival. Hlavnými hviezdami by na ňom boli Mati Diop, Eric Baudelaire, Ben Rivers, Fernand Melgar, J. P. Sniadecki, Joaquim Pinto a Nuno Leonel, Måns Månsson... Ak mám ostať pri menách, ktoré sa objavujú aj na veľkých festivaloch – a pokojne by sa mohli aj na slovenských. Sú to tvorcovia, ktorí sa neradia do experimentálnej kinematografie, „iba“ odvážnej. A viac-menej dokumentárnej – čo takisto stojí za povšimnutie.

Ostáva otázka, prečo by mali ľudia takéto filmy pozeráť. Ani ja nesledujem odvážne tendencie vo všetkých druhoch umenia, nehovorím o mnohých iných odboroch. Na decentný prehľad možno naozaj stačí 30 hlavných filmov roka. Na druhej strane, len na FTF VŠMU je asi 250 študentov, nehovorím o pedagógoch, ktorých by takéto filmy mohli zaujímať. A možno ich aj sledujú, veď festivaly a distribúcia už dávno nie sú jediným zdrojom poznania. Možno treba uvažovať, aký dnes majú festivaly zmysel. ◀

MI
SLÍM
SI

Film.sk
Mesačník o filmovom dianí na Slovensku (16. ročník)
Vydavateľ:
Slovenský filmový ústav
Adresa redakcie:
Film.sk / Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32 / 811 09 Bratislava
TEL.: 02/57 10 15 25
FAX: 02/52 73 32 14
E-MAIL: film.sk@sfu.sk
Šéfredaktor:
Daniel Bernát
Redakcia:
Zuzana Sotáková
Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFÚ
Alexandra Strelková
riaditeľka NKC – SFÚ
Marián Brázda
vedúci editného oddelenia SFÚ
Miroslav Ulman
odborný referent Audiovizuálneho
informačného centra SFÚ
Simona Nôtová-Tušerová
tlačová tajomníčka SFÚ
Štefan Vraštiak
tajomník KFN SSN
Andrea Biskupičová
vedúca predajne Klapka.sk
Jazyková redakcia:
Jaroslav Hochel
Design & grafická úprava:
p & j
Tlač: Dolis, spol. s r. o.
Uzávierka čísla 4/2015:
27. 3. 2015
Snímka na titulnej strane:
Malý pán – Itafilm
Film.sk vychádza s podporou MK SR.
ISSN 1335 – 8286

Názory redakcie sa nemusia zhodovať s názormi prispievateľov.

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

- 03 **MYSLÍM SI**
- 04–08 **KALENDÁRIUM**
- 09–12 **PREMIÉRY** v kinách
- 12 **Z POHĽADU DIVÁKA**
- 13 **NOVINKY:** Malý pán podľa Radka Berana
- 14–15 **NOVINKY:** Milan Čorba podľa Martina Šulíka
- 16–17 **NOVINKY:** Tak ďaleko, tak blízko podľa Jara Vojteka
- 18 **AKTUÁLNE:** Ročné fungovanie Filmotéky v Kine Lumière
- 19 **AKTUÁLNE:** Prehliadka Týždeň slovenského filmu
- 20–23 **ROZHOVOR:** Marek Leščák
- 24–25 **TÉMA:** Európska podpora pre slovenské projekty
- 26–27 **RECENZIA:** Mirage podľa Szabolcsa Hajdua
- 28–29 **RECENZIA:** Dva dni, jedna noc podľa bratov Dardennovcov
- 30–32 **RECENZIA:** 5. Pluk – Misia Afganistan podľa Petra Kaštila
- 33–35 **AKTUÁLNE:** Rudolf Urc a Milan Černák o filmových týždenníkoch
- 36 **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
- 37 **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE:** Úklady jazyka
- 38–39 **DVD NOSIČE / ČO ROBIA**
- 40 **OHĽASY:** Peter Kubelka v Bratislave
- 41 **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 42–43 **AKO VZNIKÁ FILM**
- 44 **PROFIL:** režisér Stanislav Párnický
- 45 **PROFIL:** kameraman Ján Ďuriš
- 46 **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 47 **SVET SPRAVODAJSKÉHO FILMU:** Týždeň vo filme
- 48–50 **TIPY Mesiaca:** Kino Lumière + PROGRAM
- 51 **VÝROČIA / Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
a uzávierky na granty a podporné programy
- 52 **STALO SA ZA 30 DNÍ / Klapka.sk a KINO LUMIÈRE**

FILMOVÉ PODUJATIA NA SLOVENSKU ▶

1. apríl ▶ 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Vlak zvaný film

Programový cyklus uvedie komédiu *Niekoľko to rád horúce* (r. B. Wilder, 1959).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

1. apríl ▶ 20.00, 21.00

(BRATISLAVA – KINO FOAJÉ)

Premiéra Silent Rooms / Tiché izby

Premiéra krátkého filmu o intímnom vzťahu dvoch mladých Sloveniek v Anglicku v réžii Kataríny Comptovej, ktorá film osobne uvedie. Po projekcii bude diskusia. ▶ www.foaje.net

1. – 3. apríl

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

In memoriam Peter Pišťanek

V súvislosti s úmrtím spisovateľa Petra Pišťanka uvedie kino tri filmy, ktoré vznikli podľa jeho literárnych predlôh: *Rivers of Babylon* (r. V. Balco, 1998), *Muzika* (r. J. Nvota, 2007) a *Rukojemník* (r. J. Nvota, 2014).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

1. – 12. apríl

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Divácke a festivalové hity 2008 – 2013

▶ O sprievodnom podujatí prehliadky Týždeň slovenského filmu čítajte viac na strane 19. ▶ www.tyzdenfilmu.sk

1., 2., 4., 11., 18., 22. apríl

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Film & literatúra

Nový cyklus venovaný filmovým adaptáciám literárnych diel. V rámci zahraničnej časti budú uvedené tituly nakrútené na základe próz Milana Kunderu – *Žert* (r. J. Jireš, 1968) a *Já, truchlivý bůh* (r. A. Kachlák, 1969). Ďalšie premietané snímky sú inšpirované lyrizovanou prózou Ľuda Ondrejova (*Jerguš Lapin*, r. J. Medved', 1960), Františka Švantnera (*Nevesta hól!*, r. M. Ťapák, 1971) a Dobroslava Chrobáka (*Drak sa vracia*, r. E. Grečner, 1967).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

2. apríl ▶ 18.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Ivan Romančík

Pri príležitosti 65. narodenín herca Ivana Romančíka uvedie kino drámu *Zakázané uvoľnenie* (r. J. Lihosit, 1986).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

3., 5., 12. apríl ▶ 18.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Anton Mrvečka

Pri príležitosti 30. výročia úmrtia herca Antona

Mrvečku sa premietne komédia z prostredia športových fanúšikov *Skalní v ofsajde* (r. J. Lacko, 1960), film *Havrania cesta* (r. M. Holý, 1962) a ďalšia komédia *Šťastie príde v nedelu* (r. J. Lacko, 1958).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

5., 29. apríl ▶ 18.15, 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Ľudovít Filan

Pri príležitosti 15 rokov od úmrtia Ľudovíta Filana bude uvedená dráma *Havrania cesta* (r. M. Holý, 1962), na ktorej sa podieľal ako scenárista. V jeho réžii divácividia krimidrámu *Vreckári* (1967).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

6. apríl ▶ 18.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Stacho Machata

Pásmo krátkych dokumentárnych filmov uvedie Kino Lumiére pri príležitosti 15. výročia úmrtia kameramana Stacha Machatu. Vo výbere filmovej historičky Evy Filovej budú uvedené tituly: *Divadlo*, *Murár z Pribyliny*, *Fašiangy v Sebechleboch*, *Po stopách jednej kontroly*, *Staviteľia vzdušných zámkov*, *Vrtáci a Návrhárky*.

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

7. apríl ▶ 16.00

(BRATISLAVA – KINO MLADOST')

Jubilujúci režisér Stanislav Párnický

Pri príležitosti sedemdesiatych narodenín režiséra Stanislava Párnického sa bude premietiť raritná trezorovaná videoinscenácia *Strecha úniku*. Televíznu hru napísal Osvald Zahradník. Na podujatie je vstup voľný. ▶ švr

7., 16., 30. apríl ▶ 18.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Stanislav Párnický

Okrúhlych 70 rokov oslavuje režisér Stanislav Párnický, ktorého si diváci pripomenú filmami *Kára plná bolesti* (1985) a *Južná pošta* (1987).

▶ Profil S. Párnického čítajte na strane 44.

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

7. apríl ▶ 19.00

(BRATISLAVA – KINO FOAJÉ)

Profil českej animátorky Michaely Pavlátovej s jej osobnou účasťou

▶ www.foaje.net

7. apríl ▶ 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Tandem

Spolupráca režiséra Wenera Herzoga a herca Klausu Kinského zahŕňa dokopy päť hraných filmov (*Aguirre, hnev boží*, *Nosferatu: fantóm noci*, *Woyzeck*, *Fitzcarraldo* a *Zelená kobra*) a dokument o ich vzťahu *Môj najlepší nepriateľ*, ktorý

nakrútil Herzog po hercovej smrti. Kino premietne v rámci nového cyklu titul *Zelená kobra*.

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

7., 18., 28., 30. apríl ▶ 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Pustatina v hlavnej úlohe

Cyklus, ktorý sa zameriava na všetky filmové významy pojmu pustatina vrátane metaforických. Uvedené budú snímky *Zelená kobra* (r. W. Herzog, 1987), *Povolanie: reportér* (r. M. Antonioni, 1975), *Žapadákov* (r. T. Kotcheff, 1971) a *Proposition* (r. J. Hillcoat, 2005).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

8. apríl ▶ 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Vlak zvaný film

V programovom cykle sa premietne dráma *Dobrodružstvo* (r. M. Antonioni, 1960).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

8. apríl ▶ 18.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Farba v hlavnej úlohe

Minulý mesiac boli v rámci cyklu uvedené všetky snímky z Kieślowského trilógie *Tri farby*, tento mesiac si diváci môžu pozrieť časť *Modrá* (1993).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

8. – 16. apríl

(LEVICE, MARTIN, KOŠICE, KEŽMAROK, PREŠOV, TRNAVA, PRIEVIDZA, BANSKÁ BYSTRICA)

22. MFF Febiofest v regiónoch

▶ O podujatí čítajte viac na strane 46. ▶ www.febiofest.sk

8., 24., 26. apríl ▶ 18.15, 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Peter Karvaš

Pri príležitosti nedožitých 95. narodenín dramatika a spisovateľa Petra Karvaša kino premietne satirickú tragikomédiu *Prípád Barnabáš Kos* (r. P. Solan, 1964), poviedkovú snímku *Čert nespí* (r. P. Solan, F. Žáček, 1956) a drámu z obdobia vojny *Polnočná omša* (r. J. Krejčík, 1962).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

8., 19. apríl ▶ 20.00

(BRATISLAVA – A4 – PRIESTOR SÚČASNEJ KULTÚRY)

Pieseň mojej mamy

Kino inak premietne turecko-francúzsko-nemecký film Erola Mintasa. Projekcia bude po turecky s anglickými titulkami. ▶ www.a4.sk

9. apríl ▶ 18.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Oskár Šághy

Pásmo krátkych dokumentárnych filmov pri príležitosti 80. narodenín kameramana Oskára Šághyho. Vo výbere filmovej historičky Evy Filovej sa budú

premietat tituly *9 jednou ranou*, *Fotografia*, *Turistika je...*, *Cesta...*, *Dieta*, *Burza* a *Prechod*.

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

9. apríl ▶ 19.00

(BRATISLAVA – KINO FOAJÉ)

Pa negre (Čierny chlieb)

Premietanie v rámci cyklu Fuck subtitles! – filmového kurzu (nielen) pre španielčinárov. Tentoraz divácividia španielsko-francúzsky film režiséra Agustího Villarongu. ▶ www.foaje.net

9., 16., 22., 25. apríl

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Toširo Mifune

Pri príležitosti nedožitých 95 rokov japonského herca, ktorý roky tvoril filmový tandem s režisérom Akirom Kurosawom, budú uvedené ich spoločné snímky *Rašómon* (1950), *Krvavý trón* (1957), *Nebo a peklo* (1963) a *Sedem samurajov* (1954).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

10. apríl ▶ 18.15, 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Double Bill

Cyklus Double Bill uvedie v jeden piatkový večer dva hudobné dokumenty, ktoré vznikli vďaka úzkej spolupráci režisérovo so známymi kapelami: *Rok koňa* (1997) Jima Jarmuscha o skupine Crazy Horse a *Buena Vista Social Club* v réžii Wima Wendersa (1999).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

11. apríl ▶ 19.00

(BRATISLAVA – A4 – PRIESTOR SÚČASNEJ KULTÚRY)

kulturEASTa 3 – Mocni večar novej východárskej kulturi

Multižánrový večer zameraný na tvorbu z východného Slovenska. ▶ www.a4.sk

11. apríl ▶ 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Al Pacino

Sedemdesiate piate narodeniny amerického herca Ala Pacina si diváci pripomenú snímku *Serpico* (r. S. Lumet, 1973).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

12., 26. apríl ▶ 15.30

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Detská filmotéka

Programový cyklus venovaný predovšetkým detským divákovi prinesie rozprávku *Nebojsa* (r. J. Matula, 1988) a rodinný komediálny film *Piadimúžici* (r. P. Hewitt, 1997).

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

12., 15., 17., 19. apríl

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Ján Ďuriš

Sedemdesiate narodeniny kameramana Jána Ďuriša si kino pripomenie rozprávku *Nebojsa* (r. J. Matula, 1988) a filmami *Štvrtý rozmer* (r. D. Trančík, 1983), *Citová výchova jednej Dáše* (r. J. Zeman, 1980), *Hra na telo* (r. J. Zeman, 1979).

► Profil J. Ďuriša čítajte na strane 4.5.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

12. apríl ► 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Výročia osobností: Eric Rohmer

Pri príležitosti 95 rokov od narodenia významného predstaviteľa francúzskej novej vlny Erica Rohmera, ktorý zomrel pred piatimi rokmi, sa bude premietat snímka *Pilotova žena* (1981).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

13. – 19. apríl

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Týždeň slovenského filmu

► O prehľadke slovenských filmov čítajte viac na strane 19.

► www.tyzenfilmu.sk

13., 27. apríl ► 18.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Kratasy z archívu: O životnom prostredí

Monotematický cyklus sa pozrie na to, ako sa vylíčil náš postoj k devastácii životného prostredia od 60. rokov po Nežnú revolúciu. V pásme kritických sond a štylizovaných úvah, ktoré pripravila filmová historička Eva Filová, sú snímky *Človek a príroda*, *Na dne vzdušného mora*, *Odpadky*, *Smetiško*, *Homo immunis*, *Quo vadis?*, *Čo visí vo vzduchu* a *LANDEP a ekologické problémy krajiny*.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

13., 19. apríl ► 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Výročia osobností: Anthony Quinn

Sto rokov uplynie v apríli od narodenia mexického divadelného a filmového herca Anthonyho Quinna, ktorý žil a pôsobil v Amerike. Diváci si na už nežijúceho umelca spomenú filmami *Cesta* (r. F. Fellini, 1953) a *Grék Zorba* (r. M. Kakojannis, 1964).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

14., 21., 28. apríl ► 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Tekutá múza

Tri aprílové projekcie späť s výstavou Slovenskej národnej galérie *Tekutá múza. Alkohol a vizuálna kultúra* (6. 3. – 31. 5.) prinesú na plátno dva filmy a jedno pásmo, ktoré sú témou napojené na výstavu. Kino uvedie film *Kým sa skončí táto noc* (r. P. Solan, 1965) s úvodom Petry Hanáčkovej a v kombinácii s titulmi *Týždeň vo filme č. 14/1950* – šot *Nová zbraň proti opilstvu* a *Prezent* (r. V. Kubal, 1975). Druhá projekcia bude zložená z filmu *Slávnosť v botanickej záhrade* (r. E. Havetta, 1969) s ú-

vodom Evy Filovej, *Týždeň vo filme č. 28/1959* – šotu *O osude tých, ktorým chutí lavórovica* a krátkej animovanej snímky *Kým sa ucho neodbije* (r. J. Havettová, 1971). Tretiu projekciu bude tvoriť pásmo *Až na dno*, v ktorom diváci uvidia tituly z rokov 1949 až 1987: *Mišo sebebán*, *Ďalší na izbu*, *Jarmok márnosti*, *Trinásty stupeň blaženosti*, *Až na dno*. Toto pásmo lektorsky uvedie Petra Hanáková.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

14. apríl ► 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Výročia osobností: Pierre Lhomme

Pri príležitosti 85. narodenín francúzskeho kameramana Pierra Lhomma bude uvedený film *Život na zámku* (r. J.-P. Rappeneau, 1966).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

15. apríl ► 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Vlak zvaný film

Programový cyklus uvedie krimi *Prepadnutie pošťového vlaku* (r. R. Farias, 1962).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

15. apríl ► 19.00

(BRATISLAVA – A4 – PRIESTOR SÚČASNEJ KULTÚRY)

KineDok

Celoročný projekt alternatívnej distribúcie najlepších autorských dokumentov strednej a východnej Európy. ► www.a4.sk

16. apríl ► 18.00

(BRATISLAVA – A4 – PRIESTOR SÚČASNEJ KULTÚRY)

Artyčok: Close up

Výber kritických reportáží z produkcie on-line televízie o výtvarnom umení – artyčok.tv. ► www.a4.sk

16. apríl ► 19.00

(BRATISLAVA – KINO FOAJÉ)

Animačné techniky – súčasná pixiláčna animácia

Na štvrtjej projekcii cyklu predstavujúceho rôzne animačné techniky odpriemeta Fest Anča to najzaujímavejšie zo súčasnej pixilácie.

► www.foaje.net

17. apríl ► 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Zabávajte sa, prosím!

Vyznávači kvalitnej zábavy si prídu na svoje s komédiou *Monty Python a svätý grál* (1975) v réžii dvojice Terry Jones a Terry Gilliam.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

18. apríl ► 20.00, 22.00

(BRATISLAVA – A4 – PRIESTOR SÚČASNEJ KULTÚRY)

Upírske kino: Sama nocou tmou

+ Nech vojde ten pravý

Kino inak premietne najprv upírsky western reži-

sérky Any Lily Amirpour v perzskom jazyku s českými titulkami a potom diváci uvidia švédsku snímku režiséra Tomasa Alfredsona vo švédskom jazyku s českými titulkami. ► www.a4.sk

20. apríl ► 18.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Výročia osobností: Viliam Ptáček

Pásmo krátkych dokumentov uvedie kino pri príležitosti 90. narodenín kameramana Viliama Ptáčka. Vo výbere filmovej historičky Evy Filovej sa premietnu tituly *Sezóna v Demänovej*, *Chlapi z Gaderskej doliny*, *Hviezdičky*, *Kam nechodil inšpektor*, *Križovatky*, *Ostrov pod vodou* a *Stavba*.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

20. apríl ► 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Výročia osobností:

Jean Rochefort + Rod Steiger

Pri príležitosti nedožitých 90 rokov amerického herca Roda Steigera a pri príležitosti 85. narodenín francúzskeho herca Jeana Rocheforta bude uvedená dráma *Nevinní so špinavými rukami* (r. C. Chabrol, 1975).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

21., 26. apríl ► 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Výročia osobností: Theodoros Angelopoulos

Pri príležitosti nedožitých 80. narodenín významného gréckeho režiséra sa premietnu drámy *Krajina v hmle* (1988) a *Prach času* (2008).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

22. apríl

(BRATISLAVA – KINO FOAJÉ)

Vtedy v Bratislave a Joanna

Celoročný cyklus KineDok otvorí vo Fojé premietaním poľského dokumentu *Joanna* (r. A. Kopacz) a slovenského dokumentu *Vtedy v Bratislave* (r. T. Križková). ► www.foaje.net

22. apríl ► 18.00

(BRATISLAVA – A4 – PRIESTOR SÚČASNEJ KULTÚRY)

Jem pre lepší svet – Deň Zeme

Pri príležitosti oslavy Dňa Zeme sa bude premietat dokument *Vegucated*. ► www.a4.sk

22. apríl ► 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Vlak zvaný film

V programovom cykle bude uvedený film *Nebo a peklo* (r. A. Kurosawa, 1963).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

22. apríl ► 20.30

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Music & Film – Led Zeppelin: Celebration Day

Záznam reunion koncertu kapely Led Zeppelin

z roku 2007. Šesťnásť nesmrteľných piesní vo zvukom rozlíšení a so zvukom Dolby Digital 5.1.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk, www.ticketportal.sk

23. apríl ► 18.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Výročia osobností: Leopold Bródy

Pásmo krátkych dokumentov uvedie kino pri príležitosti 35 rokov od úmrtia kameramana Leopolda Bródyho. Vo výbere filmovej historičky Evy Filovej sú tituly *Jar pod Vihorlatom*, *Slavín*, *Prvý jarný deň*, *Dievčenská brigáda*, *Nezabudnuteľná dedina*, *Európa v piruetách*, *Kláštôr sv. Kataríny* a *Janko Alexy*.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

23. apríl ► 19.00

(BRATISLAVA – KINO FOAJÉ)

Tapas

Cykľus Fuck subtitles! – filmový kurz (nielen) pre španielčinárov uvedie španielsko-argentínsko-mexický film režiséra Juana Cruza.

► www.foaje.net

23. apríl ► 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Výročia osobností: Silvana Mangano

Nedožitých 85 rokov talianskej herečky Silvany Mangano si kino pripomenie jej poslednou snímku *Oči čierne* (r. N. Michalkov, 1987).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

24., 27. apríl ► 20.15

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Výročia osobností: Robby Müller

V apríli oslavuje 75 rokov kameraman Robby Müller a jeho umenie si diváci vychutnajú vo filmoch *Ghost Dog – Cesta samuraja* (r. J. Jarmusch, 1999) a *Môj brat Tom* (r. D. Rotheroe, 2001).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

29. apríl ► 18.00

(BRATISLAVA – A4 – PRIESTOR SÚČASNEJ KULTÚRY)

Kulturisti: Nájdi toho pravého

Diskusia o tom, ako nájsť správneho partnera na umelecké a kultúrne projekty a ako úspešne realizovať medzinárodnú spoluprácu. ► www.a4.sk

29. apríl ► 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÉRE)

Vlak zvaný film

Programový cyklus uvedie drámu *Démanty noci* (r. J. Němec, 1964).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

PODUJATIA SLOVENSKEHO FILMU V ZAHRANIČÍ ▶

6. marec – 2. apríl

18. FF Európskej únie, Chicago (USA)
Premietanie filmov *Krok do tmy* (r. M. Luther) a *Kandidát* (r. J. Karásek).

▶ www.siskelfilmcenter.org

19. marec – 2. apríl

MFF Vilnius Kino Pavasaris, Vilnius (LITVA)
Vo festivalovej súťaži sa predstaví hraný film *Koza* (r. I. Ostrochovský) a v súťaži krátkych filmov budú uvedené tituly *Nina* (r. V. Obertová, M. Čopíková) a *Rosso Papavero* (r. M. Smatana).

▶ www.kinopavasaris.lt

1. – 6. apríl

9. Festival Mauvais Genre (FRANCÚZSKO)
Premietanie animovaného filmu *Fongopolis* (r. J. Kozuch). ▶ www.festivalmauvaisgenre.com

2. apríl

Premietanie v Slovenskom inštitúte v Moskve (RUSKO)

Projekcia filmu *Slnko v sieti* (r. Š. Uher).
▶ www.mzv.sk/simoskva

4., 10., 12., 18. apríl

Projekcie v StadtKino Basel, Bazilej (ŠVAJČIARSKO)

Premietanie filmov *Slávnosť v botanickej záhrade* (r. E. Havetta) a *Vtáčkovia, siroty a blázni* (r. J. Jakubisko). ▶ www.stadtkinobasel.ch

10. – 12. apríl

Medzinárodný festival Monstronale, Halle (NEMECKO)

Premietanie filmu *Fongopolis* (r. J. Kozuch).
▶ www.monstronale.org

14. – 19. apríl

Medzinárodný festival krátkych filmov, Drážďany (NEMECKO)

Premietanie filmu *Fongopolis* (r. J. Kozuch) v rámci sekcie Visegrád Short(s), v sekcii Cinema Roulette bude uvedený film *Checkpoint* (r. A. Felix).

▶ www.filmfest-dresden.de

16. apríl

Premietanie v Slovenskom inštitúte v Moskve (RUSKO)

Projekcia filmu 322 (r. D. Hanák).
▶ www.mzv.sk/simoskva

16. – 23. apríl

MFF Peking (ČÍNA)

Poviedkový film *Deti* (r. J. Vojtek) bude uvedený na MFF v hlavnej súťaži. ▶ www.bjiff.com

17. – 24. apríl

10. ročník À l'Est, du Nouveau, Rouen (FRANCÚZSKO)

Premietanie filmu *Kandidát* (r. J. Karásek).
▶ www.alest.org

20. – 24. apríl

Spoločná minulosť, spoločná budúcnosť, Madrid (ŠPANIELSKO)

Premietanie filmu *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes).

22. apríl

Premietanie filmu na katedre slavistiky, Ľublana (SLOVINSKO)

Projekcia filmu *Medená veža* (r. M. Holly).

22. – 28. apríl

15. goEast, Wiesbaden (NEMECKO)

Premietanie filmu *Koza* (r. I. Ostrochovský).
▶ www.filmfestival-goeast.de

23. apríl – 3. máj

12. indielisboa, Lisabon (PORTUGALSKO)

Premietanie filmu *Koza* (r. I. Ostrochovský).
▶ www.indielisboa.com

26. apríl – 2. máj

28. Finále Plzeň (ČESKO)

▶ O podujatí čítajte na strane 41.

▶ www.festivalfinale.cz

28. apríl

Made in Czechoslovakia, Segedínska univerzita (MAĎARSKO)

Premietanie filmu *Zbojník Jurko* (r. V. Kubal).
▶ www.jgyypk.u-szeged.hu/tanszek/szlovak

28. apríl

Premietanie v Dom Kino, Moskva (RUSKO)

Projekcia filmu *Kandidát* (r. J. Karásek).
▶ www.mzv.sk/simoskva

28. apríl – 3. máj

17. prehľadka Kino na hranici, Cieszyn, Český Těšín (POLSKO, ČESKO)

▶ O podujatí čítajte na strane 41. ▶ www.alest.org

30. apríl – 2. máj

7. medzinárodný festival krátkych filmov LISFE, Leiden (HOLANDSKO)

Premietanie animovaného filmu *Nina* (r. V. Obertová, M. Čopíková). ▶ www.lisfe.nl

(REDAKČIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

▶ **Zuzana Sotáková**

PREMIÉRY

PREMIÉRA: 30. 4. 2015

Avengers 2: Vek Ultrona

(*Avengers: Age of Ultron*, USA, 2015) DCP 2D + DCP 3D, 150 min., MP 12, SLOVENSKE TITULKY, AKČNÝ/DOBRODRUŽNÝ

RÉŽIA: Joss Whedon **HRAJÚ:** Robert Downey Jr., Chris Hemsworth, Mark Ruffalo, Chris Evans, Scarlett Johansson, Jeremy Renner, Aaron Taylor-Johnson

DISTRIBÚTOR: Saturn Entertainment

Výpravne pokračovanie príbehu plného superhrdinov zavedie divákov do obdobia, keď celej planéte hrozí desivé nebezpečenstvo zosobnené zlovestným Ultronom. Zastaví ho môžu jedine Avengers, a tak sa Iron Man, Captain America, Thor, Hulk, Čierna vdova a Hawkeye musia znova spojiť.

PREMIÉRA: 2. 4. 2015

Druhý báječný hotel Marigold

(*The Second Best Exotic Marigold Hotel*, USA, 2014) DCP 2D, 122 min., MP 12, SLOVENSKE TITULKY, KOMÉDIA/DRÁMA

RÉŽIA: John Madden **HRAJÚ:** Maggie Smith, Richard Gere, Bill Nighy, Dev Patel, Judi Dench, David Strathairn, Penelope Wilton, Tamsin Greig

DISTRIBÚTOR: Barracuda Movie

Pokračovanie komédie *Báječný hotel Marigold*, v ktorej skupina bohatých britských seniorov naletela na reklamu sľubujúcu prepychový život v exotickom hoteli v Indii. Namiesto toho ich tam čakala pustnúca budova, no aj tak našli v Indii nový báječný život. Teraz hotel šliape ako hodinky a majú oň záujem aj ďalší hostia.

PREMIÉRA: 30. 4. 2015

Dajte mi pokoj!

(*Une heure de tranquillité*, Francúzsko, 2014) DCP 2D, 79 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, KOMÉDIA

RÉŽIA: Patrice Leconte **HRAJÚ:** Christian Clavier, Carole Bouquet, Valerie Bonneton, Rossy de Palma, Stéphane De Groodt, Sébastien Castro

DISTRIBÚTOR: Barracuda Movie

Komédia o tom, ako môže skončiť snaha vypočuť si v pokoji vinylovú platňu z blšieho trhu. V hlavnej úlohe sa predstaví francúzsky komik Christian Clavier, ktorého diváci poznajú zo snímok *Čo sme komu urobili?*, *Asterix a Obelix* či *Návštevníci*.

PREMIÉRA: 30. 4. 2015

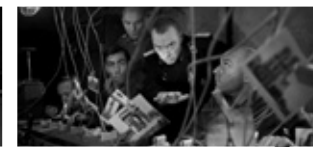
Ex Machina

(*Ex Machina*, USA, 2014) Veľká Británia/USA, 2015) DCP 2D, 108 min., MN 15, SLOVENSKE TITULKY, SCI-FI TRIER

RÉŽIA: Alex Garland **HRAJÚ:** Alicia Vikander, Oscar Isaac, Domhnall Gleeson

DISTRIBÚTOR: Barracuda Movie

Ako to dopadne, keď sa ľudia hrajú na Boha? V laboratórnom komplexe v srdci aljašskej divočiny skúma geniálny vedec Nathan vzťah Avy – krásneho dievčaťa, ktoré je v skutočnosti unikátnym technologickým experimentom – a svojho zamestnanca Caleba. Dokáže byť Ava natoľko ľudská, až Caleb zabudne, že komunikuje s robotom? A čo skrýva Nathan?

PREMIÉRA: 16. 4. 2015

Diplomacia

(*Diplomatie*, Francúzsko/Nemecko, 2014) DCP 2D + DVD + blu-ray, 88 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, VOJNOVÁ DRÁMA

RÉŽIA: Volker Schlöndorff **HRAJÚ:** André Dussollier, Niels Arestrup, Burghart Klaußner, Robert Stadlober, Charlie Nelson, Jean-Marc Roulot, Thomas Arnold

DISTRIBÚTOR: Film Europe

Spojenci vstupujú 25. augusta 1944 do Paríža. Nemecký vojenský miestodržiteľ Paríža Dietrich von Choltitz sa chystá na príkaz Hitlera vyhodit mesto do vzduchu. Všetky mosty a historické budovy sú už podminované, no Paríž stále stojí. Prečo von Choltitz odmieta splniť Führerov príkaz?

PREMIÉRA: 28. 3. 2015

Chod' do pekla

(*Mange tes morts*, Francúzsko, 2014) DCP 2D + blu-ray + DVD, 94 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Jean-Charles Hue **HRAJÚ:** Jason François, Michael Dauber, Frédéric Dorkel, Moïse Dorkel, Philippe Martin

DISTRIBÚTOR: ASFK

Osemnásťročný Jason žije s matkou v karavane v kočovnickej kolónii na okraji Paríža. Má sa sebou pár drobných krádeží, no keď sa jeho brat Fred vráti po 15 rokoch z väzenia a s ďalšími súrodencami plánuje veľkú lúpež, Jasona čaká skutočný zločinecký krst. Lenže plán sa im vymkne z rúk...

PREMIÉRA: 9. 4. 2015

Láska je dokonalejší zločin

(*L'amour est un crime parfait*, Francúzsko/Svajčiarsko, 2013) DCP 2D + blu-ray + DVD, 111 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY,

KOMEDIÁLNA DRÁMA/TRILER

RÉŽIA: Arnaud Laurrie, Jean-Marie Laurrie

HRAJÚ: Mathieu Amalric, Karin Viard, Maiwenn, Sara Forestier **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Marc, profesor tvorivého písania na Univerzite v Lausanne, má povest záletníka a jeho čaru podlahne aj študentka Barbara. Po spoločnej noci však dievča záhadne zmizne. Do mesta prichádza jej nevlastná matka Anna, ktorá sa snaží zistiť, čo sa o nej noci stalo. Marcov šarm a charizma sú nebezpečné zbrane, no ani Anna nie je taká, aká sa zdá...

PREMIÉRA: 2. 4. 2015

Príbehy z lesov

(*Into the Woods*, USA, 2014) DCP 2D, 125 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, DOBRODRUŽNÁ KOMÉDIA/FANTASY

RÉŽIA: Rob Marshall **HRAJÚ:** Meryl Streep, Emily Blunt, James Corden, Anna Kendrick, Chris Pine, Tracey Ullman, Christine Baranski, Johnny Depp

DISTRIBÚTOR: Saturn Entertainment

Moderné spracovanie obľúbených rozprávok bratov Grimmovcov (napríklad *Popoluška*, *Červená čiapočka*, *Jack a fazuľový strúčik*), v ktorom sa jednotlivé príbehy pretínajú a ukazujú, aké následky majú prania a poslanie ich postáv.

PREMIÉRA: 30. 4. 2015

Malý pán

(*Malý pán*, Česko/Slovensko, 2015) DCP 2D, 75 min., MP, SLOVENSKÝ DABING, ROZPRÁVKA/RODINNÝ/BÁBKOVÝ

RÉŽIA: Radek Beran **V SLOVENSKOM ZNENÍ:**

Robo Roth, Táňa Pauhofová, Dano Dangl, Roman Luknár, Juraj Kemka, Marián Geišberg, Marián Čekovský, Zuzana Kronerová

DISTRIBÚTOR: Itafilm

Malý pán si žije spokojne vo svojom malom svete, kým nemá sen – a sny nenechajú človeka na pokoji. Malý pán zisťuje, že mu niečo chýba, a tak sa vydáva na cestu, hoci svoj útulný domov opúšťa len nerád. Ktovie, čo nájde na konci svojej veľkej púte? ▶ O filme čítajte viac na strane 13.

PREMIÉRA: 23. 4. 2015

Proti prírode

(*Mot naturen*, Nórsko, 2014) DCP 2D + MP4, 80 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Ole Giæver **HRAJÚ:** Ole Giæver, Rebekka Nystabakk, Marte Magnusdotter Solem, Sivert Giæver Solem, Trond Peter Stamsø Munch

DISTRIBÚTOR: ASFK

Film je cestou do drsnej nórskej krajiny a do hlavy mladého otca a manžela Martina, ktorý si pripadá odcudzenejší od svojich kolegov v práci aj od svojej rodiny. Vyráža preto sám na vikendovú túru do hôr a divák počuje jeho necenzurované myšlienky.

PREMIÉRA: 30. 4. 2015

Milan Čorba

(Slovensko, 2014) DCP 2D + blu-ray, 72 min., MP, DOKUMENTÁRNY FILM

RÉŽIA: Martin Šulík **ÚČINKUJÚ:** Emília Vášáryová,

Jaroslav Čorba, Milan Lasicca, Martin Huba, Marián Labuda, Ján Kocman, Vladimír Strniško, Dušan Trnčík, Viliam Gruska, Dušan Hanák, Juraj Jakubisko, Vido Horňák, Jiří Menzel, Miloslav Luther **DISTRIBÚTOR:** ASFK

Portrét výnimočného slovenského kostýmového výtvarníka, scénografa a pedagóga Milana Čorbu optikou režiséra Martina Šulíka. ▶ O filme čítajte viac na stranách 14 – 15.

PREMIÉRA: 2. 4. 2015

Rýchlo a zbesilo 7

(*Fast & Furious 7*, USA, 2015) DCP 2D, 137 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY/MAĎARSKÝ DABING, AKČNÝ

RÉŽIA: James Wan **HRAJÚ:** Vin Diesel, Paul Walker, Michelle Rodriguez, Jason Statham, Dwayne Johnson, Kurt Russell, Jordana Brewster, Djimon Hounsou

DISTRIBÚTOR: Barracuda Movie

Aj autá môžu lietať, aspoň v sérii *Rýchlo a zbesilo*, z ktorej prichádza už siedmy film. Počas série stihli jej hrdinovia zažiť a prežiť neuveriteľné veci, no teraz natrafia na nepriateľa, vedľa ktorého všetci ich doterajší súperi vyzerajú neškodne.

PREMIÉRA: 23. 4. 2015

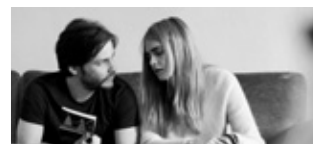
Ovečka Shaun vo filme

(*Shaun the Sheep Movie*, Veľká Británia/Francúzsko, 2015) DCP 2D, 90 min., MP, BEZ DIALÓGOV, ANIMOVANÝ FILM

RÉŽIA: Mark Burton, Richard Starzack

DISTRIBÚTOR: Continental film

Úspešná seriálová postavička Ovečka Shaun prichádza na strieborné plátno. Vo svojom filmovom debute zažíva na farme nekonečnú nudu. Každý deň plynie v rovnakom rytme, Shaun musí počúvať a robiť, čo jej farmár nakáže. Ak chce mať deň voľna, musí mať poriadny plán. Ale i plánovať sa musí vedieť a každý plán sa môže zvrtnúť...

PREMIÉRA: 23. 4. 2015

S tvárou anjela

(*The Face of Angel*, Veľká Británia/Taliansko/Španielsko, 2014) DCP 2D, 101 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Michael Winterbottom **HRAJÚ:** Daniel Brühl, Kate Beckinsale, Valerio Mastandrea, Cara Delevingne **DISTRIBÚTOR:** Barracuda Movie

Súdny proces s Američankou Amanadou Knox, ktorú v Taliansku v roku 2007 obvinili z vraždy jej britskej spolupúbľujúcej Meredith Kercher, sledovali médiá po celom svete. Do rámca tejto udalosti je zasadený príbeh filmára Thomasa a novinárky Simone, pričom tvorcovia domýšľajú následky kauzy pre všetkých zúčastnených.

PREMIÉRA: 16. 4. 2015

Pieseň mora

(*Song of the Sea*, Írsko/Dánsko/Belgicko/Luxembursko/Francúzsko, 2014) DCP 2D + MP4, 93 min., MP, ČESKÉ TITULKY/ČESKÝ DABING, ROZPRÁVKA/Detský/RODINNÝ

RÉŽIA: Tomm Moore **V ČESKOM ZNENÍ:**

Markéta Irglová, Miroslav Krobot, Matěj Pěvřátíl, Klára Nováková, Libuše Švormová, Petr Lněnička **DISTRIBÚTOR:** ASFK

V bájnnej krajine starých Keltov žije v osamelom majáku otec s dcérou a so synom. Život celej rodiny sa obráti hore nohami vo chvíli, keď sa ukáže, že malá dcérka Saoirse je posledná z tulených víl. Jediné ona môže piesňou zachrániť všetky rozprávkové bytosti, ktoré premenila na kameň čarodějnice Macha.

PREMIÉRA: 9. 4. 2015

Sama nocou tmou

(*A Girl Walks Home Alone at Night*, USA, 2014) DCP 2D + MP4, 99 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, HOROR/TRILER/ROMANTICKÝ

RÉŽIA: Ana Lily Amirpour **HRAJÚ:** Sheila Vand, Arash Marandi, Marshall Manesh, Mozhan Marnó, Dominic Rains, Rome Shadanloo, Milad Eghbali **DISTRIBÚTOR:** ASFK

Čiernobiely film sa odohráva vo fiktívnom iránskom Skazenom meste, domove pasákov, dílerov a prostitútok, kde sa po nociach túla Dievča – mladá osamelá upírka, ktorá nastoluje poriadok podľa vlastných pravidiel. Z osamelej všednosti ju vytrhne až nečakané stretnutie s perzským Jamesom Deanom, chlapcom menom Arash.

PREMIÉRA: 9. 4. 2015

Popoluška

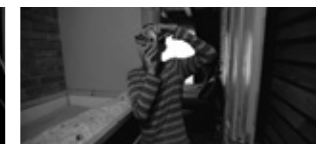
(*Cinderella*, USA, 2015) DCP 2D, 106 min., MP, SLOVENSKÝ DABING, RODINNÝ/DROBRODRUŽNÝ

RÉŽIA: Kenneth Branagh **HRAJÚ:** Cate Blanchett,

Lily James, Richard Madden, Stellan Skarsgård, Holliday Grainger, Sophie McShera, Derek Jacobi, Helena Bonham Carter

DISTRIBÚTOR: Saturn Entertainment

Na filmovom plátno znovu oživa klasický príbeh Popolušky, vydané na milosť svojej macoche a nevlastným sestram, ktorá sa zamiluje do okúzľujúceho princa. Príbeh tentoraz nakrútil známy britský režisér a herec Kenneth Branagh.

PREMIÉRA: 2. 4. 2015

Tak ďaleko, tak blízko

(Slovensko, 2014) DCP 2D + DVD + blu-ray, 80 min., MP, DOKUMENTÁRNY FILM

RÉŽIA: Jaro Vojtek **DISTRIBÚTOR:** Itafilm

Dokument o situácii v rodinách s autistickými deťmi odhaľuje každodennú náročnosť ich života. Režisér om je dokumentarista Jaro Vojtek, ktorý vlani debutoval v celovečernom hranom filme titulom *Deti*. ▶ O Vojtekovej novinke *Tak ďaleko, tak blízko* čítajte viac na stranách 16 – 17.

PREMIÉRA: 23. 4. 2015

V kráľových záhradách

(A Little Chaos, Veľká Británia, 2014) DCP 2D, 116 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, ROMANTICKÝ/HISTORICKÝ

RÉŽIA: Alan Rickman **HRAJÚ:** Kate Winslet, Alan Rickman, Stanley Tucci, Jennifer Ehle, Helen McCrory, Matthias Schoenaerts, Danny Webb **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Kráľovský dvor v časoch Ľudovíta XIV. bol plný vášní, lascivnosti a nebezpečenstva. Emancipovanú záhradníčku Sabine De Barra povolajú do Versailles, aby pre kráľa vytvorila záhrady dosiaľ nevidanej nádhery. Sabine však bude musieť obstáť nielen z profesionálnej stránky, ale aj ako žena, ktorá skrýva tajomstvo z minulosti.

PREMIÉRA: 16. 4. 2015

Vzkriesenie démona

(The Lazarus Effect, USA, 2015) DCP 2D, 83 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, HOROR

RÉŽIA: David Gelb **HRAJÚ:** Olivia Wilde, Evan Peters, Mark Duplass, Donald Glover, Sarah Bolger **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Skupina vedcov sa snaží posunúť poznanie až do kategórie bohorovnosti a oživiť mŕtve telo. No zatiaľ čo Ježiš si vzkriesením Lazara získal vieru svojich nasledovníkov, vedecký experiment narazí na opačné sily a jeho následky sa ponosú v znamení skazy.

Z POHĽADU DIVÁKA

Vo Film.sk sme sa rozhodli zaviesť ako novinku anketovú rubriku, ktorou by sme radi urobili malý prieskum medzi bežnými divákmi, aký je ich záujem o slovenské filmy v kinodistribúcii. Každý mesiac vám budeme prinášať výber z odpovedí na otázky: Navštevujete slovenské filmy v kine? Ak áno, aké a ako ich hodnotíte? Ak nie, tak prečo? Do ankety sa dá zapojiť prostredníctvom formulára, ktorý nájdete na webovej stránke www.filmsk.sk aj na našom Facebooku.

V poslednom čase som videl emotívny film z obdobia po 2. svetovej vojne *Krok do tmy*, ktorého umelecká hodnota je podľa mňa vysoká. Pozrel som si aj *Kandidáta*, ktorý ponúka odraz súčasnej politickej reality. Pozitívne hodnotím kvalitný herecký výkon hlavného predstaviteľa Marka Majeského. Videl som aj dokument *Absolventi*, ktorý prináša niekoľko osudov mladých ľudí po skončení školy. Netradičné zobrazenie reality.

Miroslav, 64, Košice

Do kina chodím, v poslednom období som videla snímku *Krok do tmy*, ktorá zobrazuje hraničné situácie, kde sa prejaví ľudský charakter. *Kandidát* zase priniesol tvrdú politickú realitu a aj jazyk bol trochu vulgárny. Zaujalo ma aj netradičné spracovanie dokumentárneho filmu *Absolventi*, ktorý ukazuje trápenia mladých ľudí po ukončení školy.

Nataša, 56, Košice

Nenavštevujem slovenské filmy v kinách, ale to neznamená, že ich nemám rada. V kine si slovenské filmy pozriem jedine na festivaloch. Myslím si, že niektoré naše filmy sú vydarené, len im niekedy možno chýba lepší námet, nápad, hlbšia myšlienka.

Kata, 19, Piešťany

Posledný novší slovenský film, ktorý som videla, bol *Kandidát*. Myšlienka aj realizácia filmu sa mi páčila, ale vadili mi vulgarizmy a reklamy. A aj taký seriálový ráz filmu, škoda, že to nedotiahli do profesionálnejšej podoby. Rada pozerám slovenské filmy v Piane a mám rada i staršie klubové filmy. Mám napríklad zakúpenú permanentku na Filmový kabinet, ktorý robí Kino Lumiére.

Erika, 34, Most pri Bratislave

► Zuzana Sotáková a Miro Ulman

NOVINKY

Malý pán vráti bábkky na plátno

► Zuzana Sotáková

Rozprávkový svet sa môže skrývať v ktoromkoľvek kúte lesa, stačí len prevetrať svoju fantáziu, ako to urobili tvorcovia nového česko-slovenského filmu *Malý pán*, ktorý vstúpi tento mesiac do našich kín. Pred očami divákov nahradí realitu hektického života príbeh bábkových postáv.

Malý pán si žije spokojne vo svojom malom svete, a keď má dostatok rezancov, nikam sa neponáhla. Po prebudení zo sna však zisťuje, že mu niečo chýba. A tak sa vydáva na cestu, aby tomu prišiel na korieň. Takto by sa dal v skratke zhrnúť príbeh filmu, ktorý vznikol podľa knižnej predlohy Lenky Uhlířovej a Jiřího Stacha. Chopili sa jej režisér Radek Beran a producent Jakub Červenka. „Pri čítaní knihy Veľká cesta Malého pána som si celý čas premietal príbeh pred očami. Od začiatku som videl film ako bábkový. Ideou bolo pripomenúť ľuďom v dnešnej dobe, a hlavne deťom, kúzelný svet bábok prostredníctvom filmu. Predstaviť jedinečnú československú bábkovú školu, a to nielen doma, ale aj v zahraničí, kde je naša báбка známa svojou kvalitou a nápaditosťou,“ spomína Jakub Červenka. „Čo sa týka predlohy, ten svet mi bol blízky nielen prostredím, ale aj skrytým humorom, priestorom na nálady a pocity, skrátka sa to stretlo,“ dopĺňa ho Radek Beran, ktorý sa už v minulosti podieľal ako bábkár na niekoľkých filmových projektoch.

Podľa Berana by stačili na snímku *Malý pán* traja bábkari, no z časových a produkčných dôvodov ich bolo nakoniec šesť – členovia známej skupiny Buchty a loutky. Vo filme možno vidieť nielen samotné bábkky, ale aj povrázky, ktoré ich vedú. „Bábkky majú špecifický pohyb, a keď vymažete ten dôvod, prečo sa tak divne hýbu, zrazu neviete, prečo sa tak po-

hybujú, a podľa mňa by to bolo rušivé. Takto vidíte všetko a navyše si užívate tú hru na ilúziu. A myslím si, že keď príbeh a akcia fungujú, po piatich minútach už vôbec žiadne drôtky a nite nevnímame,“ pokračuje Beran.

Ako to už býva, každý si pri čítaní vytvára vlastnú predstavu a na filmároch je zhmotniť takú predstavu, ktorá bude fungovať aj na plátne. „Keď sme s výtvarníkom Frantom Skálom zvažovali, ako by mal *Malý pán* vyzeráť, bol to boj. Spočiatku bol ako hrdina z verneoviek, potom postupne mladol a, detinštel', až je z neho presne to, čo som si predstavoval,“ hovorí režisér. Vzhľadom na to, že sa pracovalo so zmenšeninami, bolo nakrúcanie náročné. Dokopy mala snímka 45 natáčacích dní, z toho 35 v exteriéroch a 10 v štúdiu. „Myslím som si, že nebude zhone, ale bolo to napnuté. Postprodukcia vrátane strihu zaberie šesť mesiacov. Od prvého natáčacieho dňa do premiéry vlastne ubehne deväť mesiacov – tak sa skutočne narodí *Malý pán*,“ uzaviera Radek Beran.

V slovenskom znení snímky budú diváci počuť Rooba Rotha, Táňu Pauhofovú, Dana Dangla, Romana Luknára, Juraja Kemku, Mariána Geiřberga, Mariána Čekovského či Zuzanu Kronerovú. ▲

□ Rozšírenú verziu textu nájdete na www.filmsk.sk.

Malý pán (Malý pán, r. Radek Beran, Česko/Slovensko, 2015)

▪ CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: 4 16 017 eur (podpora z AVF: 4 6 000 eur)

▪ POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH: Film bude distribuovaný na DCP nosičoch.

▪ APRÍLOVÉ PROJEKcie FILMU V KINE LUMIÈRE: Tento titul nie je v aprílovom programe kina (do 15. 4.).

• FOTO: Itafilm

Spomínanie na Milana Čorbu

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Medzi dokumentmi, ktoré sa venujú osobnostiam z filmového prostredia, prevládajú portréty režisérov. Film o kostýmovom výtvarníkovi a scénografovi Milanovi Čorbovi je príjemným vybočením. Režisér Martin Šulík predstavuje Čorbu cez spomienky jeho spolupracovníkov aj blízkej rodiny.

Televíznu verziu filmu *Milan Čorba* uviedla RTVS už začiatkom tohto roka. V apríli vstupuje do kín jeho rozšírená verzia. „Pôvodný nápad vznikol v LEON Productions, prišli s ním Jaro a Dávid Čorbovci, a spočiatku sme nad rozsahom nepremýšľali,“ hovorí Martin Šulík. „Chceli sme natočiť film, ktorý by zachytil osobnosť Milana Čorbu čo najplastickejšie. Rozhodnutie spraviť dva filmy sme museli spraviť v momente, keď sa v televízii rozhodli prijať 55-minútovú verziu a nám ostalo mnoho zaujímavého materiálu.“ Verzia pre kiná je bohatšia o ďalšie spomienky z Čorbovho súkromia, spracúva viac vrstiev jeho tvorby a zachytáva širšie spoločenské súvislosti. Dokument má preto potenciál generačnej výpovede tých, ktorí sa museli vyrovnávať s dejinými

zvratmi 20. storočia. A bola to mimoriadna generácia umelcov.

Režisér Šulík sa s Milanom Čorbom stretol už počas vysokoškolských štúdií. „Začiatkom osemdesiatych rokov nám prednášal jeden semester filmový kostým. Vlastne to bolo len pár prednášok, ale odstupom času si uvedomujem, že svojimi názormi ma v mnohých oblastiach zásadne ovplyvnil. Upozorňoval nás na široké kontexty tvorby, snažil sa nám vštepiť zásady poctivého prístupu k práci, nutnosť hlbokého poznania problematiky, náročnosť k sebe samému, ale i potrebu hravej uvoľnenosti pri vzniku filmu,“ ozrejmjuje Šulík. „Nementoroval, nepodceňoval nás, bral nás ako rovnocenných partnerov. Mal som rád jeho zmysel pre humor – nebol

cynický. Neskôr sme sa stretli pri spolupráci na filme *Orbis Pictus* a tam som mal možnosť zblízka sledovať jeho spôsob myslenia, zmysel pre detail i šírku jeho vzdelania. Povedal mi: Neťahaj diváka za rukáv, nechaj ho, aby si sám spravil názor.“ Dokument, na ktorom sa koprodukčne podieľal aj Slovenský filmový ústav, vznikol jeden a pol roka. „Natočili sme okolo tridsať rozhovorov a prezreli množstvo archívneho materiálu v televíziách aj v Divadelnom ústave. Samozrejme, že všetko sa nedostalo ani do dlhšej verzie, ale v LEON Productions chcú pripraviť DVD, kde bude 20 minút nových bonusov. Budú tam spomienky priateľov na detstvo Milana Čorbu, jeho filmová tvorba pre deti, návrhy kostýmov, fotografie, súpis tvorby.“

Milan Čorba bol známy aj svojou pedantnosťou, pokiaľ išlo o historické kostýmy pre film. Každý detail musel byť presný. Jeho dobové kostýmy boli veľmi civilné, vlastne ani ako kostýmy nepôsobili. A súčasne dokázal vždy prekvapiť. V tejto súvislosti odkazuje Martin Šulík na slová Petra Čaneckého: „Milan Čorba nerozmýšľal len o kostýme, on rozmýšľal o človeku a stave spoločnosti. Práve toto premýšľanie v súvislostiach mu pomáhalo nachádzať v tvorbe neobvyklé, originálne riešenia.“

Privátnu líniu dokumentu tvoria spomienky Čorbovej rodiny. Sám napísal knihu spomienok *Oproti času* a pre režiséra boli inšpiratívne i jeho ďalšie publikácie: *Kostýmová tvorba*, *Kultúra a civilizácia*

aj text *Plameň sviečky slnku jasou nepridá*, ktorý sa našiel v Čorbovej pozostalosti. Emília Vášáryová nechá divákov nahliadnúť do manželovej pracovne a v spomienkach vykresľuje obraz veselého a šarmantného muža, ktorý nikdy neprestal byť chlapcom. „Pani Vášáryová bola veľmi ústretová. Umožnila nám vstúpiť do súkromia. Mimochodom, brat Milana Čorbu našiel pri zbere materiálu aj zabudnutý kotúč s amatérskymi filmami, ktoré nakrútil ich otec. Prostredníctvom nich sme zrazu mohli nahliadnúť do detstva Milana Čorbu,“ poznamenáva Martin Šulík a dodáva: „Snažili sme sa, aby bol dokument informačne bohatý, ale aby mal aj humor. Milan Čorba bol vtipný človek. Trochu akademickú formu filmu odľahčil Patrik Pašš mladší svojimi hravými výtvarnými nápadiami.“

Dokument *Milan Čorba* má ambíciu komplexne predstaviť výraznú osobnosť česko-slovenského filmu a divadla. „Dokument vždy vzniká v pohybe. Jeho tvar sa mení pod vplyvom nových faktov a udalostí. My sme mali na začiatku pomenované základné línie – rodina, priatelia, filmová tvorba, práca v divadle, televízne práce – a potom sme sa dali prekvapovať,“ vysvetľuje režisér. „Milan Čorba ma učil, spolupracovali sme, a predsa mi je ľúto, že som sa ho na niektoré veci neopýtal. Až pri práci na filme som si uvedomil obrovský rozsah jeho diela a šírku jeho záujmov,“ uzatvára Martin Šulík. ▲

Milan Čorba (r. Martin Šulík, Slovensko, 2014)

▪ CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: 62 702 eur (podpora z AVF: 25 000 eur)

▪ POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSÝCH KINÁCH: 1 DCP a 1 blu-ray nosič

▪ APRÍLOVÉ PROJEKČIE FILMU V KINE LUMIÈRE: 18. 4. (18.00)

FOTO: Itafilm

Tak blízko, a predsa tak ďaleko

► Zuzana Sotáková

Dokumentarista Jaro Vojtek vo svojom vlnajšom hranom debute *Deti*, konkrétne v poviedke *Syn*, otvoril tému autizmu. Tej sa však venoval aj predtým pri tvorbe celovečerného dokumentu *Tak ďaleko, tak blízko*, ktorý prichádza v apríli do kín.

Sedem rokov práce, štyria protagonisti s rodinami a jeden film, ktorý ukáže, aký môže byť každodenný život autistu a jeho najbližších. Ako hovorí jeho režisér, téma si ho našla sama, tak ako predtým. Tentoraz sa to začalo, keď Vojteka oslovila Kateřina Nakládalová z Autistického centra Andreas, aby pre nich nakrútil 20-minútový edukatívny film o autizme. „Začal som nakrúcať štyri príbehy rodín s autistickými deťmi. Ale v jednom okamihu som sa zasekol a nevedel, ako ďalej. Stále som tápal v tom, ako čo najvernejšie natočiť film o autizme. Takto som s témou zápasil sedem rokov. No upozorňujem, že nešlo o časozberný film. Taký dlhý čas som potreboval na to, aby som našiel kľúč, ako túto tému čo najpravdivejšie zachytiť,“ hovorí skúsený režisér,

ktorý má vo svojej filmografii napríklad snímky *My zdes*, *Hranica* či *Cigáni idú do voľieb* a je držiteľom viacerých ocenení. Na otázku, v čom bolo toto natáčanie náročnejšie ako iné, odpovedá: „*Asi v tom, že nakrúcate film o niekom, kto vám o sebe nikdy nič nepovie.*“ Napriek tomu sa diváci zoznámia so štyrmi protagonistami, na ktorých snímka *Tak ďaleko, tak blízko* stojí – ide o Silviu, Jakuba, Milana a Andreja. Každý z nich má inú formu autizmu. „Práve preto vo filme vystupujú štyri rodiny, chcel som tak poukázať na široké spektrum autizmu. Mal som nakrútený a postrihaný aj materiál s piatou postavou, ale dĺžka filmu by už bola priveľká. Zvláštne je, že ani jeden autista nemá rovnaké prejavy tohto postihnutia ako iný,“ zamýšľa sa Vojtek

a zároveň ozrejmuje, nakoľko sa mu podarilo s protagonistami zblížiť: „*So Silviou a s Milanom som si krehký vzťah vybudoval, pretože majú ľahšiu formu autizmu. Je však založený na veľmi neobvyklých, s bežným životom nezlučiteľných hodnotách. Niektorí autisti nevedia pochopiť plynutie času, myslia si, že každý deň je ten istý, takže keď som bol za nimi aj po dlhšom čase, na intenzite vzťahu sa nič nezmenilo. Problém bol, že sa pri nakrúcaní nevedeli sústrediť na jednu činnosť alebo boli po chvíli spolupráce veľmi unavení. Tak sa nakrúcanie neustále predlžovalo.*“ Na dokumente *Tak ďaleko, tak blízko* Vojtek opäť spolupracoval so scenáristom Markom Leščákom a strihačom Petrom Harumom.

Z nakrúcania si režisér odniesol veľa, napríklad zážitky s Milanom, ktorý trpí atypickým autizmom. „*Keď sme s ním nakrúcali, otváral som pri ňom tému vzťahov medzi mužom a ženou a vnímania lásky ako takej. Po skončení nakrúcania prišiel za mnou jeho otec a povedal, že aj preňho to boli od Milana zaujímavé a nové odpovede, že dovtedy s ním o tejto téme nehovoril. Viac ho spoznal a zistil, že je otvorenejší a prístupnejší, ako si dovtedy myslel. Potešilo ma, že nakrúcanie má nejaký zmysel.*“ Film *Tak ďaleko, tak blízko* už videli diváci na festivale v Jihlave (v rámci trhu Silver Eye) a aj v Martine, kde ho prijali pozitívne. „*Pre mňa bolo najdôležitejšie asi to, že za mnou prišla matka autistu a pove-*

dala, že ju film dojal. A hlavne, že tam nie je nič, čo by bolo nepravdivé, že som podstatu problému autizmu vystihol. To ma veľmi upokojilo. Bol by som veľmi smutný, keby práve takíto ľudia film neprijali,“ hovorí režisér.

Riaditeľka Autistického centra Andreas Kateřina Nakládalová, ktorá je zároveň koproducentkou snímky, poznamenáva, že ľudia majú o autizme často skreslené predstavy. Môžu k tomu prispievať aj filmy, akým bol *Rain Man*, kde Dustin Hoffman stvárnil autistu, ktorý sa v istých oblastiach prejavoval ako génius. Nakládalová upozorňuje, že podiel podobných prípadov je zanedbateľný a skutočný každodenný život s autizmom je diametrálne odlišný od toho príbehového. Dokument *Tak ďaleko, tak blízko* o ňom divákovi povie viac a zámer búrať mýty a predsudky vo vnímaní tejto problematiky potvrdzuje aj producentka Barbara Harumová Hessonová. Režisér Jaro Vojtek na záver dodáva: „*Skláňam sa pred rodičmi týchto detí a som nesmierne vďačný, že som ich mohol stretnúť a bližšie spoznať. To, s akou silou sa postavili zoči-voči nepriazni osudu, je pre mňa silný zážitok, ktorý som sa snažil cez film poslať aj divákovi.*“ ▲

Tak ďaleko, tak blízko (r. Jaro Vojtek, Slovensko, 2014)

• CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: 82 790 eur (podpora AVF: 43 400 eur, podpora RTVS na základe zmluvy so štátom: 15 400 eur)
 • POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH: V čase uzávierky Film.sk to bolo 7 kusov DCP nosičov, 15 blu-ray a 10 DVD nosičov. • APRÍLOVÉ PROJEKČIE FILMU V KINE LUMIÈRE: 13. 4. (20.30)

FOTO: Itafilm

Filmotéka – nové zážitky so starými filmami

► Daniel Bernát

Ak archívne filmy z dejín kinematografie upadajú do zabudnutia, tak Filmotéka – Štúdiálna sála Slovenského filmového ústavu v Kine Lumière na ne vytrvalo upozorňuje. Kto tú sálu navštevuje, vie, že tvrdenia o odťažitosti, starmódnosti či nezáživnosti archívnych snímok sú často zbytočnými predsudkami. Novodobá Filmotéka v Lumièri si tento mesiac pripomína prvé výročie svojho fungovania.

Filmotékové projekcie SFÚ majú oveta dlhšiu tradíciu, ktorá siaha až do konca šesťdesiatych rokov. No keď sa pred rokom v Kine Lumière rozbiehala sála zameraná na archívne filmy a na projekcie z 35 mm kópií, dialo sa to v celkom novej situácii. Dnes existuje viacero využívaných spôsobov, ako sa dostať k filmom, a navyše je tu široká ponuka tých súčasných. Čo teda hovorí v prospech Filmotéky? „Medzi archívnymi filmami sa často dajú nájsť ozajstné poklady, majstrovské diela, ktorých modernosť a pôsobivosť pretrvávajú dodnes, bez ohľadu na dobu, v ktorej vznikli,“ odpovedajú kurátori kinosály Michal Michalovič, Rastislav Steranka a Richard Šteinhübel. „Chaplinove grotesky sú rovnako zábavné dnes, ako boli v druhom, treťom či štvrtom desaťročí minulého storočia. Zároveň platí, že nikdy nie je na škodu poznať okrem toho, čo sa deje aktuálne, aj minulosť. Vedomie dejinnosti umeleckého druhu nám môže otvoriť horizonty, môže me zrazu vidieť veci v súvislostiach, v širších kontextoch. Pri kinematografii máme tú výhodu, že je pomerne mladá. S jej dejinami sa preto môžeme oboznámiť celkom slušne, hoci nie úplne vyčerpávajúco. V rámci programu Filmotéky sa zároveň usilujeme o akúsi organickosť: aby nešlo len o sled náhodne povyberaných projekcií jedinečných filmov, ale aby mal divák možnosť vytvárať si sieť dejín kinematografie, prepájať si jednotlivé body. V neposlednom rade sa v rámci Filmotéky snažíme zabezpečiť k vybraným projekciám lektorské úvody a umožniť tak divákovi preniknúť hlbšie do problematiky,“ pokračuje trojica kurátorov a dodáva, že zažiť tieto snímky na veľkom plátne je stále nena-

hraditeľné – „kino má schopnosť navodiť stav blízky sneniu“.

Ako kurátori ďalej pripomínajú, staršie filmy sa dajú vidieť aj v televízii, no často s dabingom či vysielané v nesprávnom formáte. Vidieť ich v kine je už rarita a sledovať ich z 35 mm filmových pásov je v ére digitalizácie pomerne exkluzívna záležitosť. Netreba si to však spájať s elitárstvom. „Dejiny svetovej literatúry sú stabilnou súčasťou výuky na stredných školách, a keďže kinematografia bola dominantným umením (či umeleckým priemyslom) posledného storočia, malo by byť poznanie jej dejín rovnakou samozrejmosťou ako poznanie dejín literatúry. Keďže je však aktuálny stav diametrálne odlišný, Filmotéka sa snaží ponúkať aspoň akú-takú alternatívu.“

Počas ročného pôsobenia Filmotéky v Kine Lumière sa uskutočnilo viac než 400 projekcií. Na lektorských úvodoch sa podieľali okrem iných Eva Filová, Kristína Aschenbrennerová, Tomáš Hučko, Martin Kaňuch, Peter Michalovič. V súčasnosti sú to i poslucháči audiovizuálnych štúdií na FTF VŠMU v Bratislave. Vzhľadom na výročie sa tento mesiac v programe kinosály nachádza aj štvorica snímok, za ktoré zahlasovali diváci. Vyberali spomedzi desiatky titulov, ktoré medzi nimi vlni najviac zarezovali, a zvolili si *Cudzinca* (r. L. Visconti), *Dvojaký život Veroniky* (r. K. Kieślowski), *Lost Highway* (r. D. Lynch) a *Muža a ženu* (r. C. Lelouch). Programový koncept Filmotéky je navyše stále živý a vyvíja sa, tento mesiac ho obohacia nové cykly Film & literatúra a Tandem, na jeseň sú zase naplánované retrospektívy Orsona Wellesa a Piera Paola Pasolinio. ▲

Nech je svetlo aj pod lampou

► Daniel Bernát

Pred pätnástimi rokmi by týždenná prehliadka aktuálnych slovenských filmov nemohla vzniknúť – nebolo by čo premietať. Ako veľa sa odvtedy zmenilo, ukáže prvá bilančná národná prehliadka Týždeň slovenského filmu, ktorá sa uskutoční od 13. do 19. apríla v Kine Lumière. Organizuje ju Slovenská filmová a televízna akadémia (SFTA) v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom a s RTVS.

Program Týždňa slovenského filmu tvoria snímky s vlašajším copyrightom. Celovečerných je dvadsaťtri, treba však rátať aj s krátkometrážnymi. A aby si diváci dokázali vytvoriť komplexnejší obraz o súčasnej slovenskej kinematografii a jej tendenciách, organizátori pre nich pripravili aj sprievodné podujatie Divácke a festivalové hity. Počas neho uvidia snímky z rokov 2008 až 2013, ktoré prekonal v návštevnosti hranicu 50-tisíc divákov alebo získali významné ocenenia. V prvej skupine sú napríklad tituly *Bathory* (r. J. Jakubisko), *Jánošík. Právdívá história* (r. A. Holland), *Lóve* (r. J. Kroner) či *Pokoj v duši* (r. V. Balko), v druhej filmy *Môj pes Killer* (r. M. Fornay), *Slepé lásky* (r. J. Lehotský), *Kauza Cervanová* (r. R. Kirchhoff), *Hranica* (r. J. Vojtek), *Dom* (r. Z. Liová) a ďalšie.

Podujatie Divácke a festivalové hity, ktoré predstaví aj šesticu krátkych snímok, sa začína už 1. apríla a skončí sa deň pred spustením Týždňa slovenského filmu. V samotnej prehliadke bude potom uvedených desať dlhometrážnych hraných a trinásť dokumentárnych filmov. Všetky vznikli vlni, ale aj medzi nimi sa dajú nájsť divácky úspešné tituly – predovšetkým dokument 38 (r. D. Dangl, L. Zednikovič) s návštevnosťou nad 100-tisíc divákov. A niektoré majú celkom zaujímavý festivalový život.

V programe sa nachádzajú aj snímky, ktoré do kín nasadzovali producenti, nie distribučné spoločnosti (*Socialistický Zombi Mord*, *DanubeStory*, *Lyrik*, *Návrat do horiaceho domu*, *Prvý slovenský horor*), čo bol vlni pomerne výrazný jav. Okrem nich sa z hraných titulov premietnu *Láska na vlásku* – po dlhom čase nová slovenská rozprávka, príbehy si-

tuované do dobových kontextov komunizmu alebo/a vojny (*Rukojemník*, *Krok do tmy*, *V tichu*, *Fair Play*), rozmanitá kolekcia desiatich krátkych výpovedí o našej krajine *Slovensko 2.0*, poviedkový *Gottland*, ktorý sa zase viaže na české prostredie, poviedkové *Deti* ako hraný debut dokumentaristu Jara Vojteka a napokon *Miesta* českého režiséra Radima Špačka. Dokumentárne „celovečeračky“ majú v prehliadke početnejšie zastúpenie ako hrané. Desať z trinástich dokumentov v programe vlni hodnotili ôsmi slovenskí filmoví teoretici a kritici vo *Film.sk* a k najlepším bodovaným titulom patrili *Comeback*, *Felvidék – Horná zem* a *Vlna vs. breh*. Týždeň slovenského filmu sa dá pekne využiť na vlastné posúdenie tohto výberu.

Význam bilančnej prehliadky je v tom, že v koncentrovanej forme upriamuje pozornosť na domácu tvorbu, dáva možnosť pozrieť si súčasné slovenské snímky, ktorým sa nie vždy dostane adekvátny priestor v kinodistribúcii, a zároveň vkladá filmy do súvislostí a podnecuje debatu o povahe, kvalite a smerovaní slovenskej kinematografie. Program prehliadky netvorí len filmové projekcie, jeho súčasťou sú aj tri panelové diskusie s hodnotením hraných, dokumentárnych a animovaných filmov z roku 2014 a uskutočnia sa dva workshopy – jeden povedie Ivan Ostrochovský a druhý Andrej Kolenčík. Ako pripomína prezident SFTA Marek Leščák, prehliadka by mala vytvárať platformu na diskusie medzi filmovými teoretikmi, tvorcami a divákmi. Ďalšou ambíciou organizátorov je v budúcom roku spojiť túto prehliadku s udeľovaním národných cien Slnko v sieti. ▲

Filmy inšpirované životom

► Simona Nötová

Scenárista Marek Leščák je výrazný tvorca strednej generácie. Takmer každý rok má premiéru film, na ktorom sa podieľal. Už tento mesiac vstúpi do kín dokument Jara Vojteka *Tak ďaleko, tak blízko*, na jeseň to bude hraný film *Koza* Ivana Ostrochovského. Budem sa opakovať, keď napíšem, že si vyberá sociálne témy. Novinkou v jeho profesionálnej kariére je však post prezidenta Slovenskej filmovej a televíznej akadémie (SFTA), ktorý zastáva od konca minulého roka.

■ FOTO: Miro Nöta

Ako nový prezident SFTA si sa rozhodol realizovať prehliadku Týždeň slovenského filmu. V minulosti sme už takýto typ prehliadok mali, ale neutržali si tradíciu. Dnes je naša kinematografia bohatšia aj rozmanitejšia. Bol práve to dôvod, že si sa s prezídiom akadémie rozhodol pre takýto krok?

– Prehliadky domácej tvorby mali na Slovensku tradíciu, keď u nás existovali aj filmy. V časoch, keď sa slovenská kinematografia v dôsledku rôznych zásahov ocitla na kolenách, bolo nezmyselné organizovať prehliadky a zvyšovať si tým pocit depresie. Od vzniku Audiovizuálneho fondu sa u nás ročne nakrúca okolo desať hraných filmov, množstvo dokumentov a animované filmy, a tak vznikla aj prirodzená potreba usporiadať prehliadku národnej tvorby. Je to reklama filmu dovnútra aj navonok a vytvára sa priestor na reflexiu a dialóg medzi tvorcami, divákmi a teoretikmi. Priebežne sa na prezídiách akadémie o takomto podujatí hovorilo už dlhšie, aktívnejšie najmä za prezidentovania Ondreja Šulaja. Teraz robíme prvý ročník, a pokiaľ budú filmy, bude mať aj prehliadka zmysel a vytvorí sa tradícia.

Prehliadka vychádza zo súčasnej situácie slovenskej kinematografie, ktorú charakterizuje zvýšená produkcia. Mal šancu túto zmenu zaregistrovať aj domáci divák?

– Fragменты tvorby sa už ocitli na domácich festivaloch, na MFF Bratislava, na Art Film Feste v Trenčianskych Tepliciach, na Cinematiku v Piešťanoch, na Febiofeste, ale ucelená bilančná prezentácia tvorby u nás chýbala. Navyše, akadémia organizuje ocenenia Slnko v sieti, tak sme sa rozhodli, že od budúceho ročníka spojíme týždennú prehliadku slovenskej tvorby s udeľovaním národnej ceny a vytvoríme tak zmysluplné podujatie, aké sú bežné aj v okolitých krajinách. Som rád, že spoluorganizátormi sa už pri tomto prvom ročníku stali SFÚ a RTVS a že podujatie podporilo aj ministerstvo kultúry.

Primárne je celé podujatie určené pre domáceho diváka. Ale má slovenský film doma svojho diváka?

– Niektoré filmy si vďaka téme a spôsobu rozprávania, iné vďaka tomu, ako šikovne sú propagované, diváka našli. Ale je viac takých prípadov, že filmy sa len nakrátko objavia v kinách, a kým ich divák stihne zaregistrovať, už v tých kinách nie sú. O niektorých filmoch vedia diváci iba z počutia a potom na ne natrafia buď na Piane, alebo až v televízii.

Keď si napríklad nevystriehnu nejaké predstavenie v Kine Lumière, nemajú si potom kde slovenský film nájsť. V distribúcii sa nedarí vytvárať sústredenejší tlak na to, aby sa naše filmy lepšie propagovali a viac premietali. Súvisí to podľa mňa aj s tým, že pomerne veľké prostriedky, väčšinou zo zdrojov AVF a RTVS, idú na produkciu filmu, no na distribúciu ich ide relatívne málo. Je to nelogické, lebo filmy sa tvoria preto, aby ich ľudia videli.

Dôvodom môže byť aj priepasť medzi divákmi a tvorcami. Diváci možno nenachádzajú témy a spôsoby zobrazenia reality, ktoré by ich oslovili. A tým nemám na mysli diela, ktoré by podliezali nízkemu vkusu divákov.

– Aj to má hlbšie korene. Slovenská kinematografia bola dlhé roky spojená s českou a divácky vďačné filmy, hlavne komédie, vznikali práve v Čechách. Po roku 1993 slovenská kinematografia úplne „odišla“. Diváci k nej stratili vzťah a nemali ho ako získať späť, pretože ročne vznikali dva-tri filmy a ani tie neboli všetky vydatené. Vznikla tak prirodzená averzia. Teraz už máme filmy, ktoré môžu zaujať rôzne typy publika. Filmy pre náročnejšieho, artového diváka, ale aj pre diváka žánrových filmov. Na prehliadke Týždeň slovenského filmu preto chceme hovoriť o zmene kinematografie za posledných päť rokov. Úvod bude patriť diváckym a festivalovým hitom za obdobie rokov 2008 až 2013. Potom bude nasledovať bilancia tvorby za rok 2014.

Aký je teda súčasný obraz slovenskej kinematografie?

– Momentálne tvoria výraznejšiu tvár slovenského filmu artové diela, povedzme so sociálnou tematikou. Kinematografia u nás ešte nie je vyprofilovaná vo všetkých vrstvách, ako keby jej chýbala pestrosť. Ale mám pocit, že tá pestrosť príde. Keď je po niečom u divákov prirodzený hlad, tvorcovia sa ho snažia naplniť. Mladá a stredná generácia filmárov urobila v posledných rokoch silnejšie umelecké filmy a teraz si myslím, že vznikne vlna žánrových filmov. Pripravujú sa napríklad adaptácie Dominika Dána, pokusy o trilery, detektívne filmy, preklópajú sa to podľa mňa na druhú stranu. Zasa to bude nezdravé, ale potom sa tá situácia utrasie v širokom spektre tak, ako by zdravá kinematografia mala vyzeráť. Bude v nej artový prúd, stredný prúd, žánre a vyslovene ľudová komédia. Špecifickou úlohou by mala byť reflexia minulosti, hoci po roku 1989 sa

očakávalo, že práve neideologický pohľad na naše dejiny môže mať pre spoločnosť očistný a formotvorný charakter. V tomto slovenský film pokrivkáva a zdá sa mi, že divadlo to robí systematickejšie.

Ako scenárista patríš aj ty k tej skupine tvorcov, ktorá reprezentuje filmy so sociálnou tematikou. Nie je práve takýchto tém priveľa a necítia sa domáci diváci nimi už presýtení?

– Vlna sociálnych filmov prišla najmä v posledných piatich rokoch. Prvý takýto film sme urobili s Martinom Šulíkom, bol to *Slniečny štát* v roku 2005. Neskôr prišli filmy *Zuzky Liovej* alebo *Miry Fornay*. No súvisí to aj so silnou vlnou dokumentaristov, ktorí posledné roky debutujú aj v hranom filme a väčšinou vychádzajú z reálneho života. Z poznania sveta, z preskúmania vybraných spoločenských javov, z konkrétnych udalostí, na základe ktorých rozprávajú svoje filmy. Skrátka, sú inšpirované životom. Ale nikto nehovorí, že všetci títo režiséri budú v tejto línii pokračovať. Mám pocit, že vždy, keď je niečoho veľa, každý sa otočí k niečomu inému, pretože chce vyplniť diery, ktorá sa objavuje, a rozprávať tému, o ktorej sa nehovorí.

Čo sú tvoje motivácie na takéto témy?

– Sociálne témy vyšli zo stavu spoločnosti, zo spoločnosti, ako na ne naša spoločnosť nazerala. Hlas v spoločnosti, ktorý pochádzal zväčša z oficiálnych politických kruhov, hovoril, že každý si môže za svoju situáciu sám. Že ľudia, ktorí sa dostanú do ťažkej sociálnej situácie, sa z nej nevedia dostať len preto, že sú neschopní. Ale nie je to tak. Keďže sociálne témy boli dlho tabu a pojmy ako solidarita boli len ľavičiarke „drísty“ a zneli skoro ako nadávky, bola tu potreba rozprávať aj o ľuďoch, ktorí sú na okraji spoločnosti a riešia vážne problémy. Myslím si, že problémy elementárneho prežitia, uchovania si vlastnej integrity a dôstojnosti, problém zabezpečenia rodiny, to sú základné veci v živote človeka. Príbehy o ľuďoch na okraji spoločnosti hovoria totiž nielen o nich, ale aj o spoločnosti, v ktorej niečo nefunguje. Málokto si uvedomuje, že silná línia dokumentárnych filmov urobila viac ako novinári. Napríklad spoločensky angažované filmy *Zuzky Piusi*, *Roba Kirnhoffa*, *Daniely Rusnokovej*, *Marka Škopa* alebo *Vojtekove* sociálne filmy otvárali iné témy, než o akých sa dovtedy bežne komunikovalo. Vlastne otvorene sa o nich začalo rozprávať až po tom, ako prepukla finančná kríza.

Väčšina filmov, na ktorých si pracoval, sa odohráva v autentických prostrediach, a keď sú hrané, sú s autentickými postavami. Vidíš to ako najadekvátnejší spôsob, ako tlmočiť, čo ľudia žijú?

– Nie je to pravidlo. Pre mňa je dôležité, aby sa vo filme objavila autentickosť z dokumentu a emocionálnosť z hraného filmu. Na tom mi vždy záleží najviac.

Nechýba v slovenskej kinematografii film s takými postavami, s ktorými by sa vedel identifikovať aj bežný človek?

– Odpoviem tak, že z posledných filmov mali veľký divácky ohlas dva. Žánrový *Kandidát*, ktorý mierne s iróniou a nadhľadom zrkadlí svet, kde občania nerozhodujú, ale sú používaní. Ľudia zareagovali na to, akým štýlom rozprával aktuálnu tému pred prezidentskými voľbami, a bavili sa na tom. Ďalší divácky úspech zaznamenal film *38* o Demitrovi. Málokto si vedel predstaviť, že na takýto dokument príde tak veľa ľudí. Obidva mali veľmi šikovne urobené kampane.

Akým spôsobom vedieš študentov na VŠMU pri písaní vlastných scenárov či pri práci na dramaturgii iných textov? Majú perspektívu zaplniť chýbajúcu medzeru v slovenskej kinematografii?

– Múdre knihy o písaní hovoria, že písať sa nedá naučiť a že v tvorbe sa odráža poznanie sveta vo všetkých vrstvách. Tak sa snažím, aby toto poznanie bolo u študentov čo najhlbšie, aby vedeli, že príbeh, ktorý považujú za mimoriadne originálny, má už určite v literatúre, v divadle či vo filme nejaký predobraz, voči ktorému sa môžu buď vymedziť, alebo sa z neho poučiť. Ďalšou vecou je istá životná a autorská skúsenosť, vďaka ktorej môžem ako kolega dramaturg pomôcť študentovi kreovať jeho rozprávanie. Viacerí z mladých autorov, ktorých teraz vediem alebo som viedol, už prejavujú výrazný talent a pravidelne spolupracujú na filmoch svojich kamarátov zo školy alebo aj absolventov. Niektorí vydávajú svoje prvé knižky. Čiže o budúcnosť scenáristiky sa nebojím a nepochybujem, že sa presadia.

Na akých témach teraz pracuješ a s kým?

– S Ivetou Grófovou sme dokončili adaptáciu románu *Moniky Kompaníkovej Piata lod'*. Hlavná hrdinka príbehu je určená svojím sociálnym zázemím, ale ten sociálny prvok nechceme zdôrazňovať, skôr pôjde o prienik do detského sveta. Chceme, aby ten film mal aj humor, aj emócie. S Jurajom Lehotským má-

• FOTO: Miro Nôta

me zase napísaný scenár k filmu *Erik*, čo je vlastne rodinná dráma z mestského prostredia.

Filmy, na ktorých sa podieľaš, sú zvyčajne drámy. V skutočnosti si však veselý a vtipný človek. Nemáš chuť na komédiu?

– Keď budem pôsobiť smutne, bude jasné, že píšem komédiu...

V úvode rozhovoru si spomínal, že naša kinematografia je bohatšia vďaka vzniku Audiovizuálneho fondu. Stotožňuješ sa s filmami, ktoré dostávajú na vznik podporu? Aj táto skutočnosť ovplyvňuje, ako slovenská kinematografia vyzerá.

– Každé rozhodnutie komisie je subjektívne. Ľudia, ktorí tam sedia, rozhodujú podľa svojho vkusu a verím, že projektom, ktoré vyberú, veria. Aby však nezvíťazil jeden pohľad, bolo by dobré, keby boli komisie generáčne pestrejšie. No pravda je, že komisie nenakrúcajú, čiže za to, ako vyzerajú filmy, môžu najmä tvorcovia. V rámci rozhodovania však vzniklo aj niekoľko medializovaných kontroverzných rozhodnutí, ktoré neurobili fondu dobré meno. Možno by stálo za to vytvoriť jednoduché pravidlá. Napríklad tvorcovia, ktorí získajú cenu alebo mimoriadny ohlas na najvýznamnejších svetových festivaloch, alebo tvorcovia, ktorých posledný film mal významný divácky ohlas doma, by mali byť podporení vo fáze vývoja nasledujúceho projektu automaticky. Ale hovorím iba o fáze vývoja. Ďalšou vecou je, že ak už považujeme prostredie v slovenskej audiovizii za štandardné, bolo by celkom užitočné prioritne si určiť najdôležitejšie podujatia či periodiká, ktoré by boli podporené cez určitú výzvu napríklad na nasledujúce tri roky, aby sa mohli rozvíjať a nebáli sa, či na základe nejakého nešťastného rozhodnutia komisie podporu dostanú, alebo nie. V súčasnosti sa volí nová rada fondu. Verím, že jej noví členovia majú dostatok podnetných impulzov z prostredia a budú prijímať také rozhodnutia, aby fond ostal efektívny, pružný a nestal sa byrokratickou obľudou. ▲

□ Rozšírenú verziu rozhovoru nájdete na www.filmsk.sk.

Slovenské projekty, európske peniaze

► Zuzana Sotáková

Slovenskí žiadatelia z oblasti audiovizie môžu získať podporu svojich projektov aj z programu Európskej komisie Kreatívna Európa alebo z kinematografického fondu Rady Európy Eurimages. Ich zástupcovia hodnotia rok 2014 z pohľadu úspešnosti slovenských žiadateľov.

Vo *Film.sk 2/2015* sme priniesli stručný sumár toho, akú podporu vlani získali slovenské subjekty z podprogramu MEDIA, ktorý funguje v rámci programu Kreatívna Európa. Vzhľadom na to, že išlo o najvyššiu podporu od roku 2003, keď sa Slovenská republika stala členským štátom MEDIA, rozhodli sme sa na túto oblasť pozrieť trochu bližšie. „*Rok 2014 bol pre slovenských žiadateľov úspešný jednak rekordnou výškou celkovej sumy podpory a jednak nárastom počtu úspešných žiadateľov v podprogramoch, kde sme v minulosti zaznamenávali úspechy iba sporadicky – napríklad v rámci schémy Podpora vývoja jednotlivých projektov. Ešte nikdy sa nestalo, aby v rámci jednej uzávierky boli úspešné štyri projekty z piatich podaných,*“ hovorí Vladimír Štric, vedúci kancelárie Creative Europe Desk Slovensko. Podprogram MEDIA podporuje nezávislých producentov, distribútorov, organizátorov podujatí (festivalov, trhov či tréningov) a ďalšie subjekty v oblasti audiovizie.

Štric ďalej konštatuje, že minulý rok sa zvýšila aj suma podpory do distribúcie. „*Súvisí to s novým nastavením podpory výberovej distribúcie, keď je výška podpory fixná suma, počítaná na základe počtu kín, v ktorých bude film uvedený. V iných schémach slovenskí žiadatelia úspešní neboli – napríklad v schéme Podpora vývoja videohier –, čo nás mrzí, no na druhej strane je jasné, že európska konkurencia v tejto oblasti je enormne vysoká,*“ ozrejmjuje Vladimír Štric. Slovenské projekty teda vlani získali z podprogramu MEDIA podporu vo výške 617 074 eur a v rámci siete Europa Cinemas, ktorá združovala 19 slovenských kín, bola udelená pod-

pora 91 701 eur. Dohromady tvorí celková podpora sumu 708 775 eur. Z celkového počtu 48 žiadateľov bolo úspešných 31, čo je viac ako 64 percent, a podporu získalo 50 z 90 predložených projektov, čo je viac ako 55 percent.

Ako sme už vo *Film.sk* informovali, najvyšší podiel podpory smeroval v roku 2014 do distribúcie – 106 300 eur v rámci výberovej podpory kinodistribúcie (v roku 2013 to bolo 50 000 eur) a 210 520 eur bola celková výška automatickej podpory kinodistribúcie (v roku 2013 to bolo 140 193 eur). Tieto výsledky vyplývajú z toho, že oblasť distribúcie je v podprogramme MEDIA prioritná. „*Podpora festivalov predstavuje 25 000 eur (v roku 2013 bola 45 000 eur) a 145 000 eur smerovalo do vývoja jednotlivých projektov (v roku 2013 to bola suma 70 000 eur),*“ dopĺňa vedúci Creative Europe Desk Slovensko. V poslednej spomínanej oblasti vlani uspel projekt animovaného seriálu *Websterovci* spoločnosti Fool Moon (podpora 60 000 eur), ďalej projekt dokumentárneho filmu *Cenzori* Petra Kerekesa (25 000 eur) a hraných snímok *SchengenStory* Wandal Production (30 000 eur) a *Erik* spoločnosti Punkchart Films (30 000 eur).

Program MEDIA bol pôvodne samostatný, no začiatkom roku 2014 prešiel organizačnou zmenou, keď sa stal spolu s programom Kultúra súčasťou Kreatívnej Európy. Podľa Štrica sa väčšina subjektov, predovšetkým distribútori a produkčné spoločnosti, vyrovnala s novou situáciou viac-menej bez problémov. „*Napokon, zmeny v programe neboli až také dramatické, najčastejšie išlo o pozitívne zmeny, ako je určité zjednodušenie procesu výbe-*

ru, prechod k fixným sumám podpory a podobne,“ tvrdí Vladimír Štric. „*Niektoré spoločnosti však neboli schopné flexibilne reagovať na zmeny v podmienkach udelenia podpory. Napríklad niektorí organizátori filmových festivalov predpokladali, že ak dostávajú podporu pravidelne, budú ju dostávať aj naďalej a nemusia na svojich projektoch nič zásadne meniť, hoci nová výzva kládla dôraz na úplne iné oblasti ako v minulosti, napríklad na prácu s publikom alebo na okruh aktivít mimo samotného festivalu,*“ dodáva vedúci kancelárie Creative Europe Desk Slovensko.

Filmové projekty získavajú podporu aj z kinematografického fondu Rady Európy Eurimages, ktorý sa zameriava na koprodukciiu, distribúciu a prezentáciu diel európskej kinematografie. „*Slovenskí filmári sa v posledných rokoch už dokázali pomerne aktívne zapojiť do medzinárodného koprodukčného diania a adaptovať sa na jeho podmienky. Netýka sa to len európskych podporných fondov, ale aj rôznych filmových trhov pôsobiacich pri veľkých medzinárodných festivaloch,*“ hovorí Zuzana Gindl-Tatárová, od roku 2005 zástupkyňa Slovenska v Eurimages, ktorého hlavným cieľom je podpora filmových koprodukciiu minimálne dvoch členských krajín fondu. O podporu na koprodukciiu sa môžu uchádzať celovečerné hrané, dokumentárne aj animované snímky s minimálnou dĺžkou 70 minút určené primárne na distribúciu v kinách. „*Od roku 2005 získali slovenské koprodukčné projekty vo fonde Eurimages 5,5 milióna eur. Išlo o majoritné i minoritné koprodukcie. Do fondu Eurimages prihlasujeme priemerne tri-štyri projekty ročne a treba dodať, že ich úspešnosť omnoho prevyšuje výšku nášho členského príspevku,*“ pokračuje Tatárová.

V roku 2013 dalo Slovensko príspevok do Eurimages vo výške 116 535 eur a získaná podpora bola 550 000 eur. Podpory sa dostalo titulom *Všetky moje deti* (r. L. Kaboš), *Malá z rybárne* (r. J. Balej) a *Najhorší zločín vo Wilsonove* (r. T. Mašín). Kabošov dokument sa už vlani dostal do slovenských kín a zaznamenal dobrú návštevnosť. Celovečerný animovaný film *Malá z rybárne*, ktorý vzniká v česko-slovensko-francúzskej koprodukciiu, má tunajšiu premiéru naplánovanú na začiatok septembra. Ide o modernú adaptáciu rozprávky *Malá morská víla* od H. Ch. Andersena, ktorá prostredníctvom bábok rozpráva príbeh nenaplnenej lásky. Tretia snímka sa označuje za hororovú komédiu; vracia sa takmer o sto rokov späť, do prostredia kultúrnej,

sociálne a nábožensky rozmanitého Prešporka, respektíve Wilsonova, kde prebieha vyšetrowanie záhadných vrážd v židovskej štvrti. Film vzniká na základe poviedky Michala Hvoreckého, scenáristicky ho spracoval Marek Epstein a jeho slovenská premiéra by mala byť 1. októbra pod názvom *Wilsonov*.

Vlani poskytlo Slovensko do Eurimages rovnaký príspevok ako v roku 2013 a získalo podporu vo výške 520 000 eur. Tú si rozdelili dva projekty – *Sedem zhavranelých bratov* (r. A. Nellis) a *Rodinný film* (r. O. Omerzu). Prvý z nich sa v kinách objaví už koncom mája a ide o slovensko-českú rozprávku, v ktorej čaká na mladú Bohdanku neľahká úloha prelomiť kliatbu uvalenú na jej bratov. Druhý snímka vzniká v rozsiahlej európskej koprodukciiu, naskrúca ju pôvodom slovenský režisér, ktorý absolvoval FAMU v Prahe a jeho *Príliš mladá noc* z roku 2012 sa premietala aj v tunajších kinách. Vo svojej novinke testuje Omerzu vzťahy vnútri rodiny.

„*V roku 2013 boli podporené všetky tri prihlásené projekty, minulý rok boli zo šiestich projektov podporené len dva,*“ pokračuje Zuzana Gindl-Tatárová. „*Bol to rok s enormným počtom prihlásených projektov zo všetkých členských krajín fondu, pričom možnosť podpory zostala približne taká istá. V menej našliapaných podmienkach by sa istotne podarilo presadiť ďalšie dva naše projekty, ktoré zostali visieť tesne pod čiarou. Na druhej strane, naši producenti sa už síce v priebehu rokov naučili predkladať na európske fondy slušne pripravené filmové projekty, no nie vždy dokážu presne odhadnúť aj ich umeleckú a spoločenskú či, naopak, trhovú hodnotu.*“

V tejto súvislosti azda stojí za zmienku, že niektoré slovenské projekty získavajú podporu aj z národných fondov jednotlivých európskych krajín. Prirodzene, najčastejšie je to z českého fondu. Ak sa zameriame na šesticu majoritne slovenských koprodukčných filmov, ktoré vznikli v minulom roku, tak český Státní fond kinematografie podporil päť z nich – *Deti* (r. J. Vojtek), *Felvidék – Horná zem* (r. V. Plančíková), *Rukojemník* (r. J. Nvota), *V tichu* (r. Z. Jiráský), *Vlna vs. breh* (r. M. Štrba). A pri minoritných slovenských koprodukciiu by bol zoznam fondov ešte o niečo pestrejší. ◀

FOTO: ASFK

Ani western, ani eastern, len autorský film

► Juraj Malíček (teoretik popkultúry)

Slovné spojenie maďarsko-slovenský western s hollywoodskou hviezdou v hlavnej úlohe znie ako začiatok bizarného vtipu. Lenže vtip to nie je, skutočne sa také prihodilo, akurát s tým westernom to nie je úplne rovná hra a ani s tou hollywoodskou hviezdou to nie je také horúce. Reč je o filme *Mirage*.

Isaach de Bankolé síce pôsobí aj v Hollywoode, to, že hral vo filmoch Jima Jarmuscha, je súčasťou azda každej tlačovej správy, aj v bondovke *Casino Royale* sa mihol, dôležitú úlohu zohral v siedmej sérii seriálu *24*, „štekol si“ aj v *Sopranovcoch* a tak ďalej, ale že by bol priamo hviezdou, to zase nie. Skôr takou hviezdíčkou či, presnejšie, medzinárodne obsadzovaným hercom, ktorý hrá dosť na to, aby uviazol v diváckej pamäti.

To, že je zároveň producentom, režisérom a scenáristom, k tomu už akosi patrí, títo umelci zvyčajne sedávajú na viacerých stoličkách. A fakt, že režíroval koncertný dokument o Cassandre Wilson, môže byť signálom, že má celkom dobrý vkus. Inak by si ju asi nevzal.

To len tak na začiatok, aby sme príliš nezveličovali a aby bolo zároveň jasné, že len tak hocikto to nie je.

V každom prípade, asi sa patrí spomenúť, že *Mi-*

rage je aj jeho filmom, a to nielen preto, že prakticky po celý čas nezmizne z plátna, ale hlavne preto, že film spoluprodukoval z pozície výkonného producenta.

A teraz k tým vážnejším a zásadnejším veciam. Navzdory hrdému označeniu western *Mirage* nie je žánrový film, iba prvky žánrového filmu využíva, aby... Ved' to. Aby čo? Nevieam.

Na maďarský vidiek, ktorý už prakticky vidiekom nie je, lebo všetko dôležité sa deje v mestách, prichádza takmer ako Shane alebo ktorýkoľvek iný charizmatiký westernový hrdina – skôr typ ako charakter – „bezmenný“ černošský futbalista Francis. V športovej taške si nesie nejaké háby a futbalovú loptu. Azda hľadá útočisko a aj ho nájde na farme uprostred pusty, kde banda asociálov ztrochuje podivnú zmes stratencov. Futbalista skúša ujsť, no nepodarí sa mu to, a tak sa na konci zapojí do prestrelky a odíde až na druhý pokus.

Spoiler? Veru hej, väčší už ani nemôže byť, a ak by bol príbeh vo filme *Mirage* čo len trošičku dôležitý, dopustili by sme sa zásadnej žurnalistickej chyby. Lenže *Mirage* nie je film príbehu, ale film deja, v ktorom sa to dôležité odohráva vždy tu a teraz, v momente priameho recepcného stretnutia diváka s dielom. Ak teraz o filme *Mirage* spätne premýšlam, robím vlastne čosi navyše, čosi, čo nepotrebujem, lebo ak *Mirage* nejako divácky funguje, a funguje vynikajúco, je to funkčnosť rodiaca sa z vychutnávania si bezprostrednej poetiky opantania audiovizualitou. Silné obrazy kooperujú s hudbou a tichom. Nie je to Jodorowského hysterické psychedelické bláznenie sa ani Leonovo tesanie do kameňa (aby sme sa vyrovnali s emblematicky inými westernmi, v rámci ktorých by sa o *Mirage* dalo uvažovať), ale až groteskné významové vyprázdnenie, ktoré robí z filmu *Mirage* kontrapunkt k Jarmuschovmu *Mŕtvemu mužovi*. Ten je čiernobiely, toto je farebné, ten je existenciálny, toto je nihilistické, ten je vtipný, toto je smiešne. Niežeby sa človek smial, skôr ide o smiech ako dôsledok stretnutia s groteskne deformovaným, a preto vlastne smutným. Pitoreskné, bizarné, fraška, burlaska,

vospolok pojmy odkazujúce na zdanlivo nezmyselnú jednotu protikladov, ktorá nemá nič spoločné s groteskou nemého filmu, ale odkazuje na groteskné ako na osobitú estetickú kategóriu, tematizujúcu zvrátené myslenie a smiešnu ilúziu, v ktorej niet ani štipky priestoru napríklad pre majestátny, spájaný s tradičným westernom.

Ak by som si – súc autonómny, autentickým divákom – čo len za mak nedôveroval, *Mirage* reprezentuje presne ten spôsob filmu, ku ktorému by som potreboval návod na použitie. Tento prvok znamená toto, týmto chceli tvorcovia vyjadriť toto... Nepochybujem o tom, že samotní autori by onen návod boli schopní dodať, obávam sa však, že takéto vysvetľovanie by *Mirage* zničilo. Lebo, a toto je asi najdôležitejšie, film *Mirage* je nakrútený tak, že ak sa človek díva, iba díva a nič iné, len díva, nemôže sa nudiť. Akoby ani nebolo fotogenickejšej prérie, ako je maďarská pusta. Na malej obrazovke alebo monitore počítača to síce nemôže fungovať, ale pokiaľ sa dá na takéto číre filmy zjsť do kina, je to celkom jedno. ◀

Mirage (Délbáb), Maďarsko/Slovensko 2014

RÉZIA: Szabolcs Hajdu **SCENÁR:** Sz. Hajdu, Nándor Lovas, Jim Stark **KAMERA:** András Nagy **STRICH:** Péter Póltzer **HUDBA:** Billy Martin **HRAJÚ:** Isaach de Bankolé, Rázvan Vasilescu, Dragos Bucur, Tamás Polgár, Orsolya Török-Illyés, Attila Mokos, Lejos Vörös, Adam Mihál a iní **MINUTÁŽ:** 90 min. **HODNOTENIE:** ●●●● **APRÍLOVÉ PROJEKČIE FILMU V KINE LUMIÈRE:** 1. 4. (18.30), 2. 4. (20.10), 3. 4. (18.30), 4. 4. (18.45), 5. 4. (18.30), 6. 4. (18.00), 7. 4. (17.45)

FOTO: ASFK

Dardennovci trochu inak

► Lea Krišková (študentka audiovizuálnych štúdií na FTF VŠMU)

Bratia Jean-Pierre a Luc Dardennovci sú známi vďaka (v súčasnosti) populárnemu žánru sociálnej drámy. To, čo dnes mnohí považujú za recept na festivalovo úspešný film, prinieslo belgické duo už v deväťdesiatych rokoch. Zatiaľ čo sa ostatní pokúšajú nakrúcať skrachované existencie na dlhé zábery, štylistika a témy Dardennovcov sa naďalej posúvajú. Či si zvolili správny smer, môžeme posúdiť na ich najnovšom filme **Dva dni, jedna noc**.

Strach zo straty zamestnania, z finančnej nestability či nepriaznivej budúcnosti sprevádza hlavné postavy aj v tomto „dardennovskom“ prípade. Mladá Sandra má manžela, dve zdravé deti, pekný dom aj „peknú“ hypotéku. Ekonomická kríza a Sandrina dlhšia práceneschopnosť spôsobia, že sa nemôže vrátiť na svoje pracovné miesto. Existuje však spôsob, ako tomu zabrániť – ak Sandra presvedčí nadpolovičnú väčšinu kolegov, aby sa vzdali svojich ročných prémieí, môže zostať. Peniaze z prémieí by sa použili na jej plat a všetko by bolo v poriadku. Problém je, že sa nachádzame v súčasnosti a Dardennovci z nej zvýrazňujú práve tému nezamestnanosti a finančného nedostatku. Ročné prémie predstavujú pre zamestnancov dôležitú časť príjmu, ktorú nemôžu len tak niekomu darovať. Alebo môžu? Film s touto otázkou postupne konfrontuje Sandriných kolegov. Jeden financuje dcéru štúdiom, ďalší začína s novým partnerom od nuly... Každý si nesie vlastný príbeh, z ktorého sa dozvedáme len kúsok prostredníctvom krátkeho a subjektívneho zdôvodnenia, prečo sa ten-ktorý kolega vzdá, resp. nevzdá prémieí. A diváci sa dostávajú do ťažkej situá-

cie, keď vyhodnocujú rôzne okolnosti jednotlivých rozhodnutí a často ani nevedia, s ktorou stranou viac sympatizujú.

Druhá dejová línia je úzko prepojená s prvou, umožňuje nám pohľad do zákulisia života hlavnej hrdinky. Vzťahy s deťmi sa odsúvajú do úzadia, sledujeme skôr mierne sterilný vzťah dvoch manželov. Osvedčený dardennovský herec Fabrizio Rongione si vo filme zahral priam dokonalého manžela, akého potrebuje snáď každá zlomená žena. Výber slávnej herečky Marion Cotillard bol určite pre mnohých prekvapením, keďže diváci sú u Dardennovcov zvyknutí skôr na menej známe tváre a na dvorný herecký ansámbl, ktorému sa v tomto prípade ušli len vedľajšie a epizódne úlohy. Oscarová tvár priniesla filmu viac pozornosti v hollywoodskych kruhoch, čo sa zrejme patrične odrazilo aj na jeho tržbách. No Cotillard dokázala zapadnúť do estetiky filmu a stvárniť ambivalentnú postavu, ktorej psychické ťažkosti sponybnujú naše sympatie k bojujúcej hrdinke.

V kontexte tvorby bratov Dardennovcov titul *Dva dni, jedna noc* nie je výnimočným dielom. Z hľadis-

ka obsahovej i formálnej analýzy pracujú s „bezpečnými“, zaužívanými schémami. V popredí je silný jednotlivec – alebo taký, ktorý chce byť silný a bojuje s nepriaznivou situáciou. Tá v predošlých snímkach vychádzala najmä z nestabilnej, disfunkčnej rodiny a na začiatku aktuálneho filmu sa zdá, že problémovou jednotkou je práve Sandra. Napokon však konkrétneho vinníka nemôžeme určiť, hoci by sa mnohé pohľady mohli upierať na Sandrinho nadriadeného Jeana-Marca. Dôležitý je aj motív cestovania, pohybu, pretože tvorcovia nenechávajú hlavné postavy pasívne, aktivizujú ich situáciou buď – alebo. Dlhými zábermi „prenasledujú“ hrdinku, zameriavajú sa na jej tvár, prezrádzajúcu emócie. Napriek tomu, že postava Sandry je nositeľom akcie a my sledujeme jej vývoj, širší kontext absentuje. Poznáme jej meno, vzhľad aj to, že má rodinu, no chýbajú nám u nej hlbšie motivácie a príčina psychických ťažkostí. Problém a jeho riešenie tým

nadobúdajú univerzálnu platnosť. Vo filme nejde len o Sandru, ale o systém, ktorý ľudí konfrontuje s morálnymi otázkami.

Podobné situácie sme mohli vidieť v tvorbe Dardennovcov už niekoľkokrát. V rôznych príbehoch ukazujú ľudí na ceste za šťastím, ktoré je im neustále odopierané, po prekonaní jednej krízy môže prísť ďalšia. Niektorí túžia po práci, iní po rodine, po láske, po spravodlivosti. V rámci diel a postáv Dardennovcov má Sandra najväčšie sociálne predpoklady na šťastné zajtrajšky. Zmenšenú mieru mizérie reflektuje aj práca s jasnými farbami a „čistejším“ obrazom. Film tým šetrí nielen postavy, ale i publikum, ktoré v ére sociálnych drám nemá ľahkú pozíciu, keď zväzíme procesy diváckej empatie a sympatizovania s protagonistami pri sledovaní filmov. Titul *Dva dni, jedna noc* tak určite poteší fanúšikov umiernených sociálnych drám a dardennovských nováčikov. ▲

Dva dni, jedna noc (Deux jours, une nuit), Francúzsko/Belgicko/Taliansko, 2014

_SCENÁR A RÉŽIA: Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne **_KAMERA:** Alain Marcoen **_STRIH:** Marie-Hélène Dozo **_HRAJÚ:** Marion Cotillard, Fabrizio Rongione, Pili Groyne, Simon Caudry **_MINUTÁŽ:** 95 min. **_HODNOTENIE:** ●●●●

_APRÍLOVÉ PROJEKcie FILMU V KINE LUMIÈRE: 2. 4. (16.00), 3. 4. (16.15), 4. 4. (16.30)

Rozpačitý upgrade o slovenskej misii v Afganistane

► Kristína Aschenbrennerová (filmová publicistka)

Dokument *Sám vojak v poli* (2012) predstavil prácu, motivácie a obavy slovenských vojakov pôsobiacich v Afganistane. Voľne nadväzujúci film *5. pluk – Misia Afganistan* ako upgrade diskusie o tomto konflikte a o slovenskej účasti na ňom stavia viac na efekt, miestami si protirečí a pôsobí ako plán B pôvodného zámeru.

Piaty pluk špeciálneho určenia je jediným útvarom špeciálnych síl v Slovenskej republike. Plní úlohy v prospech Slovenskej republiky a partnerov na základe nášho členstva v Severoatlantickej aliancii. Jednotky pre špeciálne operácie tvoria časť ozbrojených síl členských krajín aliance a priamo sa využívajú na bezpečnostnú politiku štátu a citlivé diskrétné operácie. V septembri 2011 boli príslušníci pluku nasadení na plnenie úloh v rámci špeciálnych operácií ISAF v Afganistane. Išlo o historicky prvé nasadenie slovenských vojakov. Skončilo sa v apríli 2014 a vystriedali sa tu tri polročné rotácie Skupiny špeciálneho určenia (SOTU – Special Operation Task Unit).

Filmom *5. pluk – Misia Afganistan* nadväzujú režisér Peter Kaštil a producent Tomáš Sládeček na dokument *Sám vojak v poli*, o dva roky starší, kde v spolupráci s Danicou Kleinovou, ktorá robila počas desiatich dní na základniach v Kandaháre a v Tarin Kowte rozhovory s nasadenými vojakmi, predstavili situáciu v Afganistane. K slovenským vojakom v Afganistane sa filmári vrátili motivovaní možnosťou širšieho uchopenia témy. Pokiaľ snímka *Sám vojak v poli* sa zameriava na vojakov a ich rodiny, prinášajúc tak pohľad zdola, *5. pluk – Misia*

Afganistan diskusiu rozširuje o otázku legitimacy a potrebnosti slovenskej prítomnosti v Afganistane.

Film tak priamejšie otvára polemiku s názormi, že Slovensko ako malý štát nemá žiadny vplyv na svetové dianie, a teda by sa doň nemalo miešať. Chvályhodná a odvážna ambícia, keď vezmeme do úvahy rozšírený postoj, že žiaden zo súčasných ozbrojených konfliktov sa nás netýka, a to bez ohľadu na geografickú vzdialenosť. O činnosti slovenských vojakov, ktorí v nich operujú, sa tak dozvedáme najmä v súvislosti so správami o ich úmrtí. Kým film *Sám vojak v poli* stál na výpovediach vojakov a ich rodín, *5. pluk – Misia Afganistan* pripája k výpovediam vojakov vyjadrenia nezúčastnených osôb. Danicu Kleinovú tu nahrádzajú anonymní respondenti, ale najmä mediálne známe tváre. Podobne ako v predchádzajúcom dokumente je súčasťou rétoriky aktuálneho filmu voice-over komentár (Marián Geišberg).

Nechávajúci priestor aj pre iné hlasy, tvorcovia *5. pluku – Misie Afganistan* sa prikláňajú k opodstatnenosti pôsobenia slovenských vojakov v Afganistane. Stavajú sa proti ich obrazu ako nezodpovedných dobrodruhov, motivovaných akurát tak adrenalinom a vidinou zárobku (hoci ekonomickú

motiváciu vojakov nepopierajú). Spôsob, akým formujú argumenty, je však problematický, rozporný, nepresvedčivý, utiekajú sa k polarizovaným zjednodušeniam. Kým v prípade odpovedí respondentov bola len limitovaná možnosť usmerniť ich slovník, to isté sa nedá povedať o vágnych rečníckych otázkach a bombastických tézach komentára.

Dramatické vyhlásenia, sľubujúce novú, neočakávanú myšlienku, pôsobia prvoplánovo. Ich používanie respondentmi indikuje navádzanie pri odpovedi a ich nadužívanie je osobitne rušivé v komentári. Slová „nemal by som o tom hovoriť“ nasledované výpoveďou jedného z vojakov, že cieľom misie je prenesenie, respektíve obmedzenie „miesta haseňa“ na pôdu povstalcov a Talibanu, alebo „možno to bude znieť veľmi odvážne“ Táne Pauhofovej, prednášajúcej prostú hypotézu, ako by sa bála o svoje dieťa, ak by nejaké mala, len degradujú zobrazenú akciu, výpovede a názory.

V konečnom dôsledku tak prevláda žurnalistický slovník vo svojej zjednodušujúcej forme bez rešerše aspoň základných štatistík o ozbrojených konfliktoch vo svete, dokonca aj o tom, ktorý je predmetom dokumentu. Afganci sa delia na „afganský ľud“ a na „zlých“ či „darebákov“, ľudia sa delia

na „bežných smrteľníkov“, na „širokú verejnosť“, ktorá nevie, o čom Afganistan je, a na „pár vyvolených“, zvládajúcich „enormné nároky“, ktoré sa na nich kladú. (Vojaci boli „najlepší z najlepších“ už vo filme *Sám vojak v poli*.) Voice-over sa nevyhýba ani superlatívom, zovšeobecneniam a abstraktným vyjadreniam typu, že ide o „najväčší súčasný ozbrojený konflikt“, vojaci objavili a zhabali „tony“ munície, výbušnín a zbraní, situácie v Afganistane sú „nepredstaviteľné pre absolútnu väčšinu z nás“ a podobne.

Zarážajúca je aj voľba respondentov, keď po niekoľkých anonymných „civilistoch“ dostávajú slovo Táňa Pauhofová, Marek Majeský, Adriana Kučerová, Peter Núñez, Václav Mika, ktorí v zásade opakujú frázy o pocite rodiča, o postoji „nás žien“, o rôznosti kultúr a zrážke svetov či o prirodzených potrebách ľudstva chrániť (svoj) svet. Nešťastné je uvedenie Eduarda Chmelára ako rektora bratislavskej Akadémie médií, keďže táto funkcia nijako nesúvisí s Chmelárovým názorom o (ne)legitimite prítomnosti slovenských vojakov v Afganistane, opretým o princípy medzinárodného práva. Pritom jeho vyjadrenie sa spolu s opačným stanoviskom Mariána Leška a pohľadom Zahira Jaana Zahera, predsedu

a zakladateľa World Afghan Professionals Organization, vymyká spomedzi výrokov ostatných respondentov jasným a nebombastickým formulovaním vlastného názoru.

Zaujímavé momenty prinášajú zábery nakrútené priamo v Afganistane, či už ide o dennú prácu vojakov, zásahy nakrúcané GoPro kamerou, alebo ich anonymizované výpovede na kameru. *5. pluk – Misia Afganistan* tu nadväzuje na idey, ktoré odzneli v snímke *Sám vojak v poli*, necháva priestor rutine v podobe domových prehliadok, zberu identifikačných znakov (odtlačky, sietnicové skeny), kontroly identity, výjazdov k nahláseným bezpečnostným rizikám. Ani tu sa však nevyhýba prešlapom. Nevhodne nasadený a formulovaný voice-over a prudko prvoplánový hudobný soundtrack znemožňujú nazaj sa zadívať do záberov z akcií, započúvať sa do bežných pozorovaní, ale aj do silných zážitkov vojakov. Druhou vecou je malý priestor, ktorý sa vojakom a ich poslaniu dostáva, a to aj s prihliadnutím na limity dané časom (v Afganistane sa nakrúcalo 10 dní), povahou ich práce s prísnou hierarchiou, existenciou potreby a povinnosti utajit niektoré skutočnosti a podobne.

Intenzitu autentického zážitku sprostredkovaného priamo zúčastnenými narúša túžba ukázať akútne ohrozenie a urobiť film akčnejším, než aktuálne dianie v mieste posádky umožňovalo, ale najmä už kritizovaný voice-over. Ten často čerpá z výpovedí vojakov, uvádza ich nafúknutými frázami, prípadne opakuje či naopak v predstihu vyslovuje to, čo vypovedá niektorý z vojakov, udržiavajúc tak od-

stup medzi zobrazovaným a divákom. Výsledkom je sabotáž deklarovaného zámeru „priblížiť“, o čom Afganistan je, prečo je potrebná tamojšia prítomnosť cudzích vojsk, zobrazit dennodenné riziká a v neposlednom rade aj dôsledky negramotnosti miestneho obyvateľstva.

V *5. pluku – Misii Afganistan* na seba narážajú dva prístupy. Ten prvý sa predstavil v dokumente *Sám vojak v poli* a reprezentuje úprimnú snahu poskytnúť priestor vojakom špeciálneho útvaru, dať im možnosť hovoriť za seba a vyjadriť sa tak k diskusii o správnosti ich nasadenia, o ich motivácii. Ten druhý je dravší, senzáciechvejší, stavaný viac na efekt a možno v ňom sledovať stopy marketingovej *112*, za ktorou stoja okrem iných aj producent a režisér *5. pluku – Misie Afganistan*. A práve ten sa ukazuje ako dominantnejší, s otvorením väčšieho priestoru pre prázdne frázy a mediálne známe tváre, ktoré sa nedostanú ani k vyjadreniu vlastného názoru na vec a len opakujú zovšeobecnenia. Elegantly to demonštruje konflikt snahy ukázať vojakov ako ľudí, ktorí si robia svoju prácu, a fráz o ich elitnosti a špeciálnych kvalitách.

Príklon k prázdny frázam a abstraktným kvantifikátorom, uprednostnenie emocionálnych vyjadrení pred vecnými argumentmi a poskytovanie väčšieho priestoru predvádzaniu sa než ukazovaniu dôležitého majú za následok, že film *5. pluk – Misia Afganistan* pôsobí ako šitý horúcou ihlou. A pritom mohol spolu s dokumentom *Sám vojak v poli* vytvoriť zaujímavý príspevok do diskusie na tému vojenskej angažovanosti Slovenska. ▲

Konzervy času

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Kolekcia 5 DVD *Týždeň vo filme 1945 – 1990*, ktorú vydal Slovenský filmový ústav a pokrtili ju na marcovom MFF Febiofest v Bratislave, je reprezentatívny výber z filmových žurnálov premietaných v československých kinách. Dnes nám ukazujú nielen dejinné udalosti, ale aj vývoj filmovej reči a techniky. Filmové týždenníky sú preto veľmi zaujímavou súčasťou domácej kinematografie. Neľahkej úlohy vybrať na DVD vzorku 50 vydaní sa zhostili Rudolf Urc a Milan Černák. Obaja kedysi pôsobili v Spravodajskom filme.

Súbor DVD ponúka pohľad na takmer päť desaťročí filmových týždenníkov. Veľký vplyv na ich formu aj obsah mal začiatok televízneho vysielania. Aký mali týždenníky význam pred nástupom televízie a po ňom?

Milan Černák: Prvé desaťročia bol filmový týždenník jediným audiovizuálnym nosičom informácií, až po vznik televízie. Jej vývoj na Slovensku sa začal neskoro a išiel pomaly. V prvých mesiacoch sa televízia dala sledovať iba v Bratislave, a kým sa rozšírila na celé Slovensko, trvalo to niekoľko rokov. Niekedy boli informácie v žurnále staré, ale vzhľadom na to, že boli jediné, divák ich akceptoval. Keď televízia rozširovala pôsobenie, tá primárna informačná hodnota týždenníkov sa oslabovala, týždenníky si museli hľadať novú tvár a zaoberali sa témami, ktoré mali dlhodobejšiu platnosť. To malo potom vplyv aj na výrazové prostriedky. Zmeny boli na začiatku radikálne, potom postupné. Zo žurnalistiky sa stávala publicistika, predložovala sa minútáž...

Rudolf Urc: Súviselo to aj s objektívnou situáciou v spoločnosti. Týždenník vždy reagoval na spoločensko-politické udalosti a istým spôsobom konzervoval žitý čas. Konkrétnu dobu reflektoval nielen tým, čo zaznamenal, ale aj tým, čo nemohol či nesmel zaznamenať.

Najmä v súvislosti s 50. a 70. rokmi sa hovorí o propagande. Porovnajme tieto dve obdobia z pohľadu filmového žurnálu a jeho tvorcov.

R. U.: Keď som koncom 50. rokov ako elév dramaturg nastúpil do Spravodajského filmu, dali mi prvú úlohu: s ceruzou v ruke čítať ostatné stráničke uznesenie a ku každej vete dopísať, aký obraz sa k nej nakrúti. Schizofrénia.

M. Č.: V 70. rokoch bola atmosféra v spoločnosti predsa len iná, hrdelné procesy už neboli možné, ale medzi ľuďmi prežíval strach o zamestnanie, sloboda prejavu bola neznámy pojem. A to, pochopte, ovplyvňovalo aj prácu žurnalistov.

R. U.: Už to nebolo také krajnostné, ale cenzúra a autocenzúra fungovali naplno. Výstižne to charakterizoval Jirka Menzel: „Byla to podivná groteska, někdy trochu černá a depresivní, jindy zase srandovní – ale hlavně hodně blbá.“

Marcela Plítková vo svojom texte k DVD píše: „Socialistický realizmus učí, že sa nemá ukazovať skutočnosť taká, aká je, ale taká, aká by mala byť, a to je pre spravodajstvo, ktoré sa opiera o reportáž, takmer neriešiteľná úloha.“ Ako to vyzeralo v praxi? A ako to mení povedzme hodnotu reportáže?

M. Č.: V zobrazovaní reality – najmä v 50. rokoch – bol rozpor v tom, že ak mal filmový žurnál plniť svoju propagandistickú úlohu, nemohol zobrazovať niektoré skutočnosti tak, ako vyzerali. Bol by za to kritizovaný, že ju deformuje – lebo politický predstaviteľia, pred ktorými sa tá „skutočnosť“ pri ich návštevách prikrášľovala, mali o nej inú predstavu. A tak sa museli tvorcovia „pričiniť“, aby ju prikrášľovali na tento obraz.

R. U.: V komentári sa dalo kadečo zakamuflovať, ale obraz nepustil. Chválospev na prosperujúce družstvo vedel napísať aj priemerný študent žurnalistiky. Ale čo urobiť, keď tú prosperitu družstva nevidíte? Potom musí autor hľadať zástupné prostriedky – štylizáciu, inscenáciu. Odtiaľ asi pochádza ten peroratórny význam slova „filmovačka“.

5. pluk – Misia Afganistan (Slovensko, 2014) _RÉŽIA: Peter Kaštil _SCENÁR: P. Kaštil, Milan Vanga _KAMERA: Viktor Cicko, M. Vanga, P. Kaštil _MINUTÁŽ: 62 min. _HODNOTENIE: ● _APRÍLOVÉ PROJEKcie FILMU V KINE LUMIÈRE: Tento film nie je v aprílovom programe kina (do 15. 4.).

Ktoré obdobia zasiahli spravodajský film najviac?

R. U.: Šesťdesiate roky boli zlatým vekom spravodajstva. Predovšetkým sa vrátil žurnál, ktorý nám v rámci centralizácie odňali do Prahy. Slovenskí tvorcovia chceli dokázať, že si zaslužia vlastné spravodajstvo. A že to vedia robiť na výbornú. Filmový kritik Antonín Navrátil mohol čoskoro napísať: „*Bratislavský týdeník priniesol nový dôkaz o nezbytnosti kvalifikovanej dramaturgie i redakcie a podnietnejšej koncepcii.*“

M. Č.: V 60. rokoch spravodajský film naplno využil atmosféru odmäku a prispel k vlne kriticismu a prehodnocovania chýb minulosti. Vrcholným vzopätím boli pravdivé reportáže z okupácie krajiny v auguste 1968, ktorá nielenže zastavila toto vzopätie a bola koncom demokratizácie médií, ale negatívne poznačila aj osudy zúčastnených filmových tvorcov.

Umelci často vkladali do svojich diel dvojzmysly, uťahovali si z režimu a diváci radi dešifrovali tieto skryté významy. Našli by sme to aj v spravodajskom filme?

M. Č.: Medzi umením a žurnalistikou je v tomto ohľade neporovnateľný rozdiel. Možno však nájsť príklady, keď sila obrazu prevážila nad významom sprievodného komentára alebo komentár absentoval a divák bol prinútený hľadať vlastný výklad toho, čo vidí...

Žurnál vznikol aj v Čechách. Aké boli vzťahy medzi českými a slovenskými kolegami? Môžeme hovoriť napríklad o tvorivej (teda pozitívnej) rivalite? A ako to bolo s cenzúrou, ideologickým tlakom na tvorcov? Bol medzi Čechami a Slovenskom rozdiel?

R. U.: Ak ma pamäť neklame, v Prahe sa dostali k modernej záznamovej technike skôr ako v Bratislave. To čiastočne ovplyvnilo aj celkový naratív domáceho spravodajstva. Ale v čase, keď som tam dramaturgoval, boli vzťahy korektné a aj z ľudskej stránky sme si rozumeli. Konečne, boli sme na jednej lodi.

M. Č.: Pokiaľ hovoríme o vzťahoch, treba odlíšiť inštitucionálne a osobné vzťahy. Tie druhé boli srdečné a dobré, vzájomne sme sa učili jeden od druhého. Tie prvé boli v rôznych časoch rôzne, poznačil ich pragocentrizmus, napríklad začiatkom 60. rokov bola celá výroba žurnálu prenesená do Prahy a Bratislava bola bezvýznamnou filiálkou. A neskôr zase

to, že pražská normalizácia bola predsa len „ďalej“, bolo čiastočnou výhodou.

Kopírovali tvorcovia týždenníkov aj aktuálne kinematografické trendy?

M. Č.: Prišli napríklad takzvané hovoriace hlavy, čo však nesúvisí iba s vývojom filmového jazyka, ale aj s vývojom techniky. Predtým sme mali iba hlučné kamery, ktoré neumožňovali robiť kontaktné rozhovory.

R. U.: To sa týkalo aj svetiel. Spravodajcovia mali veľký svetelný park. Keď sa išlo do továrenskej haly, pamätám si, ako chlapi celé hodiny rozmiestňovali ťažké reflektory. Ale podstatný bol príklad zahraničných, najmä poľských kolegov. Ich týždenník bol pribojný, dynamický, plný vtipu aj sarkazmu. Len čo trochu povolil politický tlak, naši tvorcovia sa im dokázali vyrovnáť.

Áký ohlas mali týždenníky u divákov? Chodili do kina pravidelne aj na žurnál alebo prišli radšej až na film?

M. Č.: Zo začiatku chodili, potom chodili stále menej, potom už vôbec nechodili a v 60. rokoch opäť chodili. Sínusoida.

R. U.: Určite tie 60. roky boli najnavštevovanejšie. A potom znova prišlo obdobie, keď diváci radšej vonku pred kinom fajčili a čakali na hlavný program.

Mal aj spravodajský film svoje výrazné osobnosti? V čom boli výnimočné, v čom sa odlišovali od bežného štandardu?

R. U.: Slovenský spravodajský film mal vynikajúce osobnosti. Stačí spomenúť mená Ladislav Kudelka, Štefan Kamenický, Štefan Ondrkal. A ďalších, ktorí tu prešli praxou, mnohí zakladali spravodajstvo v televízii, niektorí zakotvili v hranom filme. Bola to liaheň talentov vo všetkých profesiách.

M. Č.: Osobitne by som vyzdvihol kameramanov všetkých generácií. Od najstarších, ktorí začínali po roku 1945, cez generáciu mladých entuziastov, ktorí prišli bez akýchkoľvek skúseností a vypracovali sa na kameramanské osobnosti, až po generáciu profesionálov, absolventov FAMU v 60. rokoch.

Bola pre vás práca v spravodajskom filme dobrou filmárskou školou?

M. Č.: Pre mňa áno, pretože som v žurnále začínal ako nekvalifikovaný maturant po tom, čo mi bolo z politických dôvodov odopreté štúdium na vysokej škole – a mohol som ju absolvovať až o 15 rokov neskôr, konkrétne FAMU v Prahe.

R. U.: Bola to jedinečná škola. A nenahraditeľná skúsenosť. Autorsky, režisérsky, dramaturgicky. Predstavte si, že máte fakt, o ktorom viete tri-štyri vety. Až na mieste spoznávate podrobnosti, súvislosti, kontakty, tvár prostredia a ľudí. Musíte sa bleskovo rozhodnúť. Okamžite premyslieť koncepciu, smerovanie, pointu. A v žurnále budete mať na to všetko 3 minúty premietacieho času. To je úloha ako hrom!

Muselo byť mimoriadne náročné zostaviť tento úzky výber, ktorý nájdeme na kolekcii 5 DVD *Týždeň vo filme 1945 – 1990*. Čo bolo rozhodujúce pri výbere konkrétnych žurnálov? Čo ste zohľadňovali?

M. Č.: Mal som za úlohu vybrať z troch desaťročí 30 týždenníkov z 1 565. Snažil som sa obsiahnuť celú ich tematickú šírku i žánrovú pestrosť. Ale viem, že túto úlohu by desať autorov splnilo na desať rôznych spôsobov. Len divák môže rozhodnúť, či môj

výber akceptuje a či ho obohatí v poznaní tohto zložitého obdobia našej minulosti.

R. U.: Veľa sme spolu konzultovali, selektovali podľa najlepšieho vedomia a svedomia. Našťastie už máme istú skúsenosť s pravidelnou rubrikou Svet spravodajského filmu vo *Film.sk*. To nám pomohlo zohľadniť hlavné kritériá: prezentovať obrazy, ktoré indexovo obsahujú dobovú pamäť, a doložiť schopnosť týždenníka uchovávať čas. Využili sme aj príležitosť v priloženej brožúre začleniť vybrané týždenníky do širších dejepisných kontextov.

A čo dnešný divák, ako má filmové týždenníky vnímať?

R. U.: Je to o nás, o našej pamäti. O tom, ako sme všetko prežili. Žurnál skutočne dáva obraz, ako ten týždeň, mesiac, rok vyzeral. A má svoj význam aj v slovenskej filmografii. Možno sa diváci začnú viac zaujímať o našu minulosť.

M. Č.: Je to obraz doby a obraz toho, ako si spravodajskí filmári s tou dobou poradili. ▲

□ Rozšírenú verziu rozhovoru nájdete na www.filmsk.sk.

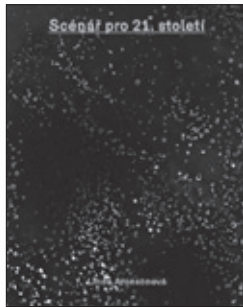

Simon Braund (ed.): Nejslavnější filmy, které nikdy nevidíte

(z originálu *The Greatest Movies You'll Never See* preložila Dina Podzimeková, Volvox Globator, Praha, 2015, 256 strán)

Bez tvaru fluidum a trpkosť zmaru nemusí byť jediný pozostatok po neuskutočnených filmových zámeroch. Sú tu aj stopy technických scenárov, poznámok, dokumentácie obhliadok prostredia, storyboardov... A svedectvá, akým je napríklad Jakubiskovo spomínanie v Šulíkovom dokumente *Nenakrútené filmy Juraja J.* Alebo aj v našich kinách uvedený trisťročný dokument zachytávajúci rodiaci sa umelecký plod pri jeho smrteľných krčoch v srdcovúcej lavíne katastrof, ktorými vyfučal Gilliamov film *Muž, ktorý zabil Dona Quijota*. Filmová história vníma tvorivé investície v zahatanom dlhodobom projekte Orsona Wellsea *Don Quijote* či v dôkladne rozpracovanom Kubrickovom filme o Napoleonovi. Ako by to dopadlo, je vždy neisté, ale kto by nebol zvedavý na predostreté umelecké úmysly Ejzenštejna, Felliniho, Spielberga, Burtona či Coenovcov? A na okolnosti, ktoré ich preťali? S päťdesiatkou „fantómových“ snímok sa teraz môže pohrať predstavivosť čitateľov. „Takto“ mohol vyzeráť Leanov film *Nostromo*, Coppolova *Megalopolis*, Leoneho *Leningrad*, Hitchcockov *Kaleidoskop*...

Linda Aronsonová: Scénář pro 21. století

(z originálu *21st Century. A Comprehensive Guide to Writing Tomorrow's Films* preložila Michaela Graeberová, Akademie múzických umění, Praha, 2014, 344 strán)

Pred piatimi rokmi zasvietili na našom knižnom trhu súčasne dve skvelé, pritom prístupom takmer kontrapozíčné scenáristické príručky – vzorový manuál Američana Syda Fielda *Jak napsat dobrý scénář* (pripravuje sa jeho nové vydanie) a ľudsky citlivá „technická reflexia“ Jana Fleischera o písaní scenára transformovaním svojho života *To by mohl být film*. Adepti tvorivého písania a študenti filmovej scenáristiky dostávajú teraz ďalšiu výbornú učebnicu. Jej autorka vysvetľuje, ako konštruovať príbeh a vypracovať zápletku, na ktorých miestach pamätať na dejové zauzlenia a zvraty, ako zabezpečiť prepojenie roviny vzťahov a roviny udalostí, v čom spočíva pozícia a súvislosti hlavnej postavy a aké sú aspekty stavby dialógu. Prostredníctvom analýz vybraných filmov poukazuje na rôzne druhy scenáristických modelov. Predstavuje paralelnú naráciu, mozaikovitú rozprávanie, aplikáciu viacerých časových rovín alebo kolektívneho hrdinu. A pridáva aj praktické rady. Na scenáristické nedostatky filmov poukazuje v kapitole *Ztraceno vevyprávění*.

Lucie Česálková (ed.): Generace Jihlava

(Akademie múzických umění, Praha & Větrné mlýny, Brno, 2015, 344 strán)

Generácia porevolučných českých filmových dokumentaristov získala od roku 1997 významnú prezentačnú platformu vznikom a rozvojom Medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov v Jihlave. Nekonvenčne koncipovaná kniha, nápad dokumentaristu Radima Procházku a publicistu Michala Procházku, pripomína šesť výrazných českých dokumentov prevažne z prvej dekády nového storočia – sú to *Nonstop* (1999) Jana Gogolu ml., *Hry prachu* (2001) Martina Marečka, *Český sen* (2004) tandemu Vít Klusák a Filip Remunda, *Ztracená dovolená* (2006) Lucie Královej, *Ivetka a hora* (2008) Víta Janečka a *Nesvadbovo* (2010) Eriky Hníkovéj. K analytickým a reflexívnym príspevkom generačne spriaznených filmových publicistov – okrem editorky ešte Petra Fischera, Jana Koláňa, Magdy Španihelovej, Matěja Nytru a Antonína Tesařa – pripojili svojrázne esejistické texty o diele vybraného kolegu aj filmári zoskupení v knihe. V úvode analyzuje Lucie Česálková situáciu českého dokumentárneho filmu po roku 1989 a v závere približuje Vít Janeček históriu a dramaturgiu jihlavského festivalu.

►Peter Ulman

S Pavlom Brankom v panoptiku súčasnej slovenčiny

► Peter Ulman

Svoj spleť osud zachytil nestor slovenskej filmovej kritiky Pavel Branko v spomienkovej knihe *Proti prúdu* (2011). Kritickými reflexiami filmov, uverejňovanými v periodikách a neskôr vydanými v troch knižných zväzkoch *Straty a nálezy* (1999, 2005, 2007), spoluformoval, keď mu to spoločenské pomery umožnili, kultúrny život krajiny. O ten však dbal od 90. rokov aj inou cestou – kritickým glosovaním jazykových neuduhov. Svoje príspevky z časopisov *Mosty* a *Romboid* súborne usporiadal do knihy *Úklady jazyka* (2014).

Ústrednou neželanou „superstar“ knihy je tzv. slovgličtina, typická prekladateľským doslovizmom a konštrukciami s pomocnými slovesami a hromadením tvarov podstatných mien. Predvedú sa však aj úskalia prekladu z príbuzných jazykov, princíp eufemizmu, ktorý je „základnou vyjadrovacou paradigmou veku tzv. politickej korektnosti“, komisičná kancelárčina, pripomínajúca „reč mutantov“, neokapitalistický newspeak, slovník tzv. biznis-sféry, bulvárna „makarónčina“ a, samozrejme, „je to aj o“ masívnej invázii floskuly „byť o niečom“ ako symbolu jazykovej amerikanizácie.

Ako „jazykový sup“ má v sebe Branko dobromyseľnú potechu aj nemilosrdný vzdor. Razantný úsudok, vecnosť a citlivo subjektívizovaný prístup stmčuje plastickým, vtípne meandrujúcim jazykom. Pranierujúci a vystríhajúci ráz odľahčuje hravosťou pri komentovaní inkriminovaných výrazov aj obrátnym rámcovaním tém. A tak hoci odbornú kompetentnosť prejavuje popri kultivovanej vnímavosti ako svoju ústrednú devízu, nie je strojená akademický. Pri lovení neobratností, chýb a nezmyslov mu pomáha znalosť cudzích jazykov a vlastné prekladateľské skúsenosti.

Brankova zrastenosť s prostredím filmu necháva početné stopy aj v jeho knihe o jazyku. Zmieňuje sa o prekladoch názvov zahraničných filmov a utváraní ich verzí pri neskoršom uvádzaní, kritizuje vpád elitárskej transkripcie neanglických názvov filmov

Pavel Branko: Úklady jazyka

(Vydavateľstvo MilaniuM v spolupráci so SFÚ, Dunajská Lužná, 2014, 270 strán)

a mien z cudzích filmových databáz, publicistom pripomína, že v slovenčine film nemožno „vzhládnuť“, obliekanie sa Brigitte Bardot vzťahuje k úvahu o transkripcii, pri rozličných lingvistických problémoch zavadí aj o mená ako Solan, Uher, Havetta, Godard, Wenders či Muratova.

Ukážky prekladateľskej a redaktorskej nepozornosti, necitlivosti či dokonca nekompetentnosti pritom Branko loví predovšetkým vo vodách jemu blízkych a ním ctených (často napríklad na vlnách Rádia Devín), čo je preňho ošemetná voľba. A tak ku konkrétnej, menovitej kritike niekedy pridáva ocenenie prínosu atakovaného príspevku. Zvláštnym prípadom je návrat k jeho sporu s prekladateľom Kofřínkom zo začiatku 90. rokov (s dôvetkom z roku 2006), týkajúcu sa autorskej intertextuálnej architektúry diela.

Hoci dominantnou doménou Pavla Branka ostáva kinematografia, kultúrny dosah jeho bádateľsky cenných a spoločensky záslužných jazykových reflexií je takisto nepopierateľný. Keď sa čuduje, prečo si doba rozostreje jazyk a prečo vo všeobecnej komunikačnej sfére prevláda tendencia k znepresňovaniu, kladie vlastne kardinálnu otázku. A varuje pred zhubnými dôsledkami „deformácie štruktúrnych vrstiev jazyka, ktoré menia spôsob vyjadrovania a tým vlastne aj myslenia“. Veď časník pri stole sa už pýta: „*Toto jedlo ešte riešite?*“ ▲

Bronson (Bontonfilm)

Pochybné mediálne celebrity ovládli masovokomunikačné prostriedky a svoju existenciu vybudovali doslova na informačnom šume, ktorý dopuje ich vratkú, časovoneistú existenciu. Aj ústredná postava filmu *Bronson*, údajne najznámejší žijúci väzeň Británie menom Michael Peterson, odjakživa túžila byť takouto (pseudo)celebritou. Bronsonov nulový spoločenský prínos zinscenoval dánsky režisér Nicolas Winding Refn do podoby satiricky sa tváriacej frašky plnej násilia i vážne sa tváriacej romance. Tento mix prestupuje všetky jeho doterajšie filmy. Antihrdina Peterson, ktorý v záchvate honby za svetskou nesmrteľnosťou neváha používať (či skôr zneužívať) pseudonym Charles Bronson, však oproti hrdinom iných režisérových filmov, oveľa temnejších, programovo ruší takzvanú štvrtú stenu. Sťahy ostrieľaný kabaretiér vyslovuje priamo k divákovi svoje komentáre, čím zľahčuje a ironizuje kľúčové momenty svojej asociálnej existencie. Tomovi Hardymu patrí za stvárnenie Petersona/Bronsona absolútorium. Okrem povinnej výbavy disku (pôvodné znenie, český dabing a titulky, anamorfný obraz 1,85 : 1) distribútor nepridal nijaké bonusy.

Prorok (Bontonfilm)

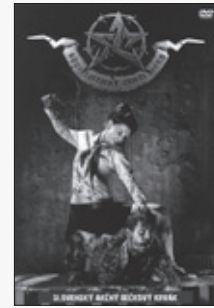
Mladý arabský delikvent Malik dostáva ďalší trest a ako pľnoletý putuje do regulárnej väznice. Jeho negramotnosť, istá miera naivity a „bezpohlavnosť“ v štruktúre tradičnej väzenskej hierarchie z neho robia ľahký terč. Nevyhne sa sexuálnemu obťažovaniu, brutálnemu násiliu ani pocitu bezmocnosti zo skorumpovaného systému. Túžba prežiť ho však prinúti prekonať zvyšky morálnych zábran, ktoré si priniesol „zvonku“. Stáva sa poskokom šéfa korzickej mafie, učí sa písať, čítať a najmä načúvať či skôr odpúčať svoje okolie. Namiesto nápravy, ktorú sľubuje systém, dostáva „vyšokú“ gangsterskú školu a na troskách rozpadajúceho sa korzického klanu začína budovať základy svojej legálne nelegálnej budúcnosti. Francúzsky scenárista a režisér Jacques Audiard využíva vo svojich autorských snímkach dramatický oblúk spájajúci asociálne či inak poznačené postavy, ktoré zúfalo túžia byť „normálne“, no ich temná či kontroverzná minulosť ich dobehne, prípadne tvorí bremeno, ktoré dramaticky akcelerauje a ovplyvňuje ich ďalšie konanie. Ani zdanlivý happy end *Proroka* preto nemožno brať ako definitívny. Výbava disku je štandardná a bonusy, hoci by určite boli prínosom, neponúka.

Bahno z Mississippi (Bontonfilm)

Rodák z Texasu Matthew McConaughey v posledných rokoch definitívne neguje svoj niekdajší imidž sladkého „chlapca od susedov“ a siaha po viacrozmernejších postavách s nejednoznačným spoločenským statusom alebo s charakterovou anomáliou, ktorá ich vyčleňuje pod či nad priemer. Mud – hlavná postava rovnomenného filmu (ktorého názov distribútor v českom dabingu „zatraktizoval“ do uvedenej podoby) – je romanticky vydedenec a vrah, ktorý sa práve skrýva na jednom z ostrovov rieky Mississippi. Na úteku pred spravodlivosťou aj krvnou pomstou mu robia spoločnosť dvaja 14-roční chlapci, konfrontovaní na križovatke detstva a dospelosti s vlastnými problémami v rodine i medzi rovesníkmi. Režisér Jeff Nichols svoju snímku eklekticky vyskladal z prvkov drámy, hixploitation, tínedžerského filmu, romancie a naruby obrátených prvkov twainovskej klasiky. Dramaturgicky neistá konzistencia drží pokoje najmä vďaka hereckým výkonom a definitívne sa rozpadáva až v závere, ktorý znásilňuje povrchné dobrodružné prvky filmu do pseudopodobenstva. Ani do tretice distribútor neobohatil DVD vydanie na našom teritóriu o bonusy.

► Jaroslav Procházka

Socialistický Zombi Mord (m-vision, Dark Stone, Tichý dom)

Béčkový horor režisérsky trojice Rastislav Blažek, Zuzana Paulini a Peter Čermák sa stal jedným z prekvapení roku 2014. Bol uvedený na Art Film Feste v Trenčianskych Tepliciach v sekcii Nočná prehliadka, na slovenskom Febiofeste a bol deviatou najnavštevovanejšou domácou novinkou v slovenských kinách v roku 2014. Jeho dej sa odohráva v Československu osemdesiatych rokov v priestoroch strednej školy. Dve zväzčky prišli ráno spolu s inými spolužiakmi na vyučovanie a o pár hodín neskôr sa už snažia prestrieľať cez školu zamorenú zombie spolužiakmi, nakazenými bojovým plynom, ktorý vyvinuli v Sovietskom zväze na paralyzovanie obyvateľstva v zázemí nepriateľa a počas branného cvičenia na strednej škole ho omylom použili ako dymovnicu. Presekajú sa s tými, čo prežili, von? Tvorcovia nakrúcali film vo voľnom čase v rokoch 2006 až 2014 vo Svätom Jure, Vištku, v Pezinku, Piešťanoch a v bratislavskej mestskej časti Podunajské Biskupice. *Socialistický Zombi Mord* je na DVD s obrazom vo formáte 16 : 9, so zvukom DD2.0, so slovenskými titulkami pre nepočujúcich aj s českými, nemeckými, maďarskými, anglickými a španielskymi titulkami. Ako bonus je pridaný polhodinový dokument o nakrúcaní.

► Miro Ulman

BRONSON BAR

scenáristka a režisérka Nadia Clontz

Veľmi ma teší úspech *Tajných životov* a s Bibou Bohinskou dúfame, že sa čoskoro budeme môcť oficiálne vrhnúť do písania 2. série. RTVS súhlasila s koprodukciami celovečerného tanečného filmu *Hugo*, ktorý som napísala pre Dušana Rapoša a spoločnosť ARINA. Dúfame, že produkcia sa spustí už toto leto. Tento rok som ešte prepisovala scenár dobrodružného rodinného filmu *Cesta slepých vtákov*, ktorý ARINA koprodukuje s českým Bio Illusion. Mám rozpísaný horor a potrebujem konečne napísať novú verziu svojej komédie *Zasran*, ale to mi tento rok asi zase nevyjde, lebo popri tomto všetkom ma ešte živia storyliny *Divokých koní*.

kameraman Tomáš Zedníkovič

Momentálne sa venujem hlavne televíznej hranej tvorbe, pracujem na rôznych projektoch. Čo sa týka budúcnosti, chystáme v produkcii Dana Dangla a jeho spoločnosti Noemo celovečerný titul *Filmári* v réžii môjho brata Lukáša. Je to príbeh o jednom z najabsurdnejších podvodov Slovenska a, myslím, aj svetovej filmovej histórie. Odohráva sa v 60. rokoch minulého storočia, takže pre kameramana je to veľmi zaujímavá téma. Je to celé len v prípravnej fáze, takže je ešte asi skoro o tom hovoriť viac. Premiéra je naplánovaná na rok 2017.

scenáristka a režisérka Tereza Šimanová

Trávim veľa času s komunistami. Už dlhšie pracujem na scenári k televíznej minisérii inšpirovanej životom divadelnej režisérky Magdy Husákovovej-Lokvenovej. V najbližšom čase sa chystám ukončiť ďalšiu fázu jeho vývoja a spolu s dramaturgickou Barbou Hrinovou sa pustím do úpravy dialógov. S Terezou Krížkovou pripravujem dokument *Sú družky* o manželkách vysokopostavených straníckych funkcionárov Clementisa, Novomeského a o druhej žene Husáka. Dúfam, že do leta sa väčšina komunistov vo svojom živote zbavím a budem sa môcť pustiť do rozpisovania nového námetu z prostredia „balkánskej Bratislavy“.

Peter Kubelka v Bratislave!

► Martin Kaňuch

Prvýkrát pricestoval na Slovensko reprezentant svetového avantgardného a experimentálneho filmu takého formátu. Pred rokom 1945 tu prednášal len László Moholy-Nagy. Význam celkom prvého pobytu Petra Kubelku u nás sa vzhľadom na jeho pozíciu priekopníka experimentu ťažko približuje väčšine, ktorá je zaujatá len mainstreamom. Za porovnateľnú by sa dala považovať napríklad návšteva Orsona Wellesa, ktorý inak v Kubelkovej rodnej Viedni pomerne často pobýval i nakrúcal.

Dielo Petra Kubelku (1934) je v kontexte rakúskej filmovej kultúry skutočne pozoruhodné. Od druhej polovice 50. rokov sa podieľal na unikátnom prevrate v ospalom vývoji domácej kinematografie – jej provinčný status ironicky pointuje *Don't – Der Österreichfilm* Kubelkovho mladšieho kolegu Martina Arnolda. Kubelka spolu s Kurtom Krenom sa stali „otcami“ rakúskeho experimentálneho filmu, hlavnými predstaviteľmi jeho prvej generácie a zároveň hlavného smeru – vienedskej školy formálneho filmu. V Európe razila nové cesty štruktúrneho filmu. Kubelka sa svojou teóriou metrického filmu (štruktúracie podľa vopred danej schémy – filmovej partitúry) stal skutočným priekopníkom kinematografického experimentu. Jeho neďaleká viedenská tvorba tých rokov, vezmime si len *Arnulfa Rainera* (1960), môže u nás zároveň fungovať ako ideálna referencia korigujúca stále odvážnejšie objavovanie „experimentálnych tendencií“ v slovenskom filme, najmä jeho najzlatšej dekády.

Kubelkovu filmografiu tvorí 8 filmov. Od polovice 60. rokov hlavne cestoval, prednášal a spolupracoval: najprv Rakúske filmové múzeum (1964), neskôr spolu s Mekasom, Brakhageom, Sitneym a Hillom dnes už legendárnu „svätyňu“ Anthology Film Archives v New Yorku (1970). A nakoniec na frankfurtskej Kunsthochschule katedru „pre film a varenie“ (1978). „*Týmto činom*“, konštatuje Martin Čihák v knihe *Ponorná rieka kinematografie*, „*bolo varenie prvýkrát uznané za svojbytný umelecký odbor a stalo sa vysokoškolským predmetom*.“ Kubelka sa stále venuje hudbe – od začiatku inšpirovala jeho myslenie filmu (v roku 1980 založil súbor Spatium Musicum) a stále prednáša o filme i varení.

Aj preto prijal pozvanie časopisu *Kinečko*, ktorý Kubelku predstavil už v čísle venovanom aj filmu a jedlu (č. 22, 2014), aby následne pripravil trojdňovú prezentáciu svojho filmového a gastronomického svetonázoru v bratislavskom kine Mladost (5., 6. a 16. marca). Podrobný vzhľad do „kuchyne“ života a tvorby najprv sprostredkoval monumentálny portrét *Fragmenty Kubelku* (2012) Martiny Kudláček, už etablovanej biografky experimentálnych tvorcov (Alexander Hammid, Maya Deren, Marie Menken). Nasledovali dva komplementárne večery, one man show vedené témami Jazyk filmu a Jazyk jedla – varenie ako pôvod umenia. Vrcholom bol z môjho pohľadu druhý večer, venovaný analýze vybraných diel (okrem najznámejších uviedol aj „reverz“ slávneho Rainera, nazvaný *Antiphon*, z roku 2012), pričom po prvom premietnutí a autorskej explikácii nasledovala ich opakovaná, no zároveň myseľ diváka skutočne osvetľujúca projekcia.

Reprezentatívna prehliadka rakúskeho experimentálneho filmu, teda i Kubelkovej tvorby, sa pod názvom Hladné oko uskutočnila už v roku 1999. Po dlhšej pauze nasledoval nevydarený prvý a posledný ročník festivalu experimentálnych filmov a digitálneho umenia (2012). Zdalo sa, že táto časť kinematografie u nás zaujíma minimum filmárov aj divákov. Uvedenie Petra Kubelku na Slovensku však bolo veľmi príjemným prekvapením – kvalitou projekcií, počtom divákov i espiritom hlavného aktéra – a nakoniec hádam aj inšpirujúcim povzbudením na podobne odvážnu experimentálnu tvorbu. ▲

Kino na hranici privíta Vášáryovú aj Párnického

V Českom Těšine a priľahlom Cieszynie sa v dňoch 28. apríla až 3. mája uskutoční 17. ročník medzinárodnej filmovej prehliadky Kino na hranici. Zameriava sa najmä na prezentáciu poľskej, českej a slovenskej kinematografie, no tento rok posilní aj zastúpenie aktuálnych maďarských a ukrajinských snímok v programe. Vlani bola na prehliadke uvedená takmer úplná retrospektíva filmov Dušana Hanáka, tentoraz bude zo slovenských umelcov v centre pozornosti herečka Emília Vášáryová a režisér Stanislav Párnický. Obaja budú hosťami Kina na hranici a ich tvorbu pripomenie viacero projekcií. Pri Emílii Vášárovej to budú filmy *Až príjde kocour* (r. V. Jasný), *Polnočná omša* (r. J. Krejčík), *Námestie svätej Alžbety* (r. V. Bahna), *Pelíšky* (r. J. Hřebejk), *Balada o siedmich obesených* (r. M. Holý), *Drak sa vracia* (r. E. Grečner), *Václav* (r. J. Vejdělek) a *Lov* (r. T. Kelemen). Z Párnického snímok sa premietne *Kára plná bolesti, ... kone na betóne*, *Južná pošta*, *Strecha úniku*, *Zbožňovaná*, *Najatý klaun*, *Pasca a Cukor*. Retrospektívne sekcie budú venované aj spisovateľovi a scenáristovi Ludvíkovi Aškenazymu, rodákovi z Českého Těšína, poľskému režisérovi Marcinovi Krzyszałowiczovi či českému hercovi Boleslavovi Polívkovi, ktorý uvedie i Jakubiskovu snímku *Sedím na konári a je mi dobre*.

Celkovo sa na 17. ročníku prehliadky premietne viac ako 100 filmov a podľa organizátorov budú takmer polovicu z nich tvoriť nové tituly, ktoré vznikli v Poľsku, Česku a na Slovensku počas minulého roka. Zo slovenských to budú hrané snímky *Krok do tmy* (r. M. Luther), *Láska na vlásku* (r. M. Čengel Solčanská), *Deti* (r. J. Vojtek), *V tichu* (r. Z. Jiráský), *Socialistický Zombi Mord* (r. R. Blažek, P. Čermák, Z. Paulini), poviedkové *Slovensko 2.0* (desať režisérov), z dokumentov *38* (r. D. Dangl, L. Zedníkovič), *Comeback* (r. M. Remo), *Felvidék – Horná zem* (r. V. Plančíková), *Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom* (r. P. Lančarič), *Vlna vs. breh* (r. M. Štrba), *Všetky moje deti* z roku 2013 (r. L. Kaboš), *Žit' pre vašeň* (r. P. Barabáš) a v programe sú aj dva krátke animované tituly *Nina* (r. V. Obertová, M. Čopíková) a *Ako vzniká tornádo* (r. V. Kocourková). Okrem toho figurujú v tematickej sekcii Sedmikrásky – Ženský film v českoslo-

venskej kinematografii *Slané cukríky* režisérky Evy Štefankovičovej.

► dan

Slovenské filmy opäť v súťaži Finále Plzeň

Festival Finále Plzeň vlani otvoril súťaž aj pre slovenské filmy, tento rok sa vďaka tomu dostalo do štyroch súťažných kategórií trinásť slovenských alebo koprodukčných snímok. Na 28. ročníku festivalu, ktorý sa bude konať od 26. apríla do 2. mája, sa tak budú o cenu Zlatý leďňáček za najlepší celovečerný hraný alebo animovaný film uchádzať aj tituly *Deti* (r. J. Vojtek), *V tichu* (r. Z. Jiráský), *Rukojemník* (r. J. Nvota) a *Miesta* (r. R. Špaček). Mimo súťaže sa premietne *Krok do tmy* (r. M. Luther). Najviac slovenských snímok sa dostalo do súťaže dokumentov: *Felvidék – Horná zem* (r. V. Plančíková), *Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom* (r. P. Lančarič), *Comeback* (r. M. Remo), *Vlna vs. breh* (r. M. Štrba) a *Gottland* (päť režisérov). „*No vinkou je rozdelenie súťaže českých a slovenských televíznych formátov do kategórií cyklická a necyclecká tvorba. Minuloročné rozdelenie na kategórie dramatická a komediálna tvorba sa totiž ukázalo ako príliš naviazané na konkrétny žáner a to voľbu porôt do značnej miery limitovalo*,” uviedla výkonná riaditeľka festivalu Eva Veruňková Košařová. V kategórii cyklická tvorba budú zo slovenskej strany súťažiť *Animaterapia* (r. J. Kroner), *Horná Dolná – diel Voľby* (r. T. Jančo) a *Tajné životy* – diel č. 4. (r. J. Sebechlebský). V kategórii necyclecká tvorba zaberuje projekt *Moje povstanie.sk* (r. J. Karásek, M. Beňadič Majorová). Finále Plzeň vzdá poctu svojmu rodákovi Jiřímu Trnkovi a pripomenie si koniec 2. svetovej vojny – v tejto súvislosti sa v sekcii Stigmata holokaustu premietne aj *Obchod na korze* (r. J. Kadár, E. Klos) či Solanova dráma *Boxer a smrť*. Kubalovu *Krvavú paniu* ponúkne sekcia Sláva animace. V programovom bloku Slovenské speciality sa predstaví päť dlhých filmov *Všetky moje deti*, *Priamy prenos*, *Socialistický Zombi Mord*, *Všetky moje deti*, *Polárnik* v kombinácii s krátkymi snímkami (*Tanec tigra*, *Homociris*, *Checkpoint*, *Fongopolis a Sneh*).

► ZS

Scenáristika má veľa odtieňov

► **Roberta Tóthová** (absolventka scenáristiky na FTF VŠMU)

Vznik filmu je náročný proces, o tom niet pochýb. Dá sa to stroho skonštatovať, ale čo sa za tým skrýva? Ak je niečo náročné, žiada si to podrobnejší pohľad, ktorý môže byť o to zaujímavejší. V mesačníku *Film.sk* prinášame seriál, v ktorom počas roka prevedieme čitateľov rôznymi fázami tvorby a výroby filmu až po jeho verejnú prezentáciu. Ďalšia časť seriálu nadväzuje na tú predchádzajúcu a venuje sa problematike scenára.

Príprava scenáristu a jeho písanie v mnohom závisia od druhu filmu. Iné si vyžaduje dokumentárny film, iné hraný či animovaný. Pri dokumente sa zväčša „pozoruje“ realita na základe bodového scenára s načrtnutím toho, čo by sa mohlo v konkrétnom nastavení situácie pred kamerou odohrať. „Dušan Hanák nám vždy pripomínal, že film je analýza a syntéza a tak to musí byť aj pri príprave scenára na dokument. Dokumentarista síce musí zachytávať vonkajší svet, no nerobí to automaticky ako kamera, ale cez svoj prístup k nemu, štrukturalizuje ho, čiže potrebuje mať na svoj film nejaký plán. Nemusí sa ho vždy úplne držať, ale ten plán-scenár má vždy svoj význam, dáva filmu poriadok. Dokonca aj pri zbernom nakrúcaní potrebujeme aspoň trochu predvídať, byť pripravení na to, čo sa môže stať, a to nám často umožňuje predošlá práca na scenári,“ hovorí absolvent dokumentárnej tvorby na VŠMU Tomáš Prištiak.

Scenár dokumentárneho filmu sa píše aj po zberaní/natočení materiálu – jeho spätným triedením dostáva film dramaturgickú štruktúru a možno odhaľ „čierne diery“ podnetné na dodatočné autorské dokreslenie reality.

Animovaný film má vlastné pravidlá, jeho výtvorné spracovanie a štylizácia si pýtajú špecifický prístup k príprave scenára. Režisérky Veronika Obertová a Michaela Čopíková majú tvorbu svojich filmov pevne v rukách, no na scenároch spolupracujú s profesionálnym scenáristom. V prípade filmov *Viliam* (r. V. Obertová) a *Nina* (r. V. Obertová,

M. Čopíková) to bol Peter Minár. „Pre nás znamená príprava scenára nielen písanie, ale aj skicovanie a vizualizovanie. Niektoré veci sa ťažko opisujú slovne, jednoduchšie je priamo si ich naskicovať. Napríklad pri práci na *Nine* nechal Peter Minár niektoré miesta v scenári voľné, lebo sme všetci vedeli, že to budú v prvom rade vizuálne scény, takže pôjde o to, ako budú vyzerať a pôsobiť.“

Minár dostal v prípade oboch menovaných filmov témy, ktoré mal rozpracovať – pri *Viliamovi* to bol smiech, pri *Nine* strach. „S *Viliamom* sa spájal aj pokus o nemý film a je škoda, že sme sa nad tým nezamysleli viac, teraz sa mi zdá, že by to fungovalo lepšie iba vizuálne. No to hovorím dnes, vtedy som asi tvrdil niečo iné,“ spomína Minár. „Pri písaní *Niny* to bolo trochu komplikovanejšie, keďže sa réžie strachu zhostili už dve panie a každý z nás mal svojich vlastných démonov. Musel som sa zhodnúť s *Veronikou* aj s *Michaelou*, ony sa museli zhodnúť medzi sebou a obe spoločne ešte so mnou, lebo som sa tváril, že tomu rozumiem najlepšie. Postupne som však prestal s brzdiacim režirovaním režisérov, ktoré si na mňa zavolali aj dramaturgičku *Vieru Čákanyovú*, a z môjho vysnivaného, rozumej fantazmagorického a nerealizovateľného stredometrážneho scenára sa konečne stal reálny krátkometrážny.“

Adaptovanie literárnych predlôh predstavuje osobitú scenáristickú kategóriu. Kedysi boli adaptácie v slovenskej kinematografii obľúbené a časté, spisovateľa-scenáristu figurovali aj v dramatur-

gických skupinách *Koliby*. Scenáristka *Martina Madejová* pracuje na celovečernej filmovej adaptácii poviedok *Richarda Pupalu*, ktorý sa na tomto procese zúčastňuje ako dramaturg. „*Spisovateľ Richard Pupala* je zároveň scenárista a veľmi dobre rozumie tomu, ako má filmový príbeh fungovať. Chápe, že pri adaptácii treba isté veci upraviť, pridať, prepísať. V tomto prípade sme skôr nové prvky pridávali, keďže som si ako základ vybrala dve kratučké poviedky, ktoré zachytávali len fragmenty zo života detských hrdinov. Spolupráca bola pre mňa príjemná aj v tom, že sme sa spoločne snažili dospieť k výsledku, s ktorým by sme boli obaja spokojní. Cítila by som sa nepríjemne, keby som adaptovala literárnu predlohu do scenára, s ktorým by jej autor nebol stotožnený alebo by sa mu nepáčil.“

Scenárista *Peter Balko*, ktorý sa zúčastňoval na celom tvorivom procese pri snímke *Kandidát*, vníma výsledok spoločnej práce takto: „Scenár síce považujem za svojbytné umelecké dielo, ale ukončený je až v strižni, respektíve v momente, keď sa film dostane do sveta cez filmové plátno. Kandidát na plátno určite splnil moje predstavy, v istých momentoch ich dokonca predstihol.“

Hotový scenár sa dostáva do rúk ďalších členov štábu a až jeho realizáciou sa preverí, či jednotlivé scény a repliky sedia aj v praxi. „Scenár prejde rukami mnohých tvorivých zložiek a každý si ho preniesie do sveta svojej profesie – či ide o kameramana, zvukára, technikov, alebo osvetľovačov. A, samozrejme, hercov. Preto sme na placi často riešili drobné repliky, ktoré chceli herci pozmeniť alebo rozšíriť, je to klasický tvorivý proces, ktorý často pomôže k lepšiemu výsledku. Čiže scenár sa mierne obmieňal aj počas samotného natáčania, ale iba v drobných nuansách a akciách,“ dodáva *Balko* ku *Kandidátovi*.

Špecifická je aj televízna scenáristika, najmä v súvislosti so seriálovou tvorbou. Autori sú nútení prispôbiť sa rôznym požiadavkám, byť flexibilní a pohotoví. „Písanie pre televíziu nie je také jednoduché, ako sa môže zdať,“ hovorí scenáristka *Martina Madejová*. „Náročné sú dva faktory – časový stres a schopnosť prispôbiť sa vkusu diváka. S oboma bojujem, občas to ide lepšie, občas horšie. Možno to chce z veľkej miery cvik, v tomto zmysle je písanie remeselnejšie a scenárista sa pravdepodobne časom naučí písať rýchlejšie. Ja som však

veľká detailistka, všetko mi dlho trvá, a keď v mojom scenári nejaká scéna nefunguje, najradšej by som ju prepisovala, až kým s ňou nebudem spokojná – pokojne aj niekoľko dní či týždňov. Paradoxne, občas to môže byť aj na škodu – už sa mi veľakrát potvrdilo, že prvé nápady sú v konečnom dôsledku najlepšie.“ *Madejová* zároveň hodnotí svoje skúsenosti z workshopy v New Yorku, ktorý bol zameraný na tvorbu televíznych seriálov. „Televíznu scenáristiku vnímam oproti filmovej ako viac ‚remeselnú‘, film pre mňa vždy bude tak trochu posvätným dielom, kde nemusia fungovať žiadne predpísané pravidlá. Televízne seriály sú trochu iné, platí tam istá štruktúra a tú som sa chcela v Amerike naučiť. Prekvapilo ma, že som sa žiadnych poučiek alebo postupov, ako napísať dobrý scenár, nedočkala. Práve naopak – moji učelia tomu nevenovali ani jednu hodinu. Jediné, čo sme museli robiť, bolo pozeráť iné seriály, analyzovať ich a potom vymyslieť jeden vlastný, ktorý sme postupne rozvíjali – od námetu až k napísaniu pilotného dielu, s ktorým sme kurz ukončili. Všetko, čo sme napísali, sme si na hodinách čítali a každý môj spolužiak sa k tomu vyjadril, snažil sa pomôcť,“ vysvetľuje *Madejová* a poznamenáva ešte jednu zaujímavú vec: „Sokovalo ma, akí sú v Amerike všetci komunikatívni, mne trvalo hádam aj tri týždne, kým som sa na hodine vôbec odvážila ozvať. U nich je však takáto spolupráca bežná, pri tvorbe seriálov tam fungujú ‚writer’s rooms‘, kde scenáristi sedia spolu za stolom a vymýšľajú, ako by mal príbeh fungovať. Takýto spôsob práce mi je veľmi sympatický. Aj v Amerike však pri písaní existuje to, čo u nás – časový stres a tlak, či sa výsledok bude divákovi páčiť.“

Scenáristu by nik nemal nútiť, aby išiel sám sebe proti srsti, lebo všetko nepohodlie sa môže odraziť na jeho práci a neskryje sa ani vo výslednom filme. Písanie by sa malo samo pýtať von a tvorcovia by mali prenášať svoje nadšenie na diváka. Oplatí sa veriť, že sa to podarí. Scenárista *Ján Púček* hovorí: „Čo na filme milujem najviac? Azda najfascinujúcejšie na ňom je, že je možný len vďaka nedokonalosti ľudského oka. Znamená to, že aj na nedokonalých veciach sa dajú postaviť veľkolepé veci. To mi dáva nádej.“ ▲

STANISLAV PÁRNICKÝ

► Richard Blech (filmový historik)

Režisér Stanislav Párnický oslavuje v apríli sedemdesiatku. Piešťanský rodák sa po štúdiách divadelnej a filmovej réžie na VŠMU v Bratislave musel rozhodnúť, kde je jeho miesto – či v divadle, v televízii, alebo vo filme. Nakrátko zakotvil v martinskom divadle, ale čoskoro sa upísal televízii, ktorá mu poskytovala zázemie na ďalšiu tvorbu, takže sa mohol zároveň pripojiť k tvorivému potenciálu Koliby.

Párnický spolu s Miloslavom Lutherom a Jurajom Lihositom začínali menej hlučne ako ich predchodcovia, Uhrova alebo Jakubiskova generácia. Párnický našiel svoju tvorivú platformu práve v televízii a už seriálom *Straty a nálezy* (podľa Jána Soloviča) z roku 1975 potvrdil svoju televízno-dramaturgickú invenciu.

Osemdesiate roky neumožňovali tasiť manifesty, generácia tvorcov šesťdesiatych rokov pomaly v slovenskom filme doznievala a na formovanie novej ešte nebol príhodný čas. Stanislav Párnický si však našiel uplatnenie – zostal verný televízii, s občasnými odbočkami k filmu. V *Káre plnej bolesti* (1985) využil to, čo ho na začiatku viedlo k divadlu. Seriál *Straty a nálezy* bol zase akousi predprípravou na zaujímavé vykreslenie atmosféry slovensko-maďarského pohraničia po druhej svetovej vojne v snímke *Južná pošta* (1987) podľa románu Ladislava Balleka. Tu sa už naplno prejavila Párnického režijná skúsenosť, schopnosť vybrať a viesť hercov, navodiť atmosféru príbehu... Išiel cielavedome svojou cestou.

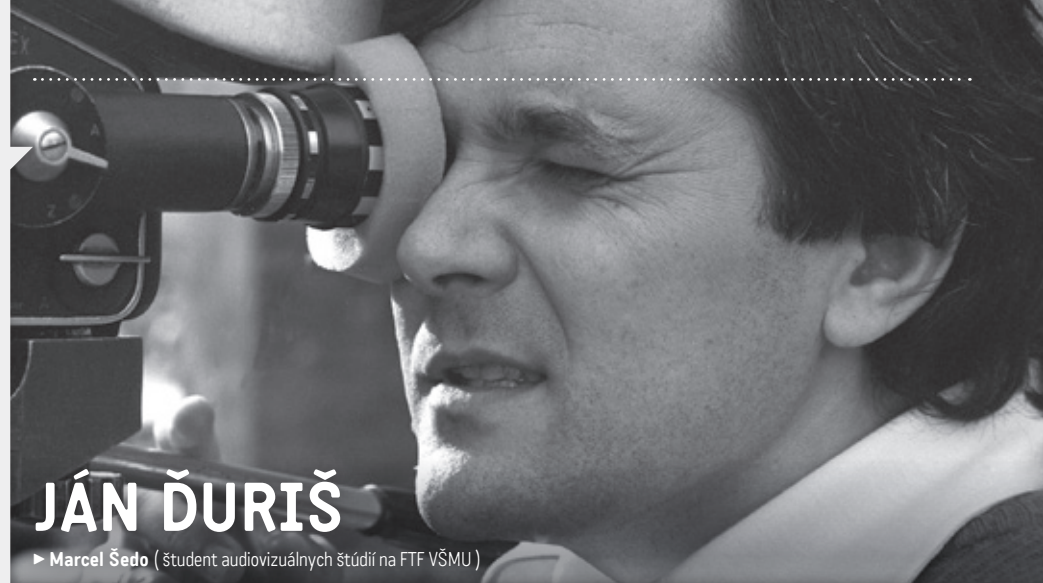
Uhrov film *Pásla kone na betóne* (1982) podľa Milky Zimkovej si svojou originalitou získal veľký divácky ohlas, čo si vynútilo vznik voľného pokračovania ...

kone na betóne (1995), už pod režijným vedením Stanislava Párnického. Do tohto obdobia vstupoval ako zrelý režisér, ktorý dokázal spojiť divadelnú metaforu s televíznym realistickým rozprávaním a filmovou skratkou.

Párnického filmová tvorba nie je veľmi početná; zdá sa, že k realizácii každého diela pristupoval uvážlivo a s akousi bázňou, či už nadišiel ten pravý čas na spustenie kamery. Niekoľkokrát sám zdôrazňoval, že sa nikam neponáhla. A kým jeho predchodcovia sa podvedome formovali do generačných skupín, Párnický bol akoby osamelým bežcom, ktorý sa snažil využiť priestor, aký mu televízia a film ponúkali.

Prínos Stanislava Párnického do televízno-filmového diania má presah aj v jeho pedagogickej činnosti. Bol jedným z generácie, ktorá si uvedomovala potrebu výchovy mladých adeptov filmovej réžie, a venoval tejto činnosti svoje tvorivé skúsenosti a znalosti. Roku 1990 sa podieľal na vzniku Filmovej a televíznej fakulty VŠMU. Bol prvým vedúcim jej katedry filmovej a televíznej réžie a dekanom fakulty. Dnes má už svojich nasledovníkov, ktorým pomáhal v ich profesionálnom formovaní. ▲

■ FOTO: archív SFÚ

JÁN ĎURIŠ

► Marcel Šedo (študent audiovizuálnych štúdií na FTF VŠMU)

Ján Ďuriš patrí medzi najvýznamnejších slovenských kameramanov a spolupracoval s niekoľkými výraznými režisérskymi osobnosťami, najčastejšie s Jurajom Jakubiskom. V apríli Ďuriš oslaví sedemdesiatku.

Narodil sa v malej dedine Vuková v dnešnom Rumunsku a vyrastal v mestečku Nitrianske Pravno. Pre základnú podmienku prijatia na FAMU, ktorou bola ročná pracovná skúsenosť vo výrobe, začínal na propagačnom oddelení vo Veľkobani Handlová. Tam nakrútil krátky šot o návšteve Antonína Novotného v bani, ktorý sa vysielal aj v celoštátnych Televíznych novinách. Na základe toho získal ponuku na prácu asistenta kamery v Československej televízii Bratislava.

V roku 1966 úspešne absolvoval prijímacie pohovory na FAMU, kde študoval po boku osobností, ako boli Agnieszka Holland, Dušan Trančík, Fero Fenič či Lordan Zafranović. Po absolvovaní štúdia začínal nakrúcaním krátkometrážnych titulov v Štúdiu krátkych filmov a neskôr dokumentárnych filmov. Tak vznikla napríklad medzinárodne úspešná snímka *Bubeník Červeného kríža* (1977), Ďurišova prvá spolupráca s Jurajom Jakubiskom. Z dokumentárnej tvorby rozhodne treba spomenúť aj krátkometrážny *Diadém* (1978) v réžii Fera Feniča. V hrajnej tvorbe kameramansky debutoval v snímke Jána Zemana *Hra na telo* (1979), avšak svoje najvýznamnejšie filmy nakrútil s Jakubiskom. S ním zatiaľ vytvoril koprodukčný seriál *Teta* (1987) a päť celovečerných filmov – *Pehavý Max a strašidlá* (1987), *Takmer ružový príbeh* (1990), *Nejasná správa o kon-*

ci sveta (1997), *Post Coitum* (2004) a *Bathory* (2008). Za *Nejasnú správu o konci sveta* získal na festivale v Montreale Cenu za kameru a za film *Post Coitum* ocenenie Asociácie slovenských kameramanov Kamera 2005. Ďuriš sa podieľal napríklad aj na filme režiséra Stanislava Párnického *Kára plná bolesti* (1985) či na snímkach Jířího Chlumského, s ktorým nakrútil *Nedodržaný sľub a 7 dní hříchů*.

Ako kameramana si ho vážia predovšetkým pre jeho profesionalitu a prispôbitosť, s čím súvisí aj rozmanitosť jeho filmografie. Sám vo svojich prednáškach i v rozhovoroch prízvukuje, že kameraman by nemal mať jeden vyhranený štýl a mal by sa vedieť prispôbiť požiadavkám režiséra. Ďuriš sa snaží predovšetkým nájsť čo najadekvátnejšie obrazové riešenie k scenáru. Napríklad v prípade filmu *Bathory* štylizoval predkamerovú realitu do podoby Caravaggiových malieb. Azda najviac sa do povedomia zapísal lyrickými zábermi, ktorými oplýva väčšina jeho filmov nakrútených s Jurajom Jakubiskom, ale aj snímky Chlumského.

Od roku 2003 pôsobí Ján Ďuriš ako vedúci Ateliéru kameramanskej tvorby a fotografie na FTF VŠMU. Titul profesor získal v roku 2005. V súčasnosti spolupracuje s Jakubiskom na ich siedmom projekte *Slovenská epepeja*. ▲

■ FOTO: archív SFÚ/Anton Stano

Febiofest ide do regiónov

Po skončení bratislavskej časti MFF Febiofest (20. – 26. 3.) sa výber z festivalového programu presunul do Trenčína (27. – 30. 3.) a v apríli Febiofest zavíta do ďalších ôsmich slovenských miest. Konkrétne do **Levíc** (kino Junior, 8. – 11. 4.), **Martina** (kino Strojár, 8. – 12. 4.), **Košíc** (Bábkové divadlo v Košiciach, 9. – 11. 4.), **Kežmarku** (FK Iskra, 11. – 13. 4.), **Prešova** (FK Pocity, 12. – 14. 4.), **Banskej Bystrice** (FK v Múzeu SNP, 13. – 16. 4.), **Trnavy** (FK Naoko/kino Hviezda, 13. – 16. 4.) a **Prievidze** (FK '93, 13. – 16. 4.). V každom meste je pripravený iný program, všade sa však premietnu ocenené snímky z festivalovej súťaže krátkych filmov V4. Okrem toho sa diváci môžu tešiť na filmy *Mirage* (Košice, Banská Bystrica) a *Hranice ovládania* (Martin) – tie pripomenú herca Isaacha de Bankolého, ktorý si počas bratislavskej časti Febiofestu prevzal výročnú cenu Asociácie slovenských filmových klubov; ďalej napríklad na české snímky *Cesta ven* (Martin, Košice, Kežmarok, Prešov, Banská Bystrica, Prievidza) a *Danielův svět* (Prešov, Trnava), nemecký titul *Fénix* (Martin, Košice) aj na viacero slovenských filmov, medzi ktorými budú najmä dokumenty (*Tak ďaleko, tak blízko* Jara Vojteka, *Vlna vs. breh* Martina Štrbu, *Suri a žiť pre vás* Pavla Barabáša a iné).

▶ dan

Na VŠMU prednášal Ján Mojto

Slovenský rodák Ján Mojto, ktorý sa presadil ako filmový a televízny producent v Nemecku, prednášal 10. marca na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU v Bratislave. Mojto spolupracoval napríklad na snímkach *Pád tretej ríše*, *Iný muž*, *Liečiteľ*, ale prispel aj k vzniku viacerých slovenských filmových rozprávok 80. rokov či Jakubiskovej *Tisícročnej včely*. Veľkú časť svojej bratislavskej prednášky venoval dráme Florianu Henckela von Donnersmarcka *Životy tých druhých*. Hovoril o jej dlhej scenáristickej príprave a o tom, ako projektu spoločiatku nikto nedôveroval. Nejavil oň záujem žiadny nemecký distribútor, čo komplikovalo financova-

nie výroby. Vtedy pomohol Mojto so spoločnosťou Beta Cinema. Keď sa film podarilo nakrútiť, neprijal ho žiadny z veľkej trojky festivalov (Berlín, Cannes, Benátky), a tak začal svoju púť v Lo-carne, kde mal veľký úspech. *Životy tých druhých* napokon získali množstvo ocenení vrátane Oscara za najlepší cudzojazyčný film a dostal sa i komerčný úspech. Mojto v tejto súvislosti pripomenul, aký dôležitý je marketing a mediálna stratégia, no zároveň upozornil, že film *Životy tých druhých* dokázal osloviť veľké publikum, hoci ho nelákala na prvoplánovú zábavu. „*Svet nezmenil, ale podarilo sa mu prispieť k jeho poznaniu.*“ Zdôraznil aj to, že lokálne a národné témy sa vo svete môžu presadiť. Pred prednáškou sa uskutočnila projekcia krátko proflovoho dokumentu o Jánovi Mojtovi, ktorý do televízneho cyklu *Gen.sk* nakrútil Matej Mináč.

▶ dan

Zomrel Peter Pišťanek

Spisovateľ a scenárista Peter Pišťanek ukončil 22. marca svoj život. Len nedávno mu vyšla kniha *Rukojemník. Lokomotívy v daždi* a v réžii Juraja Nvotu vznikol film *Rukojemník*. Pišťanek sa na snímke o chlapcovi, ktorý v časoch socialistického Československa vyrastá u starých rodičov, pretože jeho rodičia emigrovali do Viedne, podieľal aj ako spoluscenárista a zároveň stvárnil jednu z epizódnych úloh. Uznávaný autor viac ako desiatich kníh debutoval v roku 1991 úspešným románom *Rivers of Babylon*, ktorý si našiel cestu nielen k čitateľom, ale aj k filmovým divákom vďaka adaptácii v réžii Vlada Balca. Jeho novela *Muzika* zo zbierky *Mladý Dôňč* zase podnietila vznik filmu v réžii Juraja Nvotu. Popri svojej literárnej činnosti sa okrem iného venoval práci v médiách a spoluzakladal kultový internetový magazín *InZine*. Rodák z Devínskej Novej Vsi by v apríli oslávil 55. narodeniny. Spomienku na spisovateľa prinesie aj Kino Lumière, ktoré od 1. do 3. apríla premietne trojicu spomínaných filmov *Rivers of Babylon* (1998), *Muzika* (2007) a *Rukojemník* (2014).

▶ zs

Leto 1955 ovládla spartakiáda

▶ Milan Černák

Filmové týždenníky ako žáner spravodajského filmu sú dnes vzácnosťou. Na Slovensku sa o ne vo svojich zbierkach stará Slovenský filmový ústav (SFÚ), ktorý ich v spolupráci so spravodajskou televíziou TA3 uvádza v jej programe. V mesačníku *Film.sk* ich čitateľom približuje Milan Černák, ktorý pôsobil ako dramaturg a režisér Spravodajského filmu.

V pánskej móde fičali vo svete pestrofarebné pružkované ponožky. Pri nakrúcaní futbalového zápasu Slovan – Bofafogo (Týždeň vo filme č. 30) mal také asistent kamery. Ktosi ho iniciatívne udal a okamžite ho vyhodili zo zamestnania. Strihačku pre nalakované nechty premiestnili na „menej exponované“ pracovisko. Nuž, v tom čase našu rodnú zem zaplavili červené trenírky. Textilky nimi naplnili trh na desaťročia a voľnočasové aktivity – podľa dnešného slovníka – boli bez nich nepredstaviteľné! V slávnostnom sprievode na úvod spartakiády v nich centrom Prahy pochodovalo 150 000 cvičencov. „Pred zrakmi drahého nám prezidenta ukazuje mládež svoju silu, krásu, šťastie svojho života,“ hovorí nadšený komentátor. Bodaj by nie: 16 000 cvičencov zliatych rovnakým pohybom na ploche Strahovského štadióna sledovalo denne 240 000 nadšených divákov (č. 27, 28 a 29). To vo svete nemalo obdobu. Ibaže nikto nesmel priznať, že zdrojom tejto idey bol Tyršov Sokol, postavený na základe starohelénskej kalokagatie, ktorá priviedla k najvyššiemu rozkvetu staroveký grécky štát.

Počet majiteľov chladničiek na Slovensku dosiahol 10 000 a Calex začal vyrábať nový typ, ktorý bol pre pracujúcich cenovo dostupný – len v obchodoch ho nebolo (č. 29).

Geológovia našli pri Sobranceiach nálezisko hnedého uhlia, našťastie zostalo dodnes zásobárňou budúcnosti. Svetom otriasla vari najväčšia tragédia v histórii automobilového športu: v Le Mans vybuchlo havarované auto medzi divákmi. Bilancia: 84 mŕtvych, 94 ranených (č. 30).

Politici štyroch víťazných mocností sa desať rokov po Postupimskej dohode v atmosfére prechodného uvoľnenia medzinárodného napätia stretli prvýkrát, aby riešili bezpečnosť Európy (č. 32). Aj Francúzi sa s vietnamskými komunistami dohodli na územných ústupkoch. A Severokórejčania začali dva roky po podpise mierových dohôd budovať svoje hlavné mesto: najdôležitejšie bolo obrovské Kim Ir-senovo námestie, na ktorom dodnes ohurujú svet vojenskými prehládkami.

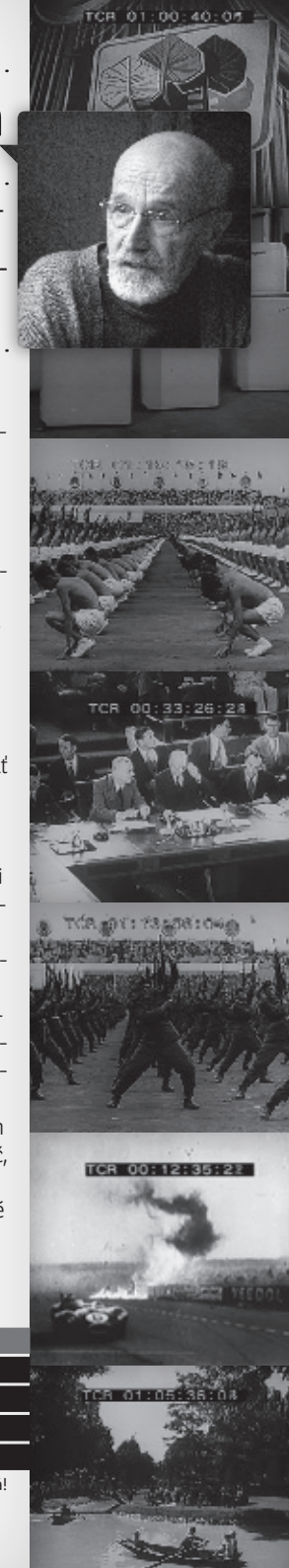
Československý film ocenil na 10. výročie znárodnenia svojich najúspešnejších tvorcov (č. 34). Boli medzi nimi esá ako Jaroslav Marvan, Otakar Vávra, Martin Frič, Jiří Trnka, ale aj slovenský herec Samuel Adamčík.

V Košiciach pribudlo v rámci skrášľovania okrem pionierskej železnice aj nové jazero v Petrovovom sade. Podľa súčasných správ detská železnica aj po 60 rokoch úspešne funguje, s dnešným Mestským sadom sú, najmä za tmy, problémy. Nuž, tak... ▲

FILMOVÉ TÝŽDENNÍKY NA TA3 – APRÍL 2015

4. 4. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 27/1955 a 28/1955 (repríza 5. 4. o 15.30 hod.)
11. 4. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 29/1955 a 30/1955 (repríza 12. 4. o 15.30 hod.)
18. 4. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 31/1955 a 32/1955 (repríza 19. 4. o 15.30 hod.)
25. 4. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 33/1955 a 34/1955 (repríza 26. 4. o 15.30 hod.)

Zmena programu vyhradená!

KINO LUMIÈRE
V APRÍLI:Dôležitá prehliadka,
kvalitné filmyodporúča filmový
kritik a publicista
Peter Konečný

Len veľmi ťažko sa dá vybrať to najzaujímavejšie z nesmierne bohatého aprílového programu Kina Lumière. Už samotné cykly ako *Vlak zvaný film*, *Film a literatúra*, *Pustatina* v hlavnej úlohe ponúkajú výnimočné tituly, ktoré patria do filmových denníkov každého cinefila. Preĺňanie špeciálnych tém, archívnych kúskov, prehliadok a noviniek – to sú základné koncepčné prvky tohto viacsálového artového stánku.

V apríli k nim pribudne aj prvý ročník bilančnej prehliadky slovenskej kinematografie uplynulého roka. Divák bude mať možnosť vidieť 23 aktuálnych celovečerných hraných a dokumentárnych filmov a 6 krátkometrážnych titulov. Nechýbajú medzi nimi ani vlajkové lode našej kinematografie, či už ide o kvalitatívne pozoruhodné dokumenty *Comeback* Mira Rema a *Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom* režiséra Patrika Lančariča, ale aj hrané filmy *Fair Play* Andrey Sedláčkovej, *Rukojemník* Juraja Nvotu či *Deti* Jara Vojteka. Aj tie najúspešnejšie slovenské filmy potrebujú divákov ako soľ, preto má ich opätovné zaradenie do programu kina veľký význam.

Prehliadka domácej kinematografie bude mať v Kine Lumière dve fázy. V tej prvej s názvom *Divácke a festivalové hity 2008 – 2013* si návštevník bude môcť na veľkom plátne vyhladiť titul, ktorý mu počas ostatných rokov ušiel. Okrem komerčne úspešných snímok sa do kinosál vtráta aj mimoriadne autorské diela overené časom – *Slepé lásky* Juraja Lehotského, *Hranica* Jara Vojteka, *Až do mesta Aš* Ivety Grófovej či *Dom* Zuzany Liovej. Držím prehliadke slovenskej kinematografie palce. Ponúkne ucelený balík 52 titulov počas 19 dní, čo je unikátny priestor na analýzu a zhodnotenie vývoja nášho filmu a zároveň aj domáceho publika.

Nielen slovenský film však bude v apríli výrazne formovať program Kina Lumière. Vidieť na plátne počas niekoľkých dní filmy ako *Dvojaký život Veroniky* Krzysztofa Kieślowského, *Lost Highway* Davida Lyncha, *Rašómon* Akiru Kurosawu, *Cesta Federica Felliniho a Povolanie: reportér* Michelangela Antonioniho, a to všetko ideálne vo veku 20 rokov, tak sa mi asi znova zmení život a filmu sa už nikdy nezbavím. Opäť. Niekedy nostalgicky závidím aktuálnym vysokoškolákovi, ako si môžu sami prejsť touto filmovou cestou plnou objavovania a inšpirácie. Aj v dobe digitálneho spôsobu konzumácie audiovizuálnych obsahov sú tu stále kiná, ponúkajúce to najdôležitejšie z dejín kinematografie. A ich veľkou výhodou je, že si nemusíte komplikovane vyberať – čas vám neukradne ani jeden film z programu. ▲

Rašómon • archív SFÚ

KINO
SLOVENSKEHO
FILMOVÉHO
ÚSTAVUŠPÍTÁLSKA UL. 4
BRATISLAVA

Kino Lumière – Kino Slovenského filmového ústavu / Špitálska 4, Bratislava

► www.navstevnik.sk ► www.aic.sk/kinolumiere

PROGRAM

► 1. 4.

Chod do pekla, r. J. Ch. Hue, Fran., 2014, 94' (D) (17.45, K4)
Rivers of Babylon, r. V. Balco, SR/ČR/Fran., 1998, 102' (~) (18.00, K2)
Niekoľko rád horúce, r. B. Wilder, USA, 1959, 114' (~) (18.00, K3)
Mirage, r. Sz. Hajdu, Mad./SR, 2014, 90' (D) (18.30, K1)
Leviatan, r. A. Zviagincaev, Rus., 2014, 140' (D) (19.45, K4)
Legenda o Lietajúcom Cypriánovi, r. M. Cengel Solčanská, SR/Pol., 2010, 108' (~) (20.00, K2)
Žert, r. J. Jirěš, Českos., 1968, 78' (~) (20.15, K3)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (20.30, K1)

► 2. 4.

Dva dni, jedna noc, r. J.-P. Dardenne, L. Dardenne, Bel./Fran./Tal., 2014, 95' (D) (16.00, K1)
Kukuríčný ostrov, r. G. Ovašvili, Gruz./Nem./Fran./ČR/Kaz., 2014, 100' (D) (16.10, K2)
Leviatan, r. A. Zviagincaev, Rus., 2014, 140' (D) (17.30, K4)
Muzika, r. J. Nvota, SR/Nem., 2007, 99' (~) (18.00, K2)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (18.15, K1)
Zakázané uvoľnenie, r. J. Lihosit, Českos., 1986, 81' (~) (18.15, K3)
Hranica, r. J. Vojtek, SR, 2009, 72' (~) (20.00, K2)
Mirage, r. Sz. Hajdu, Mad./SR, 2014, 90' (D) (20.10, K4)
Já, truchlivý Bůh, r. A. Kachlík, Českos., 1969, 82' (~) (20.15, K3)
Druhý báječný hotel Marigold, r. J. Madden, USA/VB, 2015, 122' (D) (20.30, K1)

► 3. 4.

Druhý báječný hotel Marigold, r. J. Madden, USA/VB, 2015, 122' (D) (16.00, K1)
Ida, r. P. Pawlikowski, Pol./Dán., 2013, 80' (D) (16.00, K4)
Dva dni, jedna noc, r. J.-P. Dardenne, L. Dardenne, Bel./Fran./Tal., 2014, 95' (D) (16.15, K2)
Hľadanie Vivian Maier, r. J. Maloof, Ch. Siskel, USA, 2013, 83' (D) (17.30, K4)
Rukojemník, r. J. Nvota, SR/ČR, 2014, 109' (D) (18.00, K2)
Skalní v ovsajde, r. J. Lacko, Českos., 1960, 78' (~) (18.15, K3)
Mirage, r. Sz. Hajdu, Mad./SR, 2014, 90' (D) (18.30, K1)
Leviatan, r. A. Zviagincaev, Rus., 2014, 140' (D) (19.30, K4)
Zázrak, r. J. Lehotský, SR/ČR, 2013, 78' (D) (20.00, K2)
Cudzinec, r. L. Visconti, Tal./Fran./Alž., 1967, 99' (~) (20.15, K3)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (20.30, K1)

► 4. 4.

Rukojemník, r. J. Nvota, SR/ČR, 2014, 109' (D) (16.00, K2)
Ida, r. P. Pawlikowski, Pol./Dán., 2013, 80' (D) (16.00, K4)
Dva dni, jedna noc, r. J.-P. Dardenne, L. Dardenne, Bel./Fran./Tal., 2014, 95' (D) (16.30, K1)
Boj snežného pluhu s maľou, r. H. P. Moland, Dán./Nór./Švéd., 2014, 116' (D) (18.00, K2)
Druhý báječný hotel Marigold, r. J. Madden, USA/VB, 2015, 122' (D) (18.00, K4)
Drak sa vracia, r. E. Grečner, Českos., 1967, 81' (~) (18.15, K3)
Mirage, r. Sz. Hajdu, Mad./SR, 2014, 90' (D) (18.45, K1)
Leviatan, r. A. Zviagincaev, Rus., 2014, 140' (D) (19.45, K4)
BRATISLAVAfilm, r. J. Kroner, SR, 2009, 78' (~) (20.00, K2)
Dvojaký život Veroniky, r. K. Kieślowski, Fran./Pol./Nór., 1991, 98' (~) (20.15, K3)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (20.30, K1)

► 5. 4.

Birdman, r. A. G. Iñárritu, USA, 2014, 119' (D) (16.00, K1)
Druhý báječný hotel Marigold, r. J. Madden, USA/VB, 2015, 122' (D) (16.00, K2)
Rukojemník, r. J. Nvota, SR/ČR, 2014, 109' (D) (16.15, K4)
Hľadanie Vivian Maier, r. J. Maloof, Ch. Siskel, USA, 2013, 83' (D) (17.45, K4)
Pásmo krátkych filmov, r. různí, SR, 2009 – 2011, 90' (rôzne) (18.00, K2)
Havrania cesta, r. M. Holý, Českos., 1962, 83' (~) (18.15, K3)
Mirage, r. Sz. Hajdu, Mad./SR, 2014, 90' (D) (18.30, K1)
Chod do pekla, r. J. Ch. Hue, Fran., 2014, 94' (D) (19.45, K4)
Kandidát, r. J. Karásek, SR/ČR, 2013, 105' (D) (20.00, K2)
Muž a žena, r. C. Lelouch, Fran., 1966, 99' (~) (20.15, K3)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (20.30, K1)

► 6. 4.

Kód enigmaty, r. M. Týldum, VB/USA, 2014, 114' (D) (16.00, K2)

Boj snežného pluhu s maľou, r. H. P. Moland, Dán./Nór./Švéd., 2014, 116' (D) (16.15, K1)
Chod do pekla, r. J. Ch. Hue, Fran., 2014, 94' (D) (17.00, K4)
Mirage, r. Sz. Hajdu, Mad./SR, 2014, 90' (D) (18.00, K2)

Výročia: Stacho Machata, r. různí, Českos., 1980 – 1987, 107' (~) (18.15, K3)

Druhý báječný hotel Marigold, r. J. Madden, USA/VB, 2015, 122' (D) (18.30, K1)

Rukojemník, r. J. Nvota, SR/ČR, 2014, 109' (D) (19.30, K4)
Trou de Fer: Železná diera, r. P. Barabáš, SR, 2011, 56'

+ **Sneh**, r. I. Šebestová, 2013, 16' (D) (20.00, K2)

Lost Highway, r. D. Lynch, USA, 1997, 130' (~) (20.15, K3)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (20.30, K1)

► 7. 4.

Mirage, r. Sz. Hajdu, Mad./SR, 2014, 90' (D) (17.45, K4)
Cigán, r. M. Šulík, SR/ČR, 2011, 108' (~) (18.00, K2)
Kára plná bolesti, r. S. Párnický, Českos., 1985, 90' (~) (18.15, K3)
Fotograf, r. I. Pavlášková, ČR, 2015, 133' (D) (19.45, K4)
Slepé lásky, r. J. Lehotský, SR, 2008, 77' (~) (20.00, K2)
Zelená kobra, r. W. Herzog, Nem./Ghana, 1987, 105' (~) (20.15, K3)

► 8. 4.

Dobrodružstvo, r. M. Antonioni, Tal., 1960, 131' (~) (18.00, K1)
Až do mesta Aš, r. I. Grófová, SR/ČR, 2012, 82' (D) (18.00, K2)
Tri farby: Modrá, r. K. Kieślowski, Fran./Pol./Švaj./VB, 1993, 94' (~) (18.15, K3)

Fotograf, r. I. Pavlášková, ČR, 2015, 133' (D) (19.45, K4)
Pokoj v duši, r. V. Balco, SR/ČR, 2009, 89' (~) (20.00, K2)

Prípád Barnabáš Kos, r. P. Solan, Českos., 1964, 88' (~) (20.15, K3)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (20.30, K1)

► 9. 4.

Sama nocou tmou, r. A. L. Amirpour, USA, 2014, 99' (D) (18.00, K1)
Křížník Potemkin, r. S. M. Eizenštejn, ZSSR, 1925, 63' (~) (18.00, K2)
Osadné, r. M. Škop, SR/ČR, 2009, 65' (~) (18.00, K4)
Výročia: Oskar Šághy, r. různí, Českos., 1962 – 1980, 95' (~) (18.15, K3)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (20.00, K1)
Můj pes Killer, r. M. Fornay, SR/ČR, 2013, 90' (D) (20.00, K4)
Rašómon, r. A. Kurosawa, Japonsko, 1950, 86' (~) (20.15, K3)

► 10. 4.

Teória všetkého, r. J. Marsh, VB, 2014, 123' (D) (15.45, K2)
Ida, r. P. Pawlikowski, Pol./Dán., 2013, 80' (D) (16.15, K4)
Kód enigmaty, r. M. Týldum, VB/USA, 2014, 114' (D) (17.45, K4)
Ako sa varia dejiny, r. P. Kerekes, Rak./SR/ČR, 2009, 88' (~) (18.00, K2)
Rok koňa, r. J. Jarmusch, USA, 1997, 102' (~) (18.15, K3)

Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (18.30, K1)
Chod do pekla, r. J. Ch. Hue, Fran., 2014, 94' (D) (19.45, K4)

Lóve, r. J. Kroner, SR/ČR, 2011, 90' (D) (20.00, K2)
Buena Vista Social Club, r. W. Wenders, Nem./USA/VB, 1999, 101' (~) (20.15, K3)

Sama nocou tmou, r. A. L. Amirpour, USA, 2014, 99' (D) (20.30, K1)

► 11. 4.

Druhý báječný hotel Marigold, r. J. Madden, USA/VB, 2015, 122' (D) (16.00, K1)

Rukojemník, r. J. Nvota, SR/ČR, 2014, 109' (D) (16.00, K2)
Nymf(m)anka – režisérka verzia I, r. L. von Trier, Dán., 2013, 145' (D) (17.00, K4)

Dom, r. Z. Liova, SR/ČR, 2011, 100' (~) (18.00, K2)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (18.15, K1)

Jerguš Lapin, r. J. Medved, Českos., 1960, 80' (~) (18.15, K3)
Nymf(m)anka – režisérka verzia II, r. L. von Trier, Dán., 2013, 180' (19.45, K4)

Jánošík. Pravdivá história, r. A. Holland, K. Adamik, Pol./ČR/SR/Mad., 2009, 135' (~) (20.00, K2)

Serpico, r. S. Lumet, USA/Tal., 1973, 122' (~) (20.15, K3)
Sama nocou tmou, r. A. L. Amirpour, USA, 2014, 99' (D) (20.30, K1)

► 12. 4.

Nebojsa, r. J. Matula, Českos., 1988, 81' (~) (15.30, K3)
Kauza Cervenová, r. R. Kirchhoff, SR/ČR, 2013, 100' (D) (18.00, K2)

Štastie príde v nedeľu, r. J. Lacko, Českos., 1958, 84' (~) (18.15, K3)
Bathory, r. J. Jakubisko, SR/ČR/VB/Mad., 2008, 138' (v) (20.00, K2)

Pilotova žena, r. E. Rohmer, Fran., 1981, 102' (~) (20.15, K3)
Sama nocou tmou, r. A. L. Amirpour, USA, 2014, 99' (D) (20.30, K1)
 ▶ 13. 4.
Archiebiskup Bezák Zbohom..., r. O. Zlábková, SR, 2014, 90' (D) (16.00, K2)
Sama nocou tmou, r. A. L. Amirpour, USA, 2014, 99' (D) (17.30, K1)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (17.45, K4)
Slovensko 2.0, r. rózní, SR, 2014, 112' (D) (18.00, K2)
O životnom prostredí, r. rózní, Českos., 1963 – 1989, 106' (~) (18.15, K3)
Tak ďaleko, tak blízko, r. J. Vojtek, SR, 2014, 80' (D) (20.30, K4)
Cesta, r. F. Fellini, Tal., 1953, 103' (~) (20.15, K3)
 ▶ 14. 4.
Salto Mortale, r. A. Žigová, SR/USA, 2014, 76' (v) (16.00, K2)
Sama nocou tmou, r. A. L. Amirpour, USA, 2014, 99' (D) (18.00, K1)
Felvidék – Horná zem, r. V. Plančíková, SR/ČR, 2014, 75' (D) (18.00, K2)
Kým sa skončí táto noc, r. P. Solan, Českos., 1965, 85' (~) (18.00, K3)
Rozbitý svet, r. R. Norris, VB, 2012, 90' (D) (18.15, K4)
Druhý báječný hotel Marigold, r. J. Madden, USA/VB, 2015, 122' (D) (20.00, K1)
Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom, r. P. Lančarič, SR, 2014, 125' (v) (20.00, K2)
Život na zámku, r. J. Rappeneau, Fran., 1966, 89' (~) (20.15, K3)
Jimmyho tančiareň, r. K. Loach, Fran./Ír./VB, 2014, 109' (D) (20.30, K4)
 ▶ 15. 4.
Lyrík, r. A. Kojnok, SR, 2014, 85' (D) (16.00, K2)
Rozbitý svet, r. R. Norris, VB, 2012, 90' (D) (17.45, K4)
Prvý slovenský horor, r. R. Slovák, SR, 2014, 63' (v) (18.00, K2)
Prepadnutie poštového vlaku, r. R. Fariás, Braz., 1962, 97' (~) (18.00, K3)
Sama nocou tmou, r. A. L. Amirpour, USA, 2014, 99' (D) (18.30, K1)
Jimmyho tančiareň, r. K. Loach, Fran./Ír./VB, 2014, 109' (D) (19.45, K4)
Socialistický Zombi Mord, r. R. Blažek, Z. Paulini, P. Čermák, SR, 2014, 94' (v) (20.00, K2)
Štvrtý rozmer, r. D. Trančík, Českos., 1983, 72' (~) (20.15, K3)
Divoké historky, r. D. Szifron, Arg./Špan., 2014, 122' (D) (20.30, K1)
 ▶ 16. 4.
danubeStory, r. V. Kampf, J. Čavojská, SR, 2014, 104' (v) (16.00, K2)
Deti, r. J. Vojtek, SR/ČR, 2014, 100' (D) (18.00, K2)
+ Zelená vlna, r. M. Buchelová, SR, 2014, 12' (18.00, K2)
Južná pošta, r. S. Párnický, Českos., 1987, 96' (~) (18.15, K3)
Krvavý trón, r. A. Kurosawa, Jap., 1956, 106' (~) (20.15, K3)
Rukojemník, r. J. Nvota, SR/ČR, 2014, 109' (D) (20.20, K2)
 ▶ 17. 4.
Miesta, r. R. Špaček, ČR/SR, 2014, 108' (D) (16.00, K2)
Comeback, r. M. Remo, SR, 2014, 85' + **Nina**, V. Obertová, M. Čopíková, 2014, 17' (D) (18.00, K2)
Citová výchova jednej Dáše, r. J. Zeman, Českos., 1980, 87' (~) (18.15, K3)
V tichu, r. Z. Jiráský, SR/ČR, 2014, 84' + **Fongopolis**, r. J. Kozuch, 2014, 13' (v) (20.10, K2)
Monty Python a svätý grál, r. T. Jones, T. Gilliam, VB, 1975, 88' (~) (20.15, K3)
 ▶ 18. 4.
Návrat do horiaceho domu, r. A. Grusková, SR, 2014, 70' (D) (14.00, K2)
Vlna vs. breh, r. M. Štrba, SR/ČR, 2014, 88' (D)
+ Slovenská galéria, r. J. Durajová, SR, 2014, 26' (16.00, K2)
Milan Čorba, r. M. Šulík, SR, 2014, 72' (D) (18.00, K2)
Nevesta hôľ, r. M. Ľapák, Českos., 1971, 90' (~) (18.15, K3)
38, r. D. Dangel, L. Zednikovič, SR, 2014, 87' + **V rade**, K. Kučíková, 2014, 4' (v) (20.00, K2)
Povolanie: reportér, r. M. Antonioni, Tal./Fran./Špan., 1975, 113' (~) (20.15, K3)
 ▶ 19. 4.
Láska na vlásku, r. M. Čengel Solčanská, SR, 2014, 115'
+ Rosso Papavero, r. M. Smatana, SR, 2014, 5' (D) (14.00, K2)
Gottland, r. V. Čákanová, P. Hátle, R. Kohoutová, L. Kokeš, K. Tasovská, ČR/Pol./SR, 2014, 105' (v) (16.10, K2)
Fair Play, r. A. Sedláčková, ČR/SR, 2014, 95' (v) (18.10, K2)
Hra na telo, r. J. Zeman, Českos., 1979, 89' (~) (18.15, K3)
Krok do tmy, r. M. Luther, SR, 2014, 120' (D) (20.00, K2)
Grék Zorba, r. M. Kakojannis, USA/Gréc., 1964, 138' (~) (20.15, K3)
 ▶ 20. 4.
Výročia: Viliam Ptáček, r. L. Kudelka, M. Černák, Českos., 1961 – 1966, 92' (~) (18.15, K3)

Nevinní so špinavými rukami, r. C. Chabrol, Fran./Tal./Nem., 1975, 114' (~) (20.15, K3)
 ▶ 21. 4.
Slávnosť v botanickej záhrade, r. E. Havetta, Českos., 1969, 83' (~) (18.00, K3)
Krajina v hmle, r. T. Angelopoulos, VB/Fran./Tal., 1988, 121' (~) (20.15, K3)
 ▶ 22. 4.
Nebo a pecko, r. A. Kurosawa, Jap., 1962, 134' (~) (18.00, K3)
Led Zeppelin: Celebration Day, r. Dick Carruthers, VB, 2012, 124' (20.30, K1)
Drak sa vracia, r. E. Grečner, Českos., 1967, 81' (~) (20.30, K3)
 ▶ 23. 4.
Výročia: Leopold Brády, r. rózní, Českos., 1953 – 1968, 90' (~) (18.15, K3)
Oči čierne, r. N. Michalkov, ZSSR/Tal./USA, 1987, 113' (~) (20.15, K3)
 ▶ 24. 4.
Čert nespi, r. P. Solan, F. Žáček, Českos., 1956, 95' (~) (18.15, K3)
Ghost Dog: Cesta samuraja, r. J. Jarmusch, Fran./Nem./USA/Jap., 1999, 109' (~) (20.15, K3)
 ▶ 25. 4.
Sedem samurajov, r. A. Kurosawa, Jap., 1954, 207' (~) (18.15, K3)
 ▶ 26. 4.
Piadimužníci, r. P. Hewitt, VB/USA, 1997, 83' (~) (15.30, K3)
Polnočná omša, r. J. Krejčík, Českos., 1962, 88' (~) (18.15, K3)
Prach času, r. T. Angelopoulos, VB/Tal./Fran./Rus., 2008, 126' (~) (20.15, K3)
 ▶ 27. 4.
O životnom prostredí, r. rózní, Českos., 1963 – 1989, 106' (~) (18.15, K3)
Máj brat Tom, r. D. Rotheroe, VB, 2001, 106' (~) (20.15, K3)
 ▶ 28. 4.
Až na dno, r. V. Kubenko, J. Zachar, J. Zeman, E. Šinko, K. Floreán, Českos., 1949 – 1987, 83' (~) (18.00, K3)
Zapadákov, r. T. Kotcheff, Aus./USA, 1971, 105' (~) (20.15, K3)
 ▶ 29. 4.
Démanty noci, r. J. Němec, Českos., 1964, 64' (~) (18.00, K3)
Vreckári, r. L. Filan, Českos., 1967, 90' (~) (20.15, K3)
 ▶ 30. 4.
Južná pošta, r. S. Párnický, Českos., 1987, 96' (~) (18.15, K3)
Proposition, r. J. Hillcoat, Aus./USA, 2005, 101' (~) (20.15, K3)
 ▶ (ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ)

Kompletný program všetkých sál Kina Lumière je spracovaný do 15. apríla, od tohto termínu je uvedený len program kinosály Filmotéka a prehľadky Týždeň slovenského filmu. Kompletný program kina po 15. 4. nájdete počas apríla na www.aic.sk/kinolumiere a www.navstevnik.sk.

pozn.: (~) – projekcia z 35 mm kópie / (D) – digitálne projekcie / (v) – videoprojekcia

Digitizáciu Kina Lumière finančne podporil Audiovizuálny fond v rámci komplexného projektu, realizovaného vďaka finančnej podpore predsedu vlády Slovenskej republiky.

AUDIO
VIZUÁLNY
FOND

APRÍL 2015

3. 4. 1950 **Marián Kleis ml.** – televízny režisér, herec
4. 4. 1930 **Ernest Stredňanský** – televízny režisér, herec
5. 4. 1925 **Karol Jaura** – herec (zomrel 7. 3. 1989)
5. 4. 1930 **Sonja Korenčiová** – herečka (zomrela 21. 9. 2002)
7. 4. 1950 **Igor Turis** – režisér
9. 4. 1920 **Jozef Šimonovič st.** – herec (zomrel 9. 12. 1999)
9. 4. 1925 **Gerhard Auer** – dirigent, hudobný skladateľ (zomrel 22. 11. 2002)
9. 4. 1950 **Ivan Romančík** – herec
10. 4. 1900 **Július Krmešský** – filmový organizátor (zomrel 20. 9. 1984)
11. 4. 1945 **Stanislav Párnický** – režisér
15. 4. 1920 **Július Mazanec** – televízny a rozhlasový režisér, herec (zomrel 6. 3. 2000)
16. 4. 1930 **Jozef Škopek** – maskér (zomrel 4. 1. 1997)
20. 4. 1925 **Viliam Ptáček** – kameraman
20. 4. 1955 **Karol Hlávka** – scenárista, dramaturg
22. 4. 1920 **Zuzana Bočeková** – kostýmová výtvarníčka (zomrela 16. 1. 2005)
22. 4. 1945 **Ján Ďuriš** – kameraman
23. 4. 1935 **Oskár Šághy** – kameraman
24. 4. 1940 **Margita Kováčová** – strihačka
25. 4. 1920 **Peter Karvaš** – dramatik, spisovateľ (zomrel 28. 11. 1999)
27. 4. 1920 **František Žáček** – režisér, scenárista, dramaturg (zomrel 28. 10. 1961)
30. 4. 1905 **Ivan Lichard** – herec, divadelný režisér (zomrel 7. 3. 1972)
- zdroj: Kalendár filmových výročí 2015
 ▪ Interná publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ)
 ▶ zostavila **Renáta Šmatláková**

Creative Europe Desk
Slovensko informuje

V apríli budú mať uzávierku dve podporné schémy programu Kreatívna Európa – MEDIA:
 - 16. apríla je druhá uzávierka schémy Podpora vývoja jednotlivých projektov EACEA/17/2014,
 - 30. apríla má už tradične uzávierku schéma EACEA/27/2014, Automatická podpora kinodistribúcie.

Finančnú podporu v rámci Podpory vývoja jednotlivých projektov je možné žiadať pre:

1. hrané, animované a tvorivé dokumentárne filmy s minimálnou dĺžkou 60 minút, ktoré sú v prvom rade určené do kín,
 2. hrané filmy alebo seriály trvajúce celkovo minimálne 90 minút, animované filmy alebo seriály trvajúce celkovo minimálne 24 minút a tvorivé dokumentárne filmy alebo seriály trvajúce celkovo minimálne 50 minút, ktoré sú v prvom rade určené pre televízne vysielanie alebo digitálne platformy.
- Spoločnosť môže v rámci tejto výzvy žiadať o podporu iba raz (ak žiadala už v predchádzajúcej uzávierke, v tejto nemôže). Stále platia jednotné sumy podpory: 60 000 eur v prípade animovaného filmu, 25 000 eur v prípade kreatívneho dokumentu, a ak ide o hraný film, tak 30 000 eur pre projekty s rozpočtom do 1,5 milióna eur alebo 50 000 eur pre projekty s rozpočtom vyšším ako 1,5 milióna eur.
- Texty výziev, ďalšie podmienky a informácie nájdete na www.cedslovakia.eu, prípadne vás radi privítame v našej kancelárii Creative Europe Desk Slovensko.

▶ vs

▶ www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Televízia českých a slovenských filmov
Slovenské pondelky 2015

6. apríl 2015
20.00 ▶ **Noční jazdci**, r. M. Hollý, 1981, 87 min.

13. apríl 2015
20.00 ▶ **Muž, který luže**, r. A. Robbe-Grillet, 1968, 93 min.

20. apríl 2015
20.00 ▶ **Smrť šitá na mieru**, r. M. Hollý, 1979, 83 min.

27. apríl 2015
20.00 ▶ **Orlie pierko**, r. M. Hollý, 1971, 86 min.

Zmena programu vyhradená!

► Animovaný film *Nina* (r. M. Čopíková, V. Obertová) získal Cenu mesta Viedeň na festivale Tricky Women Animation Festival, ktorý sa konal od 11. do 15. 3. v hlavnom meste Rakúska.

► Na 16. ročníku medzinárodného festivalu horského filmu a dobrodružstva Hory a mesto (11. – 15. 3.) v Bratislave získala Grand Prix americká snímka *Metanoia* režiséra Jima Aikmana. Tri ceny si odniesli slovenské tituly: film *Žiť pre vás* (r. P. Barabáš) sa stal víťazom kategórie Skala, snímka *Kostarika – chasing the jaguars* (r. P. Csonka) získala Cenu Adidas pre začínajúceho a amatérskeho filmára a Cenu Literárneho fondu pre slovenský film udelili titulu *Le Tour* (r. D. Bustin).

► Na slávnostnom otvorení 22. MFF Febiofest v piatok 20. 3. po siedmy raz odovzdali výročné ceny Asociácie slovenských filmových klubov za rok 2014. Najlepším filmovým klubom sa stalo bratislavské Kino Lumière, za najlepší klubový film vyhlásili poľskú *Idu* (r. P. Pawlikowski), za prínos svetovej kinematografie ocenili herca Isaacha de Bankolého a ocenenie za prínos slovenskej kinematografie a klubovému hnutiu získal režisér Eduard Grečner.

► Dňa 20. 3. otvorili v Poľskom inštitúte výstavu *Filmy Andrzeja Wajdu na svetovom filmovom plagáte*. Zbierka plagátov obsahuje exempláre z 36 krajín vrátane Československa (neskôr aj Česka a Slovenska). Výstava sa koná aj v Kine Lumière a potrvá do 17. apríla.

► V dňoch 30. až 31. 3. sa v Štrasburgu uskutočnilo plenárne zasadnutie Rady Európy, ktoré sa venovalo novej európskej konvencii o koprodukciami. Ide o dôležitý dokument, ktorý sa stane záväzným a nadradeným ustanovením pre všetky druhy európskych filmových koprodukcii v budúcnosti. Prerokovaný a podaný návrh o novej európskej konvencii o koprodukciami obsahuje početné zmeny v spôsobe spolufinancovania v rámci bilaterálnych a multilaterálnych koprodukcii. Finálne hlasovanie o tomto ustanovení bude v júni 2015. Ostatné dôležité informácie o plenárnom zasadnutí môžete získať na www.aic.sk.

► ZS

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V PREDAJNI SFÚ ► MAREC 2015

► PUBLIKÁCIE

1. František Gyárfáš a Juraj Malíček: *Naše filmové storočie* (SFÚ, Bratislava)
2. Miro Ulman a Peter Ulman: *Sprievodca klubovým filmom* – 3. vydanie (ASFK v spolupráci so SFÚ, Bratislava)
3. A. A. Tarkovskij: *Zapečatený čas* (Camera obscura, Příbram)

► AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD *Týždeň vo filme 1945 – 1990* (SFÚ, Bratislava)
2. DVD *Rabaka* (AHA!, Praha)
DVD *Fontána pre Zuzanu 1 – 3* (1. – Atyfilm, Praha; 2. – Nový čas, Bratislava; 3. – AHA!, Praha)
3. *Chodník cez Dunaj* (SFÚ v spolupráci s denníkom Sme, Bratislava)

Predajňa SFÚ Klapka.sk (Grösslingová 43) a Kino Lumière ponúkajú v apríli tieto akcie:

1. Ak si v predajni Klapka.sk alebo v Kine Lumière kúpite aprílové číslo *Film.sk*, dostanete k nemu DVD s filmom *Slávnosť v botanickej záhrade* (r. E. Havetta).
2. Ak v predajni Klapka.sk nakúpite tovar v hodnote nad 15 eur, dostanete k nákupu publikáciu *Elo Havetta*.

NAJNAVŠTEVOVANEJŠIE FILMY V KINE LUMIÈRE ► FEBRUÁR 2015

1. *Divoké historky* (r. Damián Szifron, Argentína/Španielsko, 2014, ASFK)
2. *Mami!* (r. Xavier Dolan, Kanada, 2014, ASFK)
3. *Birdman* (r. Alejandro González Iñárritu, USA, 2014, Barracuda Movie)
4. *Rukojemník* (r. Juraj Nvota, SR/ČR, 2014, Barracuda Movie)
5. *Kukuríčný ostrov* (r. George Ovašvili, Gruzínsko/Nemecko/Francúzsko/ČR/Kazachstan, 2014, ASFK)

Febio fest 2015

22. medzinárodný
filmový festival

Bratislava

20. → 26. III.

Kino Lumière → Kino Mladosť → Artkino za zrkadlom
A4 — priestor súčasnej kultúry → FK 35 mm VŠMU

27. → 30. III. Trenčín Artkino Metro 08. → 11. IV. Levice Kino Junior
08. → 12. IV. Martin Kino Strojár 09. → 11. IV. Košice Bábkové divadlo v Košiciach
11. → 13. IV. Kežmarok FK Iskra 12. → 14. IV. Prešov FK Pocity
13. → 16. IV. Banská Bystrica FK v Múzeu SNP
13. → 16. IV. Trnava FK Naoko Kino Hviezda 13. → 16. IV. Prievidza FK '93

FEBIOFEST.SK | ASFK.SK

ORGANIZÁTOR

SPOLUORGANIZÁTOR

PODJIATIE PODPORILI

PODJIATIE FINANČNE PODPORIL

PARTNERI

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNERI

MEDIÁLNÍ PARTNERI

PREDAJ MESAČNÍKA FILM. SK: KINOKUPCEVIA A INÉ PREDAJNÉ / bratislava ▶ Klapka.sk – predajňa SFÚ (Grosslingová 4,3) ▶ Artforum (Kozia 20)
▶ Ek Libros (Nám. Ľ. Štúra 4) ▶ Hummel Music (Klobučnícka 2) ▶ Martinus (Obchodná 2,6) ▶ Prospero – predajňa DÚ (Jankovcov nám. 12)
▶ vstúpenka VSMU (Sovratová 2) ▶ PEZINOK ▶ Artforum FILMOVÉ KLUBY ▶ kino Lumiera Bratislava – kino SFÚ (Špitálska 4)
▶ FK – Kino Junior Levice ▶ FK – Kino Strojár Martin ▶ FK – Kino Fontána Pešťany ▶ FK – Naoko Trnava

**SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM
INSTITUTE**

ISSN 1335-8286

9 71335 828003

FILM. SK JE EVIDOVANÝ MK SR P00 EV, Č. EV 947/08

KALENDÁRIUM

▶ **PREMIÉRY**

DISTRIBÚCIA

ROZHOVOR

PUBLIKÁCIE

▶ **TÉMA**

FILMOVÉ NOVINKY

FESTIVALY

▶ **RECENZIA**

PROFIL

OHLASY

REBRÍČKY

A JUBILÉÁ

▶ **PROGRAM**

KINA LUMIÈRE